

หนังสือสวดมนต์

วัดป่ามหาอุทุมพร

(สาขาวัดป่ามหาไชย)

บ.พุมะเด็ช ต.ห้วยยางโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

คำปรารภ

การทำวัตร สวดมนต์ถือเป็นกิจประจำของพระภิกษุสามเณรและอุบาสก อุบาสิกา หรือที่เรียกกันว่าเป็นกิจวัตรของชาวพุทธโดยตรง ชาวพุทธก็คือผู้ที่ เป็น ศฤกษ์และบรรพชิต ที่รวมเรียกกันว่าพุทธศาสนิกชน

การทำวัตรสวดมนต์เป็นศาสนพิธีที่ควรถือเป็นกิจประจำ ไม่ควรให้กิจอื่นมาสอดแทรกในกิจประจำของชาวพุทธ เป็นกิจเบื้องต้นแล้วต่อด้วยการแสดงธรรม การนั่งสมาธิภาวนา หรือกิจอื่น ๆ ต่อไป ทางวัดป่ามหาไชย ได้ทำกิจวัตรนี้ตลอดมา โดยจัดสูตรสวดมนต์ตามจันทรคติ ข้างขึ้น - แรม สวดไปตามลำดับ

ขออนุโมทนากับผู้ช่วยรวบรวมเรียบเรียงและผู้เป็นเจ้าของภาพจัดพิมพ์ จนได้เป็นหนังสือสวดมนต์ประจำวัดป่ามหาไชย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั้งบรรพชิตและศฤกษ์ได้อธิปฏิบัติเป็นกิจประจำต่อไป.

ขอให้ทุกท่านหมั่นสวดมนต์เป็นนิจ หมั่นอธิฐานจิตเป็นประจำ แล้วน้อมธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าที่นำมาสวดนี้ไปปฏิบัติ ก็จะเกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต.

พระมหาประกอบ ธรรมชีโว
(ประกอบ ธรรมชีโว)
เจ้าอาวาสวัดป่ามหาไชย
๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๓

การอ่านออกเสียงคำบาลี

อักษรไทยใช้ในการเขียนภาษาบาลี มี ๔๑ ตัว แบ่งเป็น สระ ๘ คือ
ะ า ิ ี ุ ู เ โ แต่เครื่องหมาย ะ ที่ออกเสียง อะ ไม่ใช้ในภาษาบาลี พยัญชนะทุก
ตัวถ้าไม่มีสระอื่นประกอบ ฟังออกเสียงว่า อะ เช่น

ก ข ค ฃ ง อ่านออกเสียงว่า กะ ขะ คะ ฃะ ณะ ถ้า อ อยู่หน้าคำออกเสียงตาม
เสียงสระ เช่น

อสโม อ่านว่า อะสะโม อาม อ่านว่า อามะ อิงฆ อ่านว่า อิงฆะ
อุกาสะ อ่านว่า อุกาสะ เอเต อ่านว่า เอเต โอทาต อ่านว่า โอทาตะ

พยัญชนะ ๓๓ ตัว แบ่งเป็น ๖ วรรค คือ

- (๑) ก วรรค มี ๕ ตัวคือ ก ข ค ฃ ง
(๒) จ วรรค มี ๕ ตัวคือ จ ฉ ช ฌ ญ
(๓) ฎ วรรค มี ๕ ตัวคือ ฎ ฐ ฑ ฒ ณ
(๔) ต วรรค มี ๕ ตัวคือ ต ถ ท ธ น
(๕) ป วรรค มี ๕ ตัวคือ ป ผ พ ภ ม
(๖) เสสวรรณมี ๘ ตัวคือ ย ร ล ว ส ห ฬ

◌̣ เรียกว่า นิคคหิต ถ้าปรากฏอยู่บนพยัญชนะหรือสระใด ฟังออกเสียงเท่ากับ “ง”
สะกด เช่น

มย̣ อ่านว่า มะยง กุห̣ี อ่านว่า กุหิง
กาตุ̣ อ่านว่า กาตุง, สัสสาโร̣ อ่านว่า สัสสาโร

พยัญชนะที่ ๒ และที่ ๔ ในวรรคข้างต้น ไม่ใช่เป็นตัวสะกด

ตัวสะกด ต้องมีจุด ใต้พยัญชนะ จึงออกเสียงเป็นตัวสะกด เช่น

พทุโธ̣ อ่านว่า พุดโธ สุตต̣์ อ่านว่า สุตตง
ทุกคค̣ติ อ่านว่า ทุกคคะติ อุปปชช̣ติ อ่านว่า อุปปัดชะติ

ถ้าไม่มีจุด ใต้พยัญชนะ ฟังอ่านพยัญชนะนั้นๆ เท่ากับมีเสียงสระอะเช่น

สุค̣ติ อ่านว่า สุคะติ
อุปปชช̣ติ อ่านว่า อุปปะปัดชะติ

สวดมนต์

ทำวัตรเช้า

เมื่อเข้าประชุมพร้อมแล้ว เวลาผู้เป็นหัวหน้าทำสักการะ ฟังพร้อมกันยืนขึ้น
หรือนั่งคุกเข่า ครั้นเสร็จแล้ว ฟังนั่งคุกเข่า ผู้เป็นหัวหน้าฟังกล่าวคำอภิวาท
นำให้หมู่ว่าตามเป็นตอน ๆ ไป ดังนี้ :-

อรหิ สมมาสมพุทฺธ ภาควา, พุทฺธ ภาควนฺตํ อภิวาทมิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

สุวากุขาโต ภาควตา ฌมโม , ฌมฺมิ นมสฺสามิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

สุปฏิปนโน ภาควโต สวากสงฺฆो ,สงฺฆํ นมามิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

บูชา

[ผู้หัวหน้าว่าแต่ผู้เดียว]

ยम्मห โข มยํ ภาควนฺตํ สรณํ คตา, อุทฺทิสฺส ปพฺพชิตา โย โน ภาควา สตถา
ยสฺส จ มยํ ภาควโต ฌมฺมิ โรเจม ; อิมหิ สกฺกาเรหิ ตํ ภาควนฺตํ สสทฺธมฺมิ
สสวากสงฺฆํ อภิปุชยาม ฯ

ปุพฺพภาคนมการ

[(นำ) หนททานิ มยนฺตํ ภาควนฺตํ วาจา ย อภิถุตฺตํ ปุพฺพภาคนมการํ กโรมฺ เส ฯ]

นโม ตสฺส ภาควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส ฯ [๓ หน]

พุทฺธาภิกฺขุติ

(นำ) หนท มยํ พุทฺธาภิกฺขุติ กโรมฺ เส ฯ

๑ คฤหัสถ์ฟังเว้นคำว่า *อุทฺทิสฺส ปพฺพชิตา*

๒ ถ้าเครื่องสักการะตั้งอยู่ในที่ไกล ฟังเปลี่ยนเป็น *เอเตหิ* ฯ ถ้าเครื่องสักการะอย่างเดียวกันฟังเปลี่ยน
เป็น *อิมินา สกฺกาเรน* หรือ *เอเตน สกฺกาเรน* ฯ

โย โส ตถาคโต อรหํ สมมาสมพุทฺธ, วิชชาจรณสมปนฺโน สุคโต โลกวิทู,
อนุตฺตโร บุริสทมมสารถิ สตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺธ ภาควา; โย อิมํ โลกํ สเทวกํ
สมารกํ สพรหมกํ, สสสมณพฺราหฺมณํ ปชํ สเทวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา สจฺฉิกตฺวา
ปเวเทสิ, โย ฌมฺมํ เทเสสิ อาทิกถฺยาณํ มชฺฌกถฺยาณํ ปรีโยสานกถฺยาณํ, สาทถํ
สพฺยถฺขณํ เกวลปรีปุณฺณํ ปรีสุทฺธํ พฺรหฺมจฺริยํ ปกาเสสิ; ตมหํ ภาควนฺตํ อภิปุชฺยามิ
ตมหํ ภาควนฺตํ สิริสา นมามิฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ธมฺมาภิกฺขุติ

[(นำ) หนท มยํ ธมฺมาภิกฺขุติ กโรมฺ เส]

โย โส สุวากฺขาโต ภาควตา ฌมฺโม, สนฺทิฎฺฐิจิโก อกาลิโก เอหิปสฺสิโก,
โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ; ตมหํ ฌมฺมํ อภิปุชฺยามิ ตมหํ ฌมฺมํ สิริสา
นมามิ ฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

สงฺฆาภิกฺขุติ

[(นำ) หนท มยํ สงฺฆาภิกฺขุติ กโรมฺ เส]

โย โส สุปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ, อุชฺฐปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ
ถายปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ, สามิจิปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ
ยทิทํ จตฺตาริ บุริสยฺคานิ อฏฺฐ บุริสบุคฺคลา, เอส ภาควโต สาวกสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย
ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณฺเนยฺโย อถฺชลิกรณฺเอย, อนุตฺตรํ ปุณฺณกเขตฺตํ โลกสฺส; ตมหํ
สงฺฆํ อภิปุชฺยามิ ตมหํ สงฺฆํ สิริสา นมามิฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

รตนตฺตยปฺปณามคาถา

[(นำ) หนท มยํ รตนตฺตยปฺปณามคาถาโย เจว สํเวควตฺถุปรีทึปกปาจญจ
ภณาม เส๑ ฯ]

๑ วิธีนำอย่างนี้ ท่านใช้ควบกับสังเวคปริทีปกปาฐด้วย ในกาลบางครั้งว่ามีเวลาน้อย ท่านมักสวดเพียง รตนตฺตยป
ปณามคาถา อย่างเดียวพึงว่า หนท มยํ รตนตฺตยปฺปณามคาถาโย ภณาม เสฯ

พุทฺโธ สุสฺสฺสโธ กรุณามหณฺณโว,
โยจจนตสฺสทฺธพฺพรณฺณโลจโน,
โลกสฺส ปาปฺปกิเลสฆาตโก,
วณฺทามิ พุทฺธํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
ธมฺโม ปทีโป วีย ตสฺส สตฺถุโน,
โย มคฺคปากามตเภทภินฺนโก,
โลกุตฺตโร โย จ ตทตฺถทีปโน,
วณฺทามิ ธมฺมํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
สงฺโฆ สุขเขตฺตาทฺถยติเขตฺตสฺสยฺยิตฺโต,
โย ทิฏฺฐสนฺโต สุกตานุโพธโก,
โลลปฺปทีโน อริโย สุเมธโส,
วณฺทามิ สงฺฆํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
อิจฺเจวเมกนตฺถิปุชฺเณยฺยกํ,
วตฺถุตฺตยํ วณฺทยตฺถาภิสฺสขตํ,
ปฺุณฺณํ มยา ยํ มม สพฺพุทฺทวา,
มา โหนฺตุ เว ตสฺส ปภาวสฺสิทฺธิยาฯ

สํเวคปริทีปกปาฐ^๒

อิธ ตถาคโต โลเก อุบฺปนฺโน อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ, ธมฺโม จ เทสฺสิตฺโต
นียยานิโก อุปสมฺมิโก ปรีนิพฺพานิโก สมฺโพธคามี สุกตปฺปเวทิตฺโต, มยฺนตํ ธมฺมํ
สฺสฺสฺสวา เอวํ ชานาม, ชาตีปิ ทฺถุชา ชราปิ ทฺถุชา มรณฺมปิ ทฺถุชฺชํ
โสภปริเทวทฺถุชฺชโทมนสฺส
วิปฺปโยโค ทฺถุชฺช, ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทฺถุชฺช, สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขณฺธา
ทฺถุชฺช, เสยฺยถึทํ, รุပ္ฺปาทานกฺขณฺโธ, เวทฺฐุปาทานกฺขณฺโธ, สยฺญุปาทานกฺขณฺโธ,

๒ สํเวควัตถุ หากจะนำไปสวดในกาลบางครั้งาว เช่นสวดในเวลากรฐินเป็นต้น ฟังว่า
หนุท มยํ สํเวควตฺถุปริทีปกปาฐํ ภณาม เส ฯ อนึ่ง สํเวควัตถุนั้นเรียกต่างๆ กัน เรียกว่า สํเวคปริ-
ทีปกปาฐ บ้าง สํเวคปริกิตฺตฺนปาฐ บ้าง สํเวควตฺถุปริทีปกปาฐ บ้าง สํเวควตฺถุปริกิตฺตฺนปาฐ บ้าง

สงขารูปาทานกฺขนฺโธ, วิญญาณูปาทานกฺขนฺโธ, เยสํ ปริณาย, ธรรมานो โส ภควา
เอวํ พหุลํ สาวเก วิเนติ, เอวํ ภาคา จ ปนสฺส ภควโต สาวเกสุ อนุสาสนี,
พหุลา ปวตตติ, รูปํ อนิจจํ, เวทนา อนิจจา, สญฺญา อนิจจา, สงฺขารา อนิจจา,
วิญญาณํ อนิจจํ, รูปํ อนตฺตา, เวทนา อนตฺตา, สญฺญา อนตฺตา, สงฺขารา อนตฺตา,
วิญญาณํ อนตฺตา, สพฺเพ สงฺขารา อนิจจา, สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตาติฯ เต ๑ มยฺ ;
โอดีณฺนามห ชาติยา ชรามรณน, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนสฺเสหิ อุปายาเสหิ,
ทุกฺโขติณฺณา ทุกฺขปรเตตา, อปฺเปวนามิมสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส อนฺตกิริยา
ปญฺญาเยถาติ ฯ จิรปริณิพฺพุตมฺปิ ตํ ภควนฺตํ อุทฺทิสฺส อรหฺนฺตํ สมนฺนาสมฺพุทฺธํ,
สทฺธา อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตา, ตสฺมี ภควติ พฺรหฺมจริยํ จราม, ภิกฺขุณฺ
สิกฺขาสาชีวสมาปนฺนา ๒, ตํ โน พฺรหฺมจริยํ, อิมสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส
อนฺตกิริยาย สํวตฺตตุ ฯ

๑ คำว่า *เต มยฺ* สตรีพึงสวดว่า *ตา มยฺ*

๒ สามเณรพึงเว้นคำว่า “*ภิกฺขุณฺ* *สิกฺขาสาชีวสมาปนฺนา* ฯ”

คฤหัสถ์สวดมาตั้งแต่ต้นจนถึง ปญฺญาเยถาติ แล้วสวดต่อดังนี้ จิรปริณิพฺพุตมฺปิ
ตํ ภควนฺตํ สรณํ คตา, ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ, ตสฺส ภควโต สาสนํ, ยถาสติ
ยถาพลํ มนสิกโรม, อนุปฏิปชฺชาม, สา สา โน ปฏิปตฺติ, อิมสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส
อนฺตกิริยาย สํวตฺตตุ ฯ

คัมภีร์ปัจจุเวกขณะปาฐะ

[นำ นหนท มยํ ตงขณิกปัจจุเวกขณะ ปาฐํ ภาณาม เสฯ]

ปฏิสงขขา โยนิโส จีวรํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว สีตสส ปฏิฆาตาย ,
อุณฺหสฺส ปฏิฆาตาย , ทํสมกสวาตตปสิริงฺสปสมฺผลฺสํ ปฏฺิฆาตาย , ยาวเทว
หิริโกปินปฏิจฺฉาทนตถํ

ปฏิสงขขา โยนิโส ปิณฺหปาตํ ปฏิเสวามิ, เนว ทวายน มหาย น
มณฺฑนาย น วิญฺญนาย, ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิตฺตยา ยาปนายน วิหิงฺสุปรตฺติยา
พฺรหฺมจฺริยานุคฺคหาย , อิติ ปุราณญจ เวหนํ ปฏิหฺงขามิ นวญจเวหนํ น
อุปฺปาเทสํมิ , ยাত্রา จ เม ภวิสฺสตี อนวชฺชตา จ ภาสุวิหาโร จาตี ฯ

ปฏิสงขขา โยนิโส เสนาสนํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว สีตสสปฏิฆาตาย ,
อุณฺหสฺส ปฏิฆาตาย , ทํสมกสวาตตปสิริงฺสปสมฺผลฺสํ ปฏฺิฆาตาย , ยาวเทว
อุตฺตฺปฺริสฺสยวิโนทนํ ปฏิสฺลลํนารามตถํ ฯ

ปฏิสงขขา โยนิโส คิลานปัจจุยเภสชฺชปฺริกฺขารํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว
อุปฺปนํนํ เวยยาพาธิกานํ เวหนํนํ ปฏิฆาตาย, อพฺยาปชฺฌปรมตฺตายาตี ฯ

แม่เมตตาทน

อหํ สุขิโต โหมิ	นิททุกฺโข โหมิ
อเวโร โหมิ	อพฺยาปชฺโณ โหมิ
อนิโฆ โหมิ	สุชี อตฺตานํ ปฺริหฺรามิ

แม่เมตตาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา สุขิตา โหนฺตุ , สพฺเพ สตฺตา อเวรา โหนฺตุ , สพฺเพ
สตฺตา อพฺยาปชฺฌา โหนฺตุ , สพฺเพ สตฺตา อนิฆา โหนฺตุ, สพฺเพ สตฺตา
สุชี อตฺตานํ ปฺริหฺรณฺตุ ฯ

แม่ภรรณาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา สพฺพทุกฺขา ปมฺุจฺจนฺตุ ฯ

แม่มฤตาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา มา ลทฺธสมฺปตฺติโต วิคฺจฺจนฺตุ ฯ

แผ่อุเบกขาสัตว์

สพฺเพ สัตตา, กम्मสสกา กम्मทายาทา กम्मโยนี กम्मพณฺฐุ กम्मปฏิสฺสรณา
ยํ กम्मํ กริสฺสนฺติ, กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา, ตสฺส ทายาทา ภวิสฺสนฺติ ฯ

ถวายพรพระ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สฺมาสมพุทฺธสฺส ฯ [๓ ทน]

อิติปิ โส ภควา อรหํ สฺมาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมปนฺโน สุกฺโต
โลกวิทู, อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ สตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ
สวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม, สนฺทิฎฺฐิโก อกาลิโก เอหิปสฺสิโก, โอปนยิโก
ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิติ ฯ สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺໄໝ, อุกฺกุฏฺปิปนฺโน
ภควโต สวากสงฺໄໝ, ฌายปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺໄໝ, สามิจิปปิปนฺโน
ภควโต สวากสงฺໄໝ, ยทิทํ จตตาริ ปุริสยฺคานิ อญฺจ ปุริสປຸคຸລາ, ເສ
ภควโต สวากสงฺໄໝ, อานุเนยໄຍ ปานุเนยໄຍ ทกฺขิເນຍໄຍ ອລຸຊລິກຣຸນໄຍ,
อนุตฺตຣ໌ ປຸລຸລກເຂຕຣ໌ ໂລກສສາຕິ ฯ

พาหุํ สหສສມภินิมิตฺตສາວຸຣຸນຕ໌,
คຣ໌ເມຂລ໌ ອຸທິຕ໌ໂຂຣສເສນມາຣ໌,
ທານາທິຣມມວິຣີນາ ຂີຕວາ ມຸນີນ໌ໂທ,
ຕນເຕສສາ ກາຕຸ ເຕ ຂຍມງຄລານີ ຯ
ມາຣາຕິເຣກມກິຍຸຊມິຕສພຸຣຕຸຕ໌,
ໂຂຣມປນາພວກມກຸຂມຄຸຣຍກຸຂ໌,
ຂນຕ໌ສຸທນຕ໌ວິຣີນາ ຂີຕວາ ມຸນີນ໌ໂທ,
ຕນເຕສສາ ກາຕຸ ເຕ ຂຍມງຄລານີ ຯ
ນາຟາຄິຣ໌ ຄຸຊວຣ໌ ອຕິມຕຸຕຸກຸຕ໌,
ທາວກຸຄິຈກຸກມສນິວ ສຸທາຣຸຣຸນຕ໌,
ເມຕຕມພຸສເກວິຣີນາ ຂີຕວາ ມຸນີນ໌ໂທ,
ຕນເຕສສາ ກາຕຸ ເຕ ຂຍມງຄລານີ ຯ
ອຸກຸຊິຕຸຕຸຂກຸມຕິເຕສຸທາຣຸຣຸນຕ໌ ,

ธาวนติโยชนปถุคฺคิมาลวนต์,
อิทธิภิสงฺขตมโน ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
กตฺวาน กฏฺฐมฺหฺรี อิว คพฺภินีเย,
จิลฺยาเย ทุฏฺฐจฺจนฺนิ ชนกายมชฺเฌ,
สนฺเตน โสมวธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
สจฺจํ วิหาย มติสจฺจกฺวาทเกตุํ,
วาทาภโรปิตมฺนํ อติอนฺธภูตํ,
ปณฺญาปทีปชฺลิโต ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
นฺนฺโทปนฺนทฺฤชคํ วิพฺุํ มหิตฺธี,
ปฺุตเตน เถรฺฤชเคน ทมาปยฺนฺโต,
อิทฺฐูปเทสวธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
ทฺุคฺคาหทิกฺกุชฺเฌเคน สุทฺฐจฺหตฺถํ,
พฺุรหฺมํ วิสุทฺธิชฺุติมิทฺธิพกาภิธานํ,
ถาณาคเทน วธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
เอตาปี พุทฺธชยมงฺคลอฏฺฐคาถา,
โย วาจโน ทินฺทิเน สรเต มตฺนตี,
หิตฺวานเนกวิวิธานิ จฺุปทฺทวานิ,
โมกฺข์ สฺุขํ อธิคเมยฺย นโร สปฺญโยฯ
ชยมงฺคลอฏฺฐก ๘ คาถา อานิสงฺสคาถา ๑ ฯ

มหาการุณิก โภา
ปุเรตวา ปารมี สพฺพา
เอเตน สจฺจวชฺเชน
หิตาย สพฺพปาณินํ
ปตฺโต สมนฺโพธิมุตฺตมํ,
โหตุ เต ชยมงฺคลํฯ

ชยน์โต โปธิยา มุเล
 เอวํ ตวํ วิชโย โหติ
 อปราจิตปลลงเก
 อภิเสเก สัพพพุทธานํ
 สุนกขตฺตํ สุมงฺคลํ
 สุขโณ สุมุหุตโต จ
 ปทกฺขิณํ กายกมมํ
 ปทกฺขิณํ มโนกมมํ
 ปทกฺขิณานิ กตฺวาน
 ภาตฺ สัพพมงฺคลํ
 สัพพพุทธานุภาเวน
 ภาตฺ สัพพมงฺคลํ
 สัพพธมฺมานุภาเวน
 ภาตฺ สัพพมงฺคลํ
 สัพพสงฺฆานุภาเวน

สกฺขยานํ นนทิวฑฺฒโน,
 ชยสฺส ชยมงฺคเล ฯ
 สีเส ปจฺวิโปกฺขเร,
 อคฺคปฺตโต ปโมทติ ฯ
 สุปฺภาตํ สุกฺกุณฺจิตํ
 สุขิณฺจํ พุรฺหมจาริสฺสุ ฯ
 วาจากมมํ ปทกฺขิณํ,
 ปณฺธิเต ปทกฺขิณา,
 ลภนฺตตฺเถ ปทกฺขิเณ ฯ
 รกฺขนฺตุ สัพพเทวตา,
 สทา โสตฺถิ ภาวนฺตุ เต ฯ
 รกฺขนฺตุ สัพพเทวตา,
 สทา โสตฺถิ ภาวนฺตุ เต ฯ
 รกฺขนฺตุ สัพพเทวตา,
 สทา โสตฺถิ ภาวนฺตุ เต ฯ

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมติเตโชชยสิทธิมิหิทธิมหาคุณาปริมิตปุณฺณธาธิการสฺส สัพพนฺตรายนี-
 วารณสมตฺถสฺส ภาควโต อรหโต สมฺมาสมพุทฺธสฺส ทวตฺตีสมหาปฺริสลกฺขณานุภาเวน
 อสิตฺยานุพฺยณชานานุภาเวน อมฺมจฺจุตฺตรสตมงฺคลานุภาเวน ฉพฺพณฺณรํสียานุภาเวน
 เกตฺตุมาลานุภาเวน ทสปารมิตานุภาเวน ทสอูปารมิตานุภาเวน ทสปรมตฺถ
 ปารมิตานุภาเวน สีลสมาธิปฺญานานุภาเวน พุทฺธานุภาเวน ธมฺมานุภาเวน
สงฺฆานุภาเวน เตชานุภาเวน อิทฺธานุภาเวน พลานุภาเวน เณยฺยธมฺมานุภาเวน
 จตฺตราสึตีสหสฺสธมฺมกฺขนชานานุภาเวน นวโลกุตฺตรธมฺมานุภาเวน อมฺมจฺจกิกมคฺคานุภาเวน
 อมฺมรสมาปตฺติยานุภาเวน ฉพฺพิณฺณยานุภาเวน จตฺตฺสจฺจญาณานุภาเวน ทสพล
 ญาณานุภาเวน สัพพพฺยณฺตญาณานุภาเวน เมตฺตากรุณามุทิตาอูเปกฺขานุภาเวน
 สัพพปรีตฺตานุภาเวน รตนตฺตยสรณานุภาเวน ตฺยหิ สัพพโรคฺโสภุภทฺทวทฺทกฺขโหมนฺส-
 สุปายาสา วินสฺสนตฺต, สัพพอนฺตรรายาปี วินสฺสนตฺต สัพพสงฺกปฺปา ตฺยหิ สมฺมิชฺฌนตฺต,

ที่ขมายุตา ตูยหิ โหตุ, สत्वสสี่เอน สมงคิโก โหตุ สพพทา ฯ อากาสพพต-
วนภูมิคังคามหาสมุททา อารกชกา เทวตา สทา ตุมเห อนุรกขนตุฯ

ภวตุ สพพมงคลิ	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพพุธานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานตุ เตฯ
ภวตุ สพพมงคลิ	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพธมมานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานตุ เตฯ
ภวตุ สพพมงคลิ	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพสงฆานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานตุ เตฯ
นภขตตยภภูตานิ	ปาปคคหนิวารณา,
ปริตตสสานุภาเวน	หนตวา เตสิ อูปททเวฯ
นภขตตยภภูตานิ	ปาปคคหนิวารณา,
ปริตตสสานุภาเวน	หนตวา เตสิ อูปททเวฯ
นภขตตยภภูตานิ	ปาปคคหนิวารณา,
ปริตตสสานุภาเวน	หนตวา เตสิ อูปททเวฯ

จุลลราชปริตติ สตตปริตติ นิฐฐิติฯ

มงคลจักรวาลน้อย

สพพพุธานุภาเวน สพพธมมานุภาเวน สพพสงฆานุภาเวน พุทธรัตน
ธมมรัตน สงฆรัตน ตินณิ รตนานิ อานุภาเวน จตุราสีตีสหสสมภกขนุธานุภาเวน
ปิฎกตตยานุภาเวน ชินสาวกานุภาเวน สพเพ เต โรคา สพเพ เต ภยา สพเพ
เต อนตฺรายา สพเพ เต อูปททวา สพเพ เต ทุนนิมิตตา สพเพ เต อวมงคลา
วินสสนตุ, आयुทตมโก ฌนวทตมโก สิริวทตมโก ยสวทตมโก พลวทตมโก
วณณวทตมโก สุขวทตมโก โหตุ สพพทา ฯ

ทุกขโรคมยา เวรา	โสกา สตตุ จูปททวา,
อเนกา อนตฺรายาปี	วนสสนตุ จ เตชสาฯ
ชยสิทธิ ฌนํ ลากิ	โสตถิ ภาคยํ สุขํ พลํ,
สิริ आयุ จ วณโณ จ	ภคํ วุฑฒิ จ ยสวา,
สत्वสสา จ आयุ จ	ชีวสิทธิ ภวานตุ เตฯ

ภวตุ สัพพมงฺคลั
สัพพพุทธานุภาเวณ
ภวตุ สัพพมงฺคลั
สัพพธมฺมานุภาเวณ
ภวตุ สัพพมงฺคลั
สัพพสงฺฆานุภาเวณ

รกฺขนตุ สัพพเทวตา,
โสตถึ ภวนตุ เตฯ
รกฺขนตุ สัพพเทวตา,
สทา โสตถึ ภวนตุ เตฯ
รกฺขนตุ สัพพเทวตา,
สทา โสตถึ ภวนตุ เตฯ

มงคลจักรวาลน้อย ตอนตั้งแต่ อายุวฑฺฒโก ถึง โหตุ สัพพทา นั้น ถ้าผู้รับพร เป็นสตรี ท่านนิยมเปลี่ยนดังนี้ อายุวฑฺฒกา ฌนวฑฺฒกา สิริวฑฺฒกา ยสวฑฺฒกา พลวฑฺฒกา วัฒนวฑฺฒกา สุขวฑฺฒกา โหตุ สัพพทาฯ นอกนั้นเหมือนหมดฯ

จากนี้ถูกเข้าพนมมือแล้วว่า.-

อุกาส ทวารตฺยเณ กตฺ,
สัพพํ อปรารั ฆมตฺโน ภาเน, วนฺทามิ ภาเน เจตฺยิ,
สัพพํ สัพพตฺถาเน, สุปฺติญฺจิตฺ สารีริกฺชาตฺ,
มหาโพธิ พุทฺธรูปํ สกฺการตฺถิ, อหิ วนฺทามิ ชาตฺโย,
อหิ วนฺทามิ สัพพโส , อิจฺเจตฺ รัตนตฺตยิ,
อหิ วนฺทามิ สัพพทา, พุทฺธบุชา มหาเตชวฺนโต,
ธมฺมบุชา มหปฺปญฺโญ, สงฺฆบุชา มหาโกคฺวโ,
พุทฺธ ธิมฺมํ สงฺฆํ, ชีวิตฺ ยาว นิพฺพานํ สรณิ คจฺฉามิ,
ปริสุทฺโธ อหิ ภาเน, ปริสุทฺโธ ติ มํ, พุทฺโธ ธิมฺโม สงฺโฆ ฐาเรตฺ, สัพเพ สตฺตา
สทา โหนตุ อเวรา สุขชีวิโน,
กตฺ ปุณฺณํ ผลิ มยฺหิ สัพเพ ภาคิ ภวนตุ เตฯ

จบทำวัตรเช้า

ทำวัตรค่ำ

กิจเบื้องต้นเช่นทำสังการะ กล่าวคำอภิวาทเป็นต้น เหมือนทำวัตรเช้า

ปุพฺพภาคนมการ

[(นำ) หนททานิ มยฺนตํ ภควนฺตํ วาจา ย อภิกายิตุํ ปุพฺพภาคนมการญฺเจว
พุทฺธานุสฺสตี นยฺจ กโรมฺ เส ๑]

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

[๓ หน]

พุทฺธานุสฺสตี

ตํ โข ปน ภควนฺตํ เอวํ กลยาโณ กิตติสทฺโท อพฺภุคฺคโต,
อิตฺปิ โส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สฺคโต โลกาวิทู,
อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตถาเทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ.

[หยฺตระถึถึงพระพุทฺธคุณตามสมควร]

พุทฺธาภิกิตี

[(นำ) หนท มยํ พุทฺธาภิกิตี กโรมฺ เส]

พุทฺธวารหนฺตวรตาทิกุณาภิกฺขุโต,
สุทฺธาภิธานกรุณาหิ สมากตฺตโต,
โพเธสิ โย สุขนฺตํ กมลํ สุโร
วณฺทามหํ ตมรณํ สิริสา ชิเนนฺท.

พุทฺโธ โย สพุทฺปาณินํ สรณํ เขมมุตฺตมํ,
ปจฺมานุสฺสตีญฺจานํ วณฺทามิ ตํ สีเรนฺท,
พุทฺธสฺสาหสมิ ทาสี ๑ พุทฺโธ เม สามิกิสฺสโร,
พุทฺโธ ทุกฺขสฺส ฆาตา จ วิธาตา จ หิตฺสฺส เม.

๑ ท่านนิยมใช้นำควบบท พุทฺธานุสฺสตี

๒ สตรีสวดว่า พุทฺธสฺสาหสมิ ทาสี ๑.

พุทฺธสฺสหาหิ นียยาเทมิ	สรีรณชิวิตถจิทฺ,
วณฺหนโตหิ ^๑ จริสฺสามิ	พุทฺธสฺเสว สุโพธิตฺ,
นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ	พุทฺโธ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	วฑฺฒมฺยํ สตถุ สาสเน,
พุทฺธํ เม วณฺทมานเนน ^๒	ยํ ปุญฺญํ ปสฺสํ อิตฺ,
สพฺเพปิ อนฺตรายา เม	มาเหสุํ ตสฺส เตชสา.

[พึงหมอบกราบหมอบลงว่า]

กาเยน วาจา ย ว เจตสา วา,
พุทฺธเ กุกมฺมํ ปกตํ มยา ยํ,
พุทฺโธ ปฏฺฐิคฺคณฺหตุ อจฺจยณฺตํ,
กาลนฺตเร สํวริตฺ ว พุทฺธเ.

[พียงนั่งคุกเข่าขึ้น]

ธมฺมานุสฺสติ

[(นำ) หนฺท มยํ ธมฺมานุสฺสตินยํ กโรมฺ เส]

สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม , สนฺทิภูจฺโง อกาลิโก เอหิปสฺสิโก , โอปนยิโก
ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิติ.

[หยฺดรระลึกถึงพระบรมคุณตามสมควร]

ธมฺมาภิกฺษิติ

[(นำ) หนฺท มยํ ธมฺมาภิกฺษิติ กโรมฺ เส]

สฺวากฺขาตตาทิคุณโยควเสน เสยโย,
โย มคฺคปากปรียตฺติวิโมกฺขเกโท,
ธมฺโม กุโลกปตนา ตทธาริธารี,
วณฺทมาหิ ตมฺหริ วรธมฺเมตํ.

๑ สตรีสวดว่า *วณฺหนโตหิ*.

๒ สตรีสวดว่า *พุทฺธํ เม วณฺทมานาย*

ธมโม่ โย สพพปาณีนี
ทุติยานุสสุตติภูจนัน
ธมมสุสาหสมิ ทาสี^๑ ว
ธมโม่ ทุกขสุส ฆาตา จ
ธมมสุสาห^๒ นียยาเทมิ
วณทนต์หิ จริสสามิ
นตถิ เม สรณั อถถิ
เอเตน สจจวชเชน
ธมม^๓ เม วณทมานาย
สพเพปิ อนตฺตรายา เม

สรณั เขมมุตตม,
วณทามิ ตั สีเรนหิ.
ธมโม่ เม สามิกิสุสโร,
วิชาตา จ หิตสุส เม.
สรีรณชชีวิตถุจิท,
ธมมสุเสว สุธมมต.
ธมโม่ เม สรณั วร,
วชชเมยยิ สตถุ สาสน,
ยิ ปุถถิ ปสฺสตี อธิ,
มาหะสิ ตสฺส เตชสา.

[พึงหมอบกราบหมอบลงว่า]

กาเยน วาจา ว เจตสา ว,
ธมเม กุกมมัม ปกตัม มยา ยิ,
ธมโม่ ปฏิกคณหตุ อจจยนตัม,
กาลนตเร สัวริตุ ว ธมเม.

[พึงนั่งคุกเข่าขึ้น]

สงฆมานุสสุตติ

[(นำ) หนท มยิ สงฆมานุสสุตตินยิ กโรม เส]

สุปฏิปนโน ภควโต สาวกสงฆเ , อชุปฏิปนโน ภควโต สาวกสงฆเ,
ถายปฏิปนโน ภควโต สาวกสงฆเ , สามิจิปฏิปนโน ภควโต สาวกสงฆเ , ยทิท
จตตาริ ปุริสยुकานิ อถจ ปุริสยुकคลา , เอส ภควโต สาวกสงฆเ , อาหุเนยโย
ปาหุเนยโย ทกขิณเยโย อถชลิกกรณีโย , อนตฺตริ ปุถถกเขตตัม โลกสุสาติ.

[หยฺตระถิกถิงพระสังฆคณตามสมควร]

^๑ สตรีสวดว่า ธมมสุสาหสมิ ทาสี ว.

^๒ สตรีสวดว่า มณทนต์หิ

^๓ สตรีสวดว่า ธมม เม วณทมานาย

สงฆภาณิกีติ

[(นำ) หนท มยฺ สงฆภาณิกีตี กโรม เส]

สทธมมโช สุปฏิปัตตติคฺคณาทียุตโต,
โยจฺจพพิโธ อริยปุคฺคฺลสงฆเสฏฺโฐ,
สีลาทิมมปวราสยกายจิตฺโต,

วนฺทามหํ ตมรียาน	คณํ สุสุทฺธํ,
สงฺโฆ โย สพฺพปาณีนํ	สรณํ เขมมุตฺตมํ,
ตติยานุสฺสตีจฺจนํ	วนฺทามิ ตํ สีเรนหํ.
สงฺฆสฺสสาหสฺมิ ทาสี ๑ ว	สงฺโฆ เม สามীগิสฺสโร,
สงฺโฆ ทุกฺขสฺส ฆาตา จ	วิธาทา จ หิตสฺส เม.
สงฺฆสฺสสาหํ นียยาเทมิ	สรีรณชิวิตฺตยฺจิทํ,
วนฺทนฺโตหํ ๒ จริสฺสามิ	สงฺฆสฺโสปฏิปนฺนตํ.
นตฺถิ เม สรณํ อถนํ	สงฺโฆ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	วทฺธเมยฺยํ สตฺถุ สาสเน.
สงฺฆํ เม วนฺทมาเนน ๓	ยํ ปุณฺณํ ปสฺสุตํ อิท,
สพฺเพปี อนฺตรายา เม	มาहेสุํ ตสฺส เตชสา.

[พึงหมอบกราบหมอบลงว่า]

กาเยน วาจา ย ว เจตสา วา,
สงฺฆเ กุภมฺมํ ปกตํ มया ยํ,
สงฺโฆ ปฏิคฺคณฺหตุ อจฺจยณฺตํ,
กาลนฺตเร สํวริตุํ ว สงฺฆเ.

[จบแล้วพึงนั่งราบ]

๑ สตรีสวดว่า *สงฺฆสฺสสาหสฺมิ ทาสี ว.*

๒ สตรีสวดว่า *วนฺทนฺตีหํ*

๓ สตรีสวดว่า *สงฺฆํ เม วนฺทมาเนน*

คำอภิวาท คือ **อर्หํ สมมาสมพุทโธ ๑ เป ๑ สงฆ์ นมามิ** นี้ ตามสำนักต่าง ๆ ได้นิยมใช้กันโดยมาก ทั้งทำวัตรเช้าและค่ำ บางสำนักใช้คำอภิวาทว่า **ยมห์ ๑** แทน **อर्หํ สมมาสมพุทโธ ๑** ทั้งในกาลทำวัตรเช้า ทั้งในกาลทำวัตรค่ำ ดังนี้:-

ยมห์ สมมาสมพุทโธ ภควนฺโต สรณํ คโต พระผู้มีพระภาค พระองค์ตรัสรู้ดีแล้ว โดยชอบพระองค์ใดแน่ะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา สกกาเรน, ตํ ภควนฺโต อภิปุชยามิ** ข้าพเจ้าบูชาพระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น ด้วยเครื่องสักการะนี้ **ตํ ภควนฺโต อภิวาเทมิ** ข้าพเจ้าไหว้พระผู้มีพระภาคที่เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้าพระองค์นั้น

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ยมห์ สุวากขาตํ ภควตา ธมฺมํ สรณํ คโต พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสแล้วดีเหล่าใดแน่ะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา สกกาเรน, ตํ ธมฺมํ อภิปุชยามิ** ข้าพเจ้าบูชาพระธรรมนั้นด้วยเครื่องสักการะนี้ **ตํ ธมฺมํ นมสฺสามิ** ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมที่เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้านั้น.

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ยมห์ สุปฏิปนฺนํ สงฆ์ สรณํ คโต พระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีแล้วหมู่ใดแน่ะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา สกกาเรน, ตํ สงฆ์ อภิปุชยามิ** ข้าพเจ้าบูชาพระสงฆ์หมู่นั้นด้วยเครื่องสักการะนี้ **ตํ สงฆ์ วนฺทามิ** ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์ที่เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้าหมู่นั้น.

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

คำว่า **สรณํ คโต** ใน **ยมห์ ๑** ทั้ง ๓ บท ถ้าสตรีสวดพึงเปลี่ยนเป็น **สรณํ คตา.** คำว่าอภิวาทแบบนี้ ในเวลาสวด ผู้เป็นหัวหน้าพึงขึ้นต้นนำว่า **ยมห์** แล้วหมู่รับพร้อมกัน.

ต้นสวคมนตรี

สมนตา จกุกวาเพสุ อตตรา คจฉนตุ เทวตา
สทฐมมฺ มุนิราชสฺส สฺฉนตุ สคคโมกฺขทํ.
สคเค กามะ จ รูปะ คิริสิขรตญฺเฏ จนตลิกฺเขวิมานะ.
ทีเป รญฺเจะ จ คามะ ตรฺวณคหเน เคหตฺตญฺมฺหิ เขตเต.
ภุมมา จายนตุ เทวา ชลลลวิสเม ยกฺขคนธพฺพนาคา
ติฏฺฐจฺนตา สนฺติเก ยํ มุนิวรฺวจฺนํ สาธโว เม สฺฉนตุ.

ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา.

ปุพฺพภาคมนการ

นำ [หนุทมย์ ปุพฺพภาคมนการํ กโรมเส ฯ]

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

สรณคฺมนปาฐ

นำ [หนุทมย์ สรณคฺมนปาฐํ ภณามเส ฯ]

พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,	
ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,	
สงฺฆ	สรณ	คจฉามิ,	
ทุติยมฺปิ	พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,
ทุติยมฺปิ	ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,
ทุติยมฺปิ	สงฺฆ	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	สงฺฆ	สรณ	คจฉามิ,

สัจจกิริยาภาดา

นำ [หนุทมย์ สัจจกิริยาภาดาโย ภณามเส ฯ]

นตถิ เม สรณํ อญญํ ,	พุกุโธ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน ,	โสตถิ เต ^๑ โหนตุ สัพพทา.
นตถิ เม สรณํ อญญํ	ธมฺโม เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน	โสตถิ เต ^๒ โหนตุ สัพพทา.
นตถิ เม สรณํ อญญํ	สงฺโฆ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน	โสตถิ เต ^๓ โหนตุ สัพพทา.

มหาการุณิกอนาโถติอาทิกาคาธา

นำ [หนุทมย์ มหาการุณิกอนาโถติอาทิกาคาธาโย ภณามเส ฯ]

มหาการุณิกो नाโठ	อตถาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพพปทฺทวา.
มหาการุณิกो नाโठ	หิตาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพพปทฺทวา.
มหาการุณิกो नाโठ	สุขาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพพปทฺทวา.

๑ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

๒ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

๓ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

หลักสูตรสวดมนต์

วัดป่ามหาไชย จ.สมุทรสาคร

ชั้น - แรม	หน้า
ชั้น - แรม ๑ คำ	๑๙
ชั้น - แรม ๒ คำ	๒๗
ชั้น - แรม ๓ คำ	๓๓
ชั้น - แรม ๔ คำ	๔๐
ชั้น - แรม ๕ คำ	๔๔
ชั้น - แรม ๖ คำ	๔๘
ชั้น - แรม ๗ คำ	๕๒
ชั้น - แรม ๘ คำ	๕๗
ชั้น - แรม ๙ คำ	๖๓
ชั้น - แรม ๑๐ คำ	๖๘
ชั้น - แรม ๑๑ คำ	๗๒
ชั้น - แรม ๑๒ คำ	๗๗
ชั้น - แรม ๑๓ คำ	๘๒
ชั้น - แรม ๑๔ คำ	๘๘
ท้ายสวดมนต์	๙๖
อนุโมทนาวิธี	๑๐๙
หมวดปกิณณกธรรม	๑๑๓

ขึ้น - แรม ๑ คำ

นมการลิตุทธคาถา ๑

นำ [หนุทมย์ นมการลิตุทธคาถาโย ภณามเส ฯ]

โย จกขุมา โมหมลาปกฏโฐ,
สามิ ว พุทโธ สุคโต วิมุตโต.
มารสส ปาสา วินโมจยนโต,
ปาเปสิ เขมฺ ชนตฺ วิเนยฺ.
พุทฺธํ วรรณตํ สिरสา นมามิ,
โลกสส นาถญจ วินายกญจ.
ตนเตชสา เต ชยสิทธิ โหตุ,
สพพนตรายา จ วินาสเมนตุ.
ธมฺโม ธโซ โย วีย ตสส สตถุ.
ทสเสสิ โลกสส วิสุทฺธิมคฺคํ,
นียยานิโก ธมฺมธรสส ธารี,
สาตาวโห สนติกโร สุจฺฉินฺโณ.
ธมฺมํ วรรณตํ สिरสา นมามิ,
โมหปฺปทาลิ อุปสนตทาหิ.
ตนเตชสา เต ชยสิทธิ โหตุ,
สพพนตรายา จ วินาสเมนตุ
สทฺธมฺมเสนา สุคตานุโค โย,
โลกสส ปापูปกิเลสเขตตา.
สนโต สยํ สนฺติเนโยชโก จ,
สฺวากฺขาตธมฺมํ วิทิตํ กโรติ,
สงฆํ วรรณตํ สिरสา นมามิ,
พุทฺธานุพุทฺธํ สมสิลทิจฺฉิ.

๑ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส.

ตนุเตชสา เต ชยสิทธิ์ โหตุ,
สพพนุตรายา จ วินาสเมนตุ.

๖ คาถา

สมพุทุเช ๗เป๗

สมพุทุเช อฏฐวีสณจ	ทวาทสณจ สหสสเก,
ปลยจสตสหสสานิ	น मामิ สिरसा อหิ.
เตสํ ฅมมณจ สงฆณจ	อาทเรน น मामิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตวา สพุเพ อุปททเว,
อเนกา อนตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต,
สมพุทุเช ปลยจปลยณาสณจ	จตุวีสติสหสสเก,
ทสสตสหสสานิ	น मामิ สिरसा อหิ,
เตสํ ฅมมณจ สงฆณจ	อาทเรน น मामิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตวา สพุเพ อุปททเว,
อเนกา อนตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต.
สมพุทุเช นวุตตรสเต	อฏฐจตตาฬีสสหสสเก,
วีสติสตสหสสานิ	น मामิ สिरसा อหิ.
เตสํ ฅมมณจ สงฆณจ	อาทเรน น मामิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตวา สพุเพ อุปททเว,
อเนกา อนตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต.

๗ คาถากิ่ง

นโมการอฏฐกั

นโม อรหโต สสมา	สมพุทุชสส มหะสิโน,
นโม อุตตมฅมมสส	สุวากุขาตสเสว เตนิช.
นโม มหาสงฆสสาปิ	วิสุทุชสีลทิฏฐิโน,
นโม โอมายตยารทุชส	รตนตตยสส สารุกั.

นโม่ โอมากาตีตสส	ตสส วตฤตตยสสปี,
นโม่การบุปภาเวน	วิคจณนตุ อุปททวา.
นโม่การานุภาเวน	สุวตถิ โหตุ สพพทา,
นโม่การสส เตเชน	วิธิมหิ โหมิ เตชวา.

เย สนฺตา สนฺตจิตฺตา ติสฺรณฺสรณา เอตถ โลกนฺตเร วา, ภูมฺมาภูมฺมา จ
เทวา คุณฺคณคหณพฺยาฐา สพพกาลํ, เอเต อายนฺตุ เทวา วรกนฺกมเย เมรฺุราเช
วสนฺโต, สนฺโต สนฺโต สเหตุํ มฺุณิวรจณฺ์ โสตุมคฺคํ สมคฺคํ.

สพเพสุ จกฺกวาเพสุ	ยกฺขา เทวา จ พฺรหฺมโน,
ยํ อมฺเหหิ กตํ ปุณฺณํ	สพพสมปตฺตีสารกํ.
สพเพ ตํ อนฺุโม่ทิตฺวา	สมคฺคา สาสเน รตา,
ปมาทรหิตา โหนฺตุ	อารกฺขาสฺ วิเสสโต.
สาสนสฺส จ โลกสฺส	วฺุฑฺฒิ ภาวตุ สพพทา,
สาสนมฺปิ จ โลกญจ	เทวา รกฺขนฺตุ สพพทา,
สทฺธิ โหนฺตุ สุขี สพเพ	ปรีวาเรหิ อตตโน
อนิฆา สฺมณา โหนฺตุ	สห สพเพหิ ญาตฺธิ.
ยญจ ทฺวาทส วสฺसानิ	จินฺตยีสฺสุ สเทวกา,
จิสฺสํ จินฺตยนฺตปิ	เนว ชานีสฺสุ มงฺคลํ.
จกฺกวาพสฺสเสสุ	ทสฺสุ เยน ตตตกํ,
กาลํ โกลาหลํ ชาตํ	ยาว พฺรหฺมนิเวสนา.
ยํ โลกนาโถ เทเสสิ	สพพปาปวินาสนํ,
ยํ สฺตุวา สพพทฺกฺเขหิ	มฺุจฺจนฺตาสงฺขียา นรา,
เอวมาทิกฺุณฺเปตํ	มงฺคลนฺตมฺภณาม เห.

มงฺคลสฺตุตฺ

เอวเม สฺตุ. เอกํ สมยํ ภควา, สาวตถิยํ วิหฺรติ, เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส
อาราเม. อถโข อถยตฺรา เทวตา, อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺณา
เกวลกปปี เชตวนํ โอภาเสตฺวา, เยน ภควา เตนฺุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ

อภิวัตเตตวา เอกมณฑ์ อัญจาสี. เอกมณฑ์ จิตา โข สา เทวตา ภควนตัม คากาย
อชฌภาสิ

พหู เทวา มนุสสา จ
อากงขมานา โสตุถานัม
อเสวนา จ พาลานัม
ปุชา จ ปุชนียานัม
ปฏิรูปเทสวาโส จ
อตตสมมาปณิธิ จ
พาหุสจจลยจ สิปปลยจ
สุภาสิตา จ ยา วาจา
มาตาปิตุอุปภูจัน
อนากุลา จ กมมندا
ทานลยจ ฌมมจริยา จ
อนวชชานิ กมมานิ
อารตี วิรตี ปาปา
อปปมาโท จ ฌมเมสุ
การโว จ นิวาโต จ
กาเลน ฌมมสฺสวณัม
ขนตี จ โสวจสฺสตา
กาเลน ฌมมสากจฉา
ตโป จ พุรหมจริยลยจ
นิพพานสจฉิกิริยา จ
มุจฺจสฺส โลภมเมหิ
อโสภัม วิรชัม เขมัม
เอตาทิสานิ กตวาน
สพพตถ โสตุถี คจฉนติ

มงฺคลานิ อจฺฉินตยุมฺ,
พฺรุหิ มงฺคลมุตฺตมัม.
ปณฺฑิตานลยจ เสวนา,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
ปุพฺเพ จ กตปุณฺณตา,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
วินโย จ สฺสสิกฺขิตฺ,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
ปุตฺตาทารสฺส สงฺคโห,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
ณาทกานลยจ สงฺคโห,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
มชฺชปาณา จ สลฺยโม,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
สนตฺถุจฺฉิ จ กตลฺยตฺตา,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
สมณานลยจ ทสฺสนัม,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
อริยสจจาน ทสฺสนัม,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
จิตฺตัม ยสฺส น กมปติ,
เอตมมงฺคลมุตฺตมัม.
สพฺพตถมปฺราจิตฺตา,
ตนฺเตสํ มงฺคลมุตฺตมณฺติ.

มงฺคลสฺสุตฺตัม นิฏฺฐิตัม.

ปณิธานโต ปญฺจาย, ตถาคตสฺส ทส ปารมมียो ทส อุปปารมมियो
ทส ปรมตถปารมมियो, ปญจ มหาปริจจาเค ติสฺโส จริยา, ปจฉิมภเว
คพภาวุกนฺตี ชาตี อภินิกฺขมนฺ, ปธานจริยํ โโพธิปลฺลงเก มารวิชัย
สพฺพญฺตถาวณปฺปฏิเวธํ นว โลกุตฺตรธมฺเมติ, สพฺเพปิเม พุทฺธคฺเณ อวชฺชิตฺวา,
เวสาลียา तीसु पाकारनृत्तरेसु, दियामरत्ती प्रतिदं गिरोन्तो आयसुमा आननुत्तलेरो
विय, गरुण्यजित्तं उपगुञ्जपेतुवा

โกฏิस्तสฺสเสสฺ	จกฺกฺวาเฟสฺ เทวตา,
ยสฺसानมปฺปฏิคฺคณฺหนฺติ	ยฺนจ เวสาลียมฺปุเร.
โรคามนุสฺสทฺพิกฺข-	สมฺภูตฺนตีวิธมฺภยํ,
ชิปฺปหมนฺตรธาเปสิ	ปฺริตฺตฺนตฺมภณามฺ हे.

รัตนสุตฺตํ

यानीठ गुतानी समाकतानी,
गुम्मानि वा यानिव् अनत्तिकेखे.
सपुपे व गुता सुम्ना गवन्तु,
ओपि सकुज्ज सुन्नन्तु गालिती.
तसुमा हि गुता निसामेठ सपुपे,
मेत्तं गिरोठ मानुसिया पचाय.
थिवा ज रत्तो ज हन्ति ये प्थि,
तसुमा हि ने रकुठ अप्पमतता.
यङ्गिण्णि वित्तं ओठ वा हुरि वा,
सककेसु वा यं रत्तं प्थिती.
न नो सम् ओत्ति तत्ताकतेन,
ओत्थपि पुपुठे रत्तं प्थिती,
ओतेन सज्जेण सुवत्ति ओत्तु.
ख्यं विरात् ओम्तं प्थिती,
यत्थम्मा सकुम्भि समाथितो.
न तेन ठम्मेण समत्ति गिण्णि,

อิทมปิ ฌมเม รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยมฺพทฺธเสฏฺโฐ ปรีวณฺณยิ สุจฺฉิ,
สมาธิมานนฺตริกถฺยมาหุ.
สมาธินา เตน สโม น วิชฺชติ,
อิทมปิ ฌมเม รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย ปุคฺคลา อฏฺฐ สตี ปสฺสจฺจา,,
จตฺตารี เอตานิ ยุกานิ โหนฺติ.
เต ทกฺขิณฺเอยยา สุคตสฺส สาวกา,
เอเตสุ ทินฺนานิ มหปฺพลานิ.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย สุปฺปยุตฺตา มนฺสา ทพฺเพน,
นิกฺกามิโน โคตมฺสาสนมฺหิ.
เต ปตฺติปตฺตา อมตํ วิคฺยห,
ลทฺธา มุธา นิพฺพุตี ภูณฺชมานา.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยถินฺทซีโล ปจฺวี สีโต สียา
จตฺพุภฺมิ วาเตภฺมิ อสมปฺกมฺปิโย.
ตถฺฐปมฺ สบฺบุริสฺสิ วทามิ,
โย อริยสจฺจจฺานิ อเวจฺจ ปสฺสตี.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย อริยสจฺจจฺานิ วิภาวณฺติ,
คมภีรปฺถเณน สุเทสฺสิตานิ.
กิลฺยจฺापิ เต โหนฺติ ภูสฺปมตฺตา,
น เต ภวํ อฏฺฐมมาทฺิยณฺติ.

อิทมปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
สหาวิสุตฺต ทสฺสนสมฺปทา,
ตยสฺสุ ฌมฺมา ชหิตา ภาวนฺติ.
สภฺกกายทิกฺขุณฺโณ วิจิกิฉฺฉิตฺถจ,
สีลพฺพตํ วาปิ ยทตฺถิ กิณฺณิ.
จตุหฺปาเยหิ จ วิปฺปมฺตฺโต,
ฉ จาภิฉานานิ อภพฺโพ กาคฺคํ.
อิทมปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
กิณฺณจาปิ โส กมฺมํ กโรติ ปาปกํ,
กาเยน วาจาเยหิ เจตฺสา วา.
อภพฺโพ โส ตสฺส ปฏฺิฉนฺทาย,
อภพฺพตา ทิกฺขุณฺโณปทสฺส วุตฺตา.
อิทมปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
วนปฺปคฺคุมฺเพ ยถา ผุสฺสิตคฺเค,
คิมฺหานมาเส ปจฺมสมฺมึ คิมฺเห.
ตถฺฐปมฺ ฌมฺมวโร อเทสฺยิ,
นิพฺพานคามิ ปรมฺ ฆิตาย.
อิทมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
วโร วรณฺญ วโรท วราหโร,
อนฺตฺตโร ฌมฺมวโร อเทสฺยิ.
อิทมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ซีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมฺภาวํ,

วิรัตตจิตตายุติเก ภวสมิ.
เต ชีณพีชา อวิรุฬหิณฺหา,
นิพฺพนฺติ ธีรา ยถายมฺปทีโป.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนฺตลิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
พฺพธํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนฺตลิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
ธมฺมํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนฺตลิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
สงฺฆํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.

รตนสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๒๑ คาถากิ่ง

ขึ้น - แรม ๒ คำ

ยสฺसानุภาวโต ยกฺขา
ยมติ เจวานุยุณฺชนโต
สุขํ สุขฺติ สุขฺโต จ
เอวมาทิกุณฺเปตํ

เนว ทสฺเสนฺติ ภิสนฺ,
รตฺตินฺทิวมตฺนฺทิตโต.
ปาปํ กิณฺจิ น ปสฺสตี,
ปริตตฺนตฺมภณาม เห.

กรณียเมตฺตสุตฺตํ

กรณียเมตฺตกุสเลน
สโกโก อชฺช จ สุขุชฺช จ
สนตฺตสฺสโก จ สุภโร จ
สนตฺตินฺทริโย จ นิปโก จ
น จ ชุทฺทํ สฺมาจเร กิณฺจิ
สุขิโน วา เขมิโน โหนตฺ
เย เกจิ ปาณญตฺตติ
ทีฆา วา เย มหนตฺตา วา
ทีฏฺฐา วา เย จ อทีฏฺฐา
ภูตา วา สฺมภเวสี วา
น ปโร ปริ นิกุพฺเพถ
พฺยาโรสนา ปฏฺฐิสฺสณฺธา
มาตา ยถา นิยํ ปุตฺตํ
เอวมปิ สพฺพญฺเตสุ

ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ อภิสฺเมจฺจ,
สุวโจ จสฺส มุทฺท อนตฺติมานี.
อปปกิจฺโจ จ สลฺลหุทฺตติ,
อปปคพฺโภ กุเลสุ อนนฺนุคิทฺโธ.
เยน วิณฺญฺ ปเร อูปวเทยฺยํ,
สพฺเพ สตฺตา ภวนตฺตํ สุขิตตฺตา.
ตฺสา วา ถาวรา วา อนนฺวเสสา,
มชฺฌิมา รสฺสกา อณฺุกถฺตา.
เย จ ทูเร วสนฺติ อวิทูเร,
สพฺเพ สตฺตา ภวนตฺตํ สุขิตตฺตา.
นาติมณฺเณถ กตฺถจิ นํ กิณฺจิ,
นาณณมณฺเณสฺส ทุกฺขมิจฺเจยฺย.
อายุสา เอกปุตฺตมฺนุรฺกฺเข,
มานสมภฺวาเย อปริมาณํ.
มานสมภฺวาเย อปริมาณํ,
อสมพาริ อเวริ อสปตฺตํ.
สยาโน วา ยาวตฺสส วิคตฺมิทฺโธ,
พฺรหฺมเมตํ วิหาริ อธิมาหุ.
ทสฺสเนน สมนฺโน,

เมตฺตถจฺจ สพฺพโลกสฺมี
อุทฺธํ อโธ จ ติริยณฺจ
ติฏฺฐณฺจริ นิสินฺโน วา
เอตํ สตี อธิญฺเจยฺย
ทีฏฺฐิณฺจ อนฺุปกมฺม สีลวา

กาเมสุ วินะยย เคธั

น หิ ชาตุ คพภเสยย์ ปุนเรตีตี.

กรณียเมตตสูตรํ นิฎฐิตํ.

๑๐ คาถา

สพฺพาสีวีสชาตินํ
ยมนาเสติ วิสํ โฆริ
อาณกฺเขตตมฺหิ สพฺพตถ
สพฺพโสปี นิวาเรติ

ทิวพฺพนตาคทํ วย,
เสสยจาปี ปริสฺสยํ.
สพฺพทา สพฺพปาณินํ,
ปริตฺตนตมภณาม เห.

ขนฺธปริตฺตํ

วิรูปกฺเขหิ เม เมตฺตํ
ฉพฺยาปุตฺเตหิ เม เมตฺตํ
อปาทเกหิ เม เมตฺตํ
จตุปฺปเทหิ เม เมตฺตํ
มา มํ อปาทโก หีสิ
มา มํ จตุปฺปโท หีสิ
สพฺเพ สตฺตา สพฺเพ ปาณา
สพฺเพ ภทรานิ ปสฺสนตุ

เมตฺตํ เอรापเถหิ เม,
เมตฺตํ กณฺหาโคตมเกหิ จ.
เมตฺตํ ทิปาทเกหิ เม,
เมตฺตํ พหุปฺปเทหิ เม,
มา มํ หีสิ ทิปาทโก,
มา มํ หีสิ พหุปฺปโท.
สพฺเพ ภูตา จ เกวลา,
มา กิณฺจิ ปาปมาคมา.

อปปมาโณ พุทฺโธ, อปปมาโณ ฌมโณ, อปปมาโณ สงฺโฆ, ปมาณวณฺตานิ
สิริสฺปานิ, อหิ วิจฺฉิกา สตฺปที อุณฺณนาภา สรรพฺ มุสิกา, กตา เม รกฺขา กตา เม
ปริตฺตา, ปฏิกกมนฺตุ ภูตานิ, โสฬํ นโณ ภควฺโต, นโณ สตฺตณฺนํ สมนฺนสมฺพุทฺธานํ.

ขนฺธปริตฺตํ นิฎฐิตํ.

๕ คาถา

ปุเรนตมฺโพธิสมฺภาเร
เยน สํวิหิตารกฺขํ
จริสฺสํ วายมนตฺวาปี
พฺรหฺมนตฺนติ อกฺขาตํ

นิพฺพตฺตํ โมโรยนิยํ,
มหาสตฺตํ วเนจฺรา.
เนว สกฺขีสุ คณฺหิตุํ,
ปริตฺตนตมภณาม เห.

โมรปริตต์

อุเทตยลจกขุมา เอกราชา,
หริสสวณโณ ปจวิปปภาโส.
ตํ ตํ นมสฺสามิ หริสสวณฺณํ ปจวิปปภาสํ,
ตยชช คฺคตฺตา วิหเรมุ ทิวสํ.
เย พฺราหฺมณา เวทคฺ สพฺพธมฺเม,
เต เม นโม เต จ มํ ปาลยฺนตุ.
นฺมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โปธิยา,
นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตียา,
อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา โมโร จรติ เอสนา.
อเปตยลจกขุมา เอกราชา
หริสสวณโณ ปจวิปปภาโส.
ตํ ตํ นมสฺสามิ หริสสวณฺณํ ปจวิปปภาสํ,
ตยชช คฺคตฺตา วิหเรมุ รัตตี.
เย พฺราหฺมณา เวทคฺ สพฺพธมฺเม,
เต เม นโม เต จ มํ ปาลยฺนตุ.
นฺมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โปธิยา,
นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตียา.
อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา โมโร วาสมกฺปฺปยีตี.

โมรปริตต์ นิฎฐิตํ.

๕ คาถา

ปูเรนฺตมฺโพธิสฺมาเร	นิพฺพตฺตํ ฆฺณฺณาชาติยํ,
ยสฺส เตเชน ทาวคฺคิ	มหาสตฺตํ วิวชฺชยิ.
ถรสฺส สารีปฺตฺตสฺส	โลกนาถेन ภาสีตํ,
กปฺปญฺจายิ มหาเตชํ	ปริตฺตฺนตฺตมฺภณาม เห.

วฏฏกปริตต์

อตถิ โลเก สีลคฺโณ	สจจํ โสเจยฺยนุทฺทยา,
เตนสจฺเจน กาทามิ	สจจกิริยมนฺตฺตริ.
อวชชิตฺวา ธมฺมพลํ	สริตฺวา ปุพฺพเก ชิเน,
สจจพลมวสฺสาย	สจจกิริยมกาสหํ.
สนฺติ ปกฺขา อปตฺตนา	สนฺติ ปาทา อวณฺจนา,
มาตา ปิตา จ นิกฺขนฺตา	ชาตเวท ปฏิกฺกม.
สทฺ สจฺเจ กเต มยฺหํ	มหาปชฺชลิโต สีชี,
วชฺเชสิ โสฬส กรีสานิ	อุทกํ ปตฺวา ยถา สีชี,
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ	เอสา เม สจฺจปารมีติ.

วฏฏกปริตต์ นิฏฐิตํ.

๔ คาถากิ่ง

ยสฺसानุสฺสรณฺนาปิ	อนตฺถิกฺเขปิ ปาณินฺ,
ปติฏฺฐมธิกจฺฉนฺติ	ภูมียํ วิวี สพฺพทา.
สพฺพปทฺทวชาลมหา	ยกฺขโจราทิสฺมภาวา,
คณฺนา น จ มุตฺตานํ	ปริตฺตฺนตฺมภณฺนาม เท.

ชชคฺคปริตต์ ชชคฺคสุตฺตํ

เอวมฺเม สฺตํ. เอกํ สมยํ ภควา, สาวตฺถิยํ วิหฺรติ, เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส,
อาราเม. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ
ภควโต ปจฺจสฺสสุ. ภควา เอตทโวจ.

ภูตปุพฺพํ ภิกฺขเว เทวสุรฺสงฺคาโม สมฺปพฺยุโฬห อโหสิ. อถโข ภิกฺขเว
สกุโก เทวานมินฺโท เทเว ตาวตฺธีเส อามนฺเตสิ, สเจ มาริสฺสา เทวานํ
สงฺคามคตฺตานํ อุปฺปชฺเชยฺย ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา โลมฺหฺโส วา, มเมว
ตสฺมี สมเย ชชคฺคํ อุลฺโลเกยฺยาถ, มมํ หิ โว ชชคฺคํ อุลฺโลกยฺตํ, ยมฺภวิสฺสตี
ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา โลมฺหฺโส วา, โส ปหิยฺยิสฺสตี. โน เจ เม ชชคฺคํ
อุลฺโลเกยฺยาถ, อถ ปชาปติสฺส เทวราชสฺส ชชคฺคํ อุลฺโลเกยฺยาถ, ปชาปติสฺส หิ

โว เทวราชสส ธชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสติ ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส
วา, โส ปหิยยิสสติ. โน เจ ปชาปติสส เทวราชสส ธชคค์ อุลโลเกยยาถ,
อถ วรฺณสส เทวราชสส ธชคค์ อุลโลเกยยาถ, วรฺณสส หิ โว เทวราชสส
ธชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสติ ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส
ปหิยยิสสติ. โน เจ วรฺณสส เทวราชสส ธชคค์ อุลโลเกยยาถ, อถ อีสานสส
เทวราชสส ธชคค์ อุลโลเกยยาถ, อีสานสส หิ โว เทวราชสส ธชคค์ อุลโลกยต์,
ยมภวิสสติ ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสตีติ.

ตํ โข ปน ภิกฺขเว สกฺกสส วา เทวานมินฺทสส ธชคค์ อุลโลกยต์,
ปชาปติสส วา เทวราชสส ธชคค์ อุลโลกยต์, วรฺณสส วา เทวราชสส
ธชคค์ อุลโลกยต์, อีสานสส วา เทวราชสส ธชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสติ
ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยเยถาปิ โนปิ ปหิยเยถ, ตํ กิสฺส เหตุ,
สกฺโก หิ ภิกฺขเว เทวานมินฺโท อวิตฺราโค อวิตฺโทโส อวิตฺโมโห, ภิรฺุ ฉมภิ อุตฺราสี
ปลาตีติ. อหฺยจ โข ภิกฺขเว เอวํ วทามิ. สเจ ตุมหากํ ภิกฺขเว อรณฺณคตํ
วา รุกฺขมฺูลคตํ วา สฺถวนาคารคตํ วา, อูปฺขเขยฺย ภยั วา ฉมภิตตต์
วา โลมห์โส วา, มเมว ตสฺมี สมเย อนฺุสฺสเรยฺยาถ. อิติปิ โส ภควา อรหํ
สมมาสมพุทฺธ, วิชชาจรณสมปนฺโน สฺคโต โลกวิทู, อนฺุตฺโตร ปุริสทมฺมสารถิ
สตถา เทวมนฺุสฺसानํ พุทฺธ ภควาติ, มมํ หิ โว ภิกฺขเว อนฺุสฺสรตํ,
ยมภวิสสติ ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสติ. โน เจ
มํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ, อถ ฐมฺมํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ. สวากฺขาโต ภควตา ฐมฺไม,สนฺธิภูจิกฺ
อกาลิกฺ เอหิปสฺสีกฺ, โอปนยิกฺ ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิตฺติ. ฐมฺมํ หิ โว ภิกฺขเว
อนฺุสฺสรตํ, ยมภวิสสติ ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสติ.
โน เจ ฐมฺมํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ, อถ สงฺฆํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ. สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ,
อฺุขุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, ฉายปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, สามีจิปฺปฏิปนฺโน
ภควโต สาวกสงฺโฆ, ยทิตฺถํ จตฺตาริ ปุริสยฺุคานิ อญฺุจ ปุริสปุคฺคลา, เอส ภควโต
สาวกสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณฺเยโย อณฺุชลิกรณฺีโย, อนฺุตฺตรํ
ปุณฺณกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ. สงฺฆํ หิ โว ภิกฺขเว อนฺุสฺสรตํ, ยมภวิสสติ ภยั วา
ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสติ. ตํ กิสฺส เหตุ, ตถาคโต หิ ภิกฺขเว

อรหัง สมมาสมพุทฺธ, วิตฺราโค วิตฺโทโส วิตฺโมโห, อภิรุ อจฺฉมภี อนุตฺตราสี อปฺลาयीติ
อิทฺมโวจ ภควา, อิทํ วตฺวาน สุคฺโต, อถาปรํ เอตทโวจ สตฺถา.

อรณฺเณ รุกฺขมุเล	วา สุณฺณาการว ภิภฺชโว,
อนุสฺสเรถ สมพุทฺธํ	ภยํ ตุมหาก โน สียา.
โน เจ พุทฺธํ สเรยยาถ	โลกเชฏฺฐํ นราสภํ,
อถ ฅมฺมํ สเรยยาถ	นียยานิกํ สุเทสิตฺ.
โน เจ ฅมฺมํ สเรยยาถ	นียยานิกํ สุเทสิตฺ,
อถ สงฺฆํ สเรยยาถ	ปุณฺณกฺเขตฺตํ อนุตฺตรํ.
เอวมพุทฺธํ สรณฺตานํ	ฅมฺมํ สงฺฆณฺจ ภิภฺชโว,
ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา	โลมฺหฺโส น เหสฺสตีติ.

ชชกฺกปริตฺตํ ชชกฺกสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๔ นิคมกาถา

ขึ้น - แรม ๓ ค่ำ

อปปสนเนหิ नागसुस सासने सासुसम्मते,
อมनुสเสหิ जणुतेहि सथा गिपुपिसगारिणि.
प्रिसानणुजत्तसुसन्न- महीसाय ज कुत्तिया,
यनुतेसेसि महावीरो प्रित्तनुत्तम्मणाम हे.

อาฏานาฎियปริตต์

วิปัสสิสส นมตถุ	จกขุมนตสส สิริมโต,
สีขิสสปี นมตถุ	สพพภูตานุกัมปิโน.
เวสสภุสส นมตถุ	นุหตทกสส ตปสสิโน,
นมตถุ กกุสนุชสส	मारसेनปุปมททิโน.
โกนาคนนสส นมตถุ	พราหฺมณสส วุสสิมโต,
กสสปสส นมตถุ	วิปฺปมุตตสส สพพธิ.
องคীরสส นมตถุ	สกุยปุตตสส สิริมโต,
โย อิมํ ธम्मมเทเสสิ	सपपทุกुषापनुทนं.
เย จापि นิพพุตา โลก	यथागुत्तं विपसिसुं,
เต ชนา อปิสุณา	महन्ता वितसारथा.
หิตํ เทวมनुสसानํ	यं नमससनुदि โคत्तมं.
วิชชาจรณสมปนฺนํ	महन्तं वितसारथं.
วิชชาจรณสมปนฺนํ	पुठुत्तं वनथाम कोत्तमनुदि.
เอเต จญญे ज สมพุทธา	अनेकस्तोग्गोयो,
सพเพ พุทธา อสมสमा	सपपे पुठुत्ता महित्ठिका.
सพเพ ทสพลูเปตา	वेसारखेहेपुपाकता,
सपपे ते ปุชฺชานนุदि	आसणुणजानमुत्तमं.
สีหนาทํ นทनुเตเต	प्रिसासु विसारथा,
पुरहฺมจกั กํ ปวตเตนุदि	लोके अपपुणिवत्तियं.

อุเปตา พุทธธมเมหิ
ทวตตีสลกขณูเปตา-
พยามปปลาย สุปปลา
พุธา สพพณฺโณ เอเต
มหปปลา มหาเตชา
มหาการุณิกา อีธา
ทีปา นาถา ปติฏฐา จ
คติ พนฺธ มหสสาสา
สเทวกสส โลกสส
เตสาคํ สिरสา ปาเท
วจสา มนสา เจว
สยเน อาสเน จาเน
สทา สุขเน รกฺขนตุ
เตหิ ตฺวํ รกฺขิตฺวา สนฺโต
สพพโรควินิมุตฺโต
สพพเวรมติกกนฺโต
สพพพีติโย วิวชฺชนตุ
มา เต ภวตฺวณฺตราย
อภิวาทนสฺลิสส
จตฺตารโธ ธมฺมา วชฺชนตี

อฏฺฐารสฺหิ นายกา,
สฺตีตฺยานุพฺยณฺชาธรา.
สพเพ เต มฺนิกฺุณฺชรา,
สพเพ อีณาสวา ชินา,
มหาปณฺญา มหพฺพลา,
สพเพสํ สฺขาวหา.
ตาณา เลณา จ ปาณินฺ,
สรณา จ หิเตสฺสิโน.
สพเพ เอเต ปฺรายนา,
วณฺทามิ ปฺริสฺตฺตเม.
วณฺทาเมเต ตถาคเต,
คมเน จาปี สพพทา.
พุธา สนฺติกรฺวา ตฺวํ,
มุตฺโต สพพภเยน จ.
สพพสนฺตาวชฺชิตฺโต,
นิพฺพุตฺโต จ ตฺวํ ภว.
สพพโรโค วินสฺสตุ,
สฺขี ทีฆายุกฺเก ภว.
นิจฺจํ วุชฺชมาปจายินฺ,
อายุ วณฺโณ สฺขํ พลํ.

อาณานาถียปริตํ นิฏฐิตํ.

๑๕ คาถากิ่ง

ปริตํ ยมภณฺนตสฺส
อุทกมปี วินาสฺเตติ
โสตฺถินา คพภวฺภูจํ
เถรสฺสงฺคฺฤติมาลสฺส
กปฺปญฺจายิ มหาเตชํ

นิสินฺนภฺจํชานโรจํ,
สพพเมว ปฺริสฺสยํ.
ยถจ สฺวาเถติ ตํขณฺ,
โลกนาถเณ ภาสิตํ,
ปริตฺตณฺตมภณฺนาม เห.

องฺคุติมาลปริตฺตํ

ยโตหํ ภคินี อริยาย ชาตียา ชาโต, นาภิชานามิ สญฺจิจฺจ ปาณํ ซีวิตา
โวโรเปตา. เตน สจฺเจน โสตฺถิ เต โหตุ โสตฺถิ คพฺภสฺส.

โพชฌนฺคปริตฺตํ

โพชฌนฺโค สติสฺงฺขาโต	ธมฺมานํ วิจโย ตถา.
วิริยมปฺติปสฺสทฺธิ-	โพชฌนฺคา จ ตถาปเร.
สมาธฺเปกฺขโพชฌนฺคา	สฺตเตเต สพฺพทสฺสีนา,
มุนินา สมฺมทกฺขาตา	ภาวิตา พหุสฺสีกตา.
สํวตฺตนฺติ อภินฺถาย	นิพฺพานาย จ โพธิยา,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
เอกสฺมี สมเย นาโถ	โมคฺคคฺลฺลานญจ กสฺสปิ,
คิลาเน ทุกฺขิตฺเต ทิสฺวา	โพชฌนฺเค สตฺต เทสฺยิ.
เต จ ตํ อภินฺนทิตฺวา	โรคา มุจฺจิสฺสุ ตํขณฺ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
เอกทา ธมฺมราชาปิ	เคลณฺเยนาภิปิฬิตฺ,
จฺจนฺตเถเรน ตถฺยเณว	ภณาเปตฺวาน สาทรํ.
สมฺโมทิตฺวา จ อาพาธา	ตมฺหา วุฏฺฐาสฺสิ จานฺโส,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
ปหฺีนา เต จ อาพาธา	ติณฺณนฺนมฺปิ มหฺสิณฺ,
มคฺคาหตฺกิลฺเสสา ว	ปตฺตานุปฺตติธมฺมตํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.

องฺคุติมาลปริตฺตปฺพุพฺกํ โพชฌนฺคปริตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๘ คาถากิ่ง

อภยปริตฺตํ (ยนฺทฺนฺนนิมิตฺตํ ๗)

ยนฺทฺนฺนนิมิตฺตํ อวมฺงคฺลฺลญ,

โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
พฺพุธานุภาเวน วนาสเมณฑุ.
ยนฺทุนฺนิมิตฺตํ อวมงฺคลณฺจ,
โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
ธมฺมานุภาเวน วนาสเมณฑุ.
ยนฺทุนฺนิมิตฺตํ อวมงฺคลณฺจ,
โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
สงฺฆานุภาเวน วนาสเมณฑุ.

๓ คาถากิ่ง

รัตนตตยปุปภาวากิยาจนคาถา ๑

นำ [หนุทมย์ รัตนตตยปุปภาวากิยาจนคาถาโย ภณาม เสฯ]

อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ	อุตตมํ ธมฺมมชฌมฺคา,
มหาสงฺฆํ ปิโพเธสิ	อิจฺเจตฺ รัตนตตยํ.
พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ จาติ	นानาโหนตฺมปิ วตฺถุโต,
อณฺณมณฺญาวิโยคา ว	เอกัฎฺตมฺปนตฺถโต.
พุทฺโธ ธมฺมสฺส โพเธตา	ธมฺโม สงฺเขน ธารีโต,
สงฺโฆ จ สาวโก พุทฺธสฺส	อิจฺเจกาพฺพุธเมวิทฺ.
วิสุทฺธํ อุตตมํ เสฏฺฐํ	โลกสฺมี รัตนตตยํ,
สํวตฺตติ ปสนฺนํ	อตฺตโน สุทฺธิกามิํ
สมฺมา ปฎิปชฺชนฺตานํ	ปรมา ย วิสุทฺธิยา.
วิสุทฺธิ สพุพฺเกสเสหิ	โหติ ทฺวเขหิ นิพฺพุติ,
นิพฺพานํ ปรมํ สุณฺณํ	นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ,

๑ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เอเตน สจจวชฺเชน	สฺวตฺถิ โหตุ สพฺพทา.
รตนตฺตยานุภาเวน	รตนตฺตยเตชสา,
อุปททวนฺตรายา จ	อุปสคฺคา จ สพฺพโส.
มา กทาจิ สมฺมุสฺสีสุ	รณฺุจํ สยามานเมวิทฺ,
อาโรคฺยสุขณฺเจว	ตฺโต ทิฆายตฺตปิ จ.
ตพฺพตฺถุนณฺจ สมฺปตฺโย	สุขํ สพฺพตฺถ โสตฺถิ จ,
ภวนฺตุ สมฺปวตฺตนฺตุ	สฺยามานํ รณฺุจปาสิณฺ.
เต จ รณฺุจณฺจ รกฺขนฺตุ	สฺยามรณฺุจิกเทวตา,
สฺยามานํ รณฺุจปาสิหิ	ธมฺมามีเสหิ ปุชิตา.
สิทฺธมตฺถุ สิทฺธมตฺถุ	สิทฺธมตฺถุ อิทํ ผลํ,
เอตสฺมี รตนตฺตยสฺมี	สมฺปสาทฺนเจตฺโส.

๑๑ คาถา

สุขาภิยาจนคาถา ๑

นำ [หนุทมยํ สุขาภิยาจน คาถาโย ภณฺมม เส ฯ]

ยํ ยํ เทวมนุสฺसानํ	มจฺจลตฺถาย ภาสิตํ,
ตสฺส ตสฺसानุภาเวน	โหตุ ราชกฺุเล สุขํ.
เย เย อารกฺุชกา เทวา	ตตฺถ ตตฺถาธิวาสิโน,
อิมินา ธมฺมทาเนน	สพฺเพ อมฺเหหิ ปุชิตา.
สทา ภทฺรานิ ปสฺสนฺตุ	สุชิตา โหนฺตุ นิพฺภยา,
อปฺปมตฺตา จ อมฺเหสุ	สพฺเพ รกฺขนฺตุ โน สทา.
ยณฺจ โน ภาสฺมาเนหิ	กฺุสลํ ปสฺสํ พหุ,
ตฺนโน เทวานุโมทฺนฺตุ	จิรํ ติณฺุจนฺตุ สาทตํ.
เย วา ชลาพฺุชณฺตชา	สํเสทฺโขปปาตिका,
อเวรฺวา โหนฺตุ สพฺเพ เต	อนิฆา นิรฺุพทฺวา.
ปสฺสนฺตุ อนวชฺชานิ	มา จ สาวชฺชมาคฺมา,

๑ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม) วัดโมลีโลก แห่ง.

จิรั ทิฏฐตุ โลกสมิ	สมมาสมพุทฺธสาสนํ.
ทสเสนตํ โสตวณฺตุนํ	มคคํ สตตวิสุทฺธิยา,
ยาว พุทฺโธติ นามมปิ	โลกเขฎฺฐสฺส สตฺถุโน.
สมมาเทสิตธมฺมสฺส	ปวตตติ มเหสีโน,
ปสนฺนา โหนตุ สพฺเพปิ	ปาณิโน พุทฺธสาสเน.
สมมา ชาริ ปเวจฺจนฺโต	กาเล เทโว ปวสฺสตุ,
วุฑฺฒิภาวาย สตฺตานํ	สมิทฺธิ เนตุ เมทนี.
มาตาปิตา จ อตฺรชํ	นิจฺจํ รกฺขนฺติ ปุตฺตํ,
เอวํ ธมฺเมน ราชาโน	ปชํ รกฺขนฺตุ สพฺพทา.

๑๐ คาถา

รตนตฺตยปฺปภาวสิทธิคาถา ๑

นำ [หนุทมยํ รตนตฺตยปฺปภาวสิทธิ คาถายิ ภาณาม เสฯ]

อรหํ สมมาสมพุทฺโธ	โลกานํ อนุกมฺปโก,
เวเนยยานํ ปโปเธตา	สนฺติมคฺคานุสาสโก.
สฺวากฺขาโต อุตฺตโม ธมฺโม	โลกานํ ตมทาลโก,
นियยานิโก จ ทฺกฺขสฺมา	ธมฺมจารีนุपालโก.
สุปฏิปนฺโน มหาสงฺโฆ	โลกานํ ปุณฺณมากโร,
สีลทิฏฺฐิหิ สํสุทฺโธ	สนฺติมคฺคนิโยชโก.
อิจฺเจตํ รตนํ เสฎฺฐํ	โลเก สรณฺมุตฺตมํ,
ปริกฺขกานํ ธีรานํ	ถาณสฺสจฺรณกฺขมํ.
ยสฺส โลกํ ปภาเสติ	อาตโปว ตโมนุโท,
ทยฺยเทโส อิมาคมฺม	เขมมคฺคปฺปโชตนํ.
สนฺติสุเข ปติฏฺฐาติ	อิสฺสโร สาทตํ จิโต,
อคฺคเมตํ ติรตฺนํ	ครุํ กตฺวาน รกฺขิตํ.
ธชํ กตฺวา ปเทสฺส	ทยฺยเทเสน อุตฺตํ,

๑ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี ป.๙) วัดมกุฏกษัตริยาราม ทรงนิพนธ์ เมื่อยังเป็นพระเทพเวที.

นิติปถุณตติการาย
ธมฺมนุณณํ ว ฐฏฐสส
เอวํ สาสนกกิจเจสุ
ปสิชณนนุติทํ พุทฺธ-
เอวํ ปสาสนุปาเยน
รตนตตยานุภาเวน
ททยชาติ วิโรเจตุ
อิทธิํ ปโปโปตุ เวปุลลํ
จิริํ ติฏฐตุ โลกสมิ
ทสเสนตํ ภาพพสตตานํ
จิริณชีวตุ ทิฆาย
วณณวา พลสมปนโน
ฐฏฐสส ธมฺมนุณณจ
รตนตตยปฺภาเวน
ททยานํ ฐฏฐปาสิณํ
ชยมตฺถ จ ททยานํ
ปวทตฺตํ จ ภูยโยโส

สทธิฏฐิยา ปกุกุพเพ.
ฐฏฐานํ สิทธิทายกํ,
สงฺฆํ กตวานธิสฺสรํ.
สาสนสส ปสาสนํ,
อิริํ ติฏฐติ สาสนํ.
รตนตตยเตชสา,
สพพสมปตฺติสิทธิยา.
วิรุฬฺหิ จุตฺตริ สทา,
สมมาสมพุทฺธสาสนํ.
อณฺชสํ ว วิสุทธิยา,
ททยานํ ธมฺมขตฺติโย.
นिरามโย จ นิพฺภโย,
จิริํ ติฏฐตุ โสตฺถินา.
วุฑฺฒิยาสา สมิชฺฌตุ
สพพสิทธิ สทา อิริ.
วุฑฺฒิสนฺตินิกฺขันตรํ,
ธนุฏฐาเนน สมปทา.

ขึ้น - แรม ๔ คำ

เขมาเขมสรณคณปริทีปิกา คาถา

นำ (หนุทมย์ เขมาเขมสรณคณปริทีปิกา คาถาโย ภณาม เส ฯ)

พหุ เว สรณิ ยนฺติ	ปพพตานิ วนานิ จ,
อารามรูกุขเจตยานิ	มนุสฺสา ภายตฺตชิตา.
เนตฺ โข สรณิ เขมฺ	เนตฺ สรณมุตฺตมฺ,
เนตฺ สรณมาคฺมม	สพพทุกฺขา ปมฺจุจติ.
โย จ พุทฺธลฺลจ ฌมฺมลฺลจ	สงฺฆลฺลจ สรณิ คโต,
จตฺตาริ อริยสจฺจจานิ	สมฺมปฺปญฺญาเย ปสฺสตี.
ทุกฺขิ ทุกฺขสมฺปปาหิ	ทุกฺขสฺส จ อติกกมฺ,
อริยญฺจจฺจกิกิ มคฺคิ	ทุกฺขูปสมคามินิ.
เอตฺ โข สรณิ เขมฺ	เอตฺ สรณมุตฺตมฺ,
เอตฺ สรณมาคฺมม	สพพทุกฺขา ปมฺจุจตีติ.

อนฺุตฺตริ อภิสฺมโพธิ	สมฺพุชฺฉิตฺวา ตถาคโต,
ปจฺมํ ยํ อเทเสสิ	ฌมฺมจกฺกํ อนฺุตฺตริ.
สมฺมเทว ปวตฺเตนฺโต	โลเก อปฺปฏิวตฺติยํ,
ยตฺถากฺขาทา อุโภ อนฺตา	ปฺฏิปตฺติ จ มชฺฉิมา.
จตุสฺวาริยสจฺเจสฺสุ	วิสุทฺธิ ฌาณทสฺสนิ,
เทสิตฺ ฌมฺมราเชน	สมฺมาสมฺโพธิกิตฺตนิ.
นาเมน วิสฺสุตฺติ สุตฺติ	ฌมฺมจกฺกปฺปวตฺตนิ,
เวยฺยากรณปาเจน	สงฺคีตฺนตฺตมฺภณาม เส.

ฌมฺมจกฺกปฺปวตฺตนฺตฺตํ

นำ [หนุทมย์ ฌมฺมจกฺกปฺปวตฺตนฺตฺตํ ภณาม เส ฯ]

เอวมเม สุตฺ. เอกิ สมยํ ภควา, พาราณสียํ วิหริติ, อีสิปตเน มิคทาเย.
ตตร โข ภควา ปณฺจวคฺคิเย ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.

เทวมเม ภิกฺขเว อนฺตา ปพฺพชิตฺเตน น เสวิตพฺพา. โย จายํ กามสฺสุ
กามสฺขลฺลิกานุโยโค, ธีโน คมฺโม โปถุชฺชนิโก อนริโย อนตฺถสฺสยฺหิตฺ. โย จายํ
อตฺตกิลฺมณานุโยโค, ทุกฺโข อนริโย อนตฺถสฺสยฺหิตฺ. เอเต เต ภิกฺขเว อุโภ อนฺเต
อนุปกมฺม, มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา, จกฺขุกรณฺี ญาณกรณฺี
อุปสมาย อภิญฺญาเย สมโพราย นิพฺพานาย สํวตฺตติ

กตฺมา จ สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา,
จกฺขุกรณฺี ญาณกรณฺี อุปสมาย อภิญฺญาเย สมโพราย นิพฺพานาย สํวตฺตติ.
อยเมว อริโย อฏฺฐจฺจโก มคฺโค. เสยฺยถิทํ. สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป,
สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว, สมฺมาวาโย สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.
อยํ โข สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา, จกฺขุกรณฺี
ญาณกรณฺี อุปสมาย อภิญฺญาเย สมโพราย นิพฺพานาย สํวตฺตติ.

อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺข์ อริยสจฺจํ. ชาตีปิ ทุกฺขา ชราปิ ทุกฺขา
มรณฺมปิ ทุกฺข์, โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสापิ ทุกฺขา, อปฺปิเยหิ สมฺปโยโค
ทุกฺโข ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข ยมฺปิจจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺข์, สงฺขิตฺเตน
ปณฺจปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา. อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขสมฺพุทฺโธ อริยสจฺจํ.
ยายํ ตณฺหา โปโนพฺภวิกา นนฺทึราคสฺหคฺคา ตตร ตตรราภินนฺทึเน. เสยฺยถิทํ.
กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา. อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธํ อริยสจฺจํ.
โย ตสฺสาเยว ตณฺหาเย อเสสฺวิราคนิโรธํ จาโค ปฏฺินิสฺสคฺโค มุตฺติ อนาลโย.
อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธคามินฺี ปฏิปทา อริยสจฺจํ. อยเมว อริโย
อฏฺฐจฺจโก มคฺโค. เสยฺยถิทํ. สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป, สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต
สมฺมาอาชีโว, สมฺมาวาโย สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.

อิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจนฺติ เม ภิกฺขเว, ปุพฺเพ อนนฺุสฺสุเตสฺสุ ฐมฺเมสฺสุ, จกฺขุ
อุทฺปาติ ญาณํ อุทฺปาติ ปณฺญา อุทฺปาติ วิชฺชา อุทฺปาติ อาโลโก อุทฺปาติ.
ตํ โข ปนฺิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจํ ปริณฺเวยยนฺติ เม ภิกฺขเว, ปุพฺเพ อนนฺุสฺสุเตสฺสุ
ฐมฺเมสฺสุ, จกฺขุ อุทฺปาติ ญาณํ อุทฺปาติ ปณฺญา อุทฺปาติ วิชฺชา อุทฺปาติ
อาโลโก อุทฺปาติ. ตํ โข ปนฺิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจํ ปริณฺเวยยนฺติ เม ภิกฺขเว,

บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที
วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ,
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก
อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ ปหาตพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ
อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา
อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ ปหีนนติ เม
ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา
อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ,
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที
ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ สจจิกาทพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุ
เตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา อุตปาที
อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ สจจิกตนติ เม ภิกขเว,
บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที
วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ
อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา
อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจจันติ
ภาเวตพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ
อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ
ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจจันติ ภาวิตนติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณา อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

ยาวกวีถจ เม ภิกขเว อิมesu จตุสุ อริยสจเจสุ, เอวนติปริวณฺณิ
ทวาทสาการิ ยถาภูตัง ฌาณทสสนัน น สุวิสุทฺธัง อโหสิ, เนว ตาวาหัง ภิกขเว
สเทวเก โลเก สมารเก สพรหมเก, สสสมณพฺรหฺมณินยา ปชาย สเทวมนุสฺสาย,
อนุตฺตรัง สมมาสมโพธิ อภิสมพุทฺโธ ปจฺจณฺณาสี. ยโต จ โข เม ภิกขเว อิมesu
จตุสุ อริยสจเจสุ, เอวนติปริวณฺณิ ทวาทสาการิ ยถาภูตัง ฌาณทสสนัน สุวิสุทฺธัง

อโหสิ. อถาหิ ภิกขเว สเทวเก โลเก สมารเก สพรหมเก, สสสมณพราหมณียา
ปชาย สเทวมนุสสาย, อนุตตรํ สสมาสมโพธิ อภิสมพุทฺโธ ปจฺจณฺณาสี. ญาณญจ
ปน เม ทสสนํ อุทปาติ, อกุปฺปา เม วิมุตฺติ, อยมนฺติมา ชาติ, นตฺถิทานิ
ปฺนพฺภโวติ. อิทมวโจ ภควา, อตฺตมฺนา ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขุ ภควโต ภาสีตํ
อภินนฺหํ. อิมสฺมิญจ ปน เวยยากรณสฺมี ภณฺณมาเน, आयสฺมโต โภณฺฑญฺญสฺส
วिरชํ วิตมฺลํ ฌมฺมจกฺขุํ อุทปาติ. ยงฺกิลฺลิจิ สฺมฺพุทฺถมฺมํ สพฺพพฺนตํ นิโรธฌมฺมฺนฺติ.

ปวตฺติเต จ ภควตา ฌมฺมจกฺเก, ภูมฺมา เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ
เอตมฺภควตา พาราณสียํ อิลิปตเน มิคทาเย อนุตตรํ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺติตํ,
อปปฏฺฐิวตฺติยํ สมณฺเน วา พฺราหฺมณฺเน วา เทเวเน วา มาเรเน วา พฺรหฺมฺนา
วา เกนฺจิจิ วา โลกสฺมินฺติ. ภูมฺมานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, จาตุมฺมหาราชิกา
เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ตาวตฺีสา
เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. ตาวตฺีสานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ยามา เทวา
สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. ยามานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ตฺสิตา เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ.
ตฺสิตานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, นิมฺมานรตฺี เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. นิมฺมานรตฺี
เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ปฺรนิมฺมิต วสวตฺี เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. ปฺรนิมฺมิตวสวตฺี
เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, พฺรหฺมกายิกา เทวา สทฺทมฺนุสฺสาเวสฺสุ. เอตมฺภควตา
พาราณสียํ อิลิปตเน มิคทาเย อนุตตรํ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺติตํ, อปปฏฺฐิวตฺติยํ
สมณฺเน วา พฺราหฺมณฺเน วา เทเวเน วา มาเรเน วา พฺรหฺมฺนา วา เกนฺจิจิ
วา โลกสฺมินฺติ. อิติห เตเน ขณฺเน เตเน มุหฺตฺเตเน, ยาว พฺรหฺมโลกา สทฺโท
อพฺภุคฺคจฺฉิ. อยญจ ทสสฺหสฺสี โลกธาตฺุ, สงฺกมฺปิ สมฺปกมฺปิ สมฺปเวธิ. อปปมาโณ
จ โอาฬโร โอาฬโร โลกปาตฺุโรหิ, อติภฺกมฺเมว เทวานํ เทวานุภาวํ. อถโข ภควา
อุทานํ อุทานฺสิ, อญฺณาสี วต โภ โภณฺฑญฺญโณ, อญฺณาสี วต โภ โภณฺฑญฺญโณ.
อติหิตํ आयสฺมโต โภณฺฑญฺญสฺส, อญฺญาโณณฺฑญฺญโณเตว นามํ อโหสีติ.

ฌมฺมจกฺกปวตฺตนฺตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

ขึ้น - แรม ๕ ค่ำ

ชุมนุมการวาทिकाถา

นำ [หนุทมย์ ชุมมการวาทिकाถาโย ภณาม เสฯ]

เย จ อตีตา สมพุทธา	เย จ พุทธา อนาคตา,
โย เจตริหิ สมพุทโธ	พหุหนัน โสภนาสนโน.
สพเพ สทฐมมครุโน	วิหริสุ วิหาติ จ,
อถาปี วิหริสุสนติ	เอสา พุทธาน ชมมตา.
ตสมา หิ อตตกาเมน	มหตตมภิกงขตา,
สทฐมโม่ ครุกาตพุโพ	สรัง พุทธาน สาสนัน
ทุททหนั ททมานานัน	ทุกกรัน กम्म กุพพตัง,
อสนโต นานุกุพพนติ	สตัง ชมโม่ ทุรนวโย.
ตสมา สตถจ อสตถจ	นานา โหติ อีโต คติ,
อสนโต นิรยัน ынติ	สนโต สคคปรายนา.
น หิ ชมโม่ อชมโม่ จ	อุโภ สมวิปาकिन
อชมโม่ นิรยัน เนติ	ชมโม่ ปาเปติ สุขคตัง.

ชมโม่ ทเว รกขติ ชมมจारी,
ชมโม่ สุขิจนโณ สุขมาวหาติ,
เอसानิสโส ชมเม สุขิจนเณ,
น ทุคคตัง คจจติ ชมมจारी,
น ปุप्พคนุโธ ปฐิวาตเมติ,
น จนุทหนัน ตครมลลิกา वा,
สตถจ คนุโธ ปฐิวาตเมติ,
สพพา ทิสสา สปัปริโส ปวายติ.

จनुทหนัน ตครัง วาปี	อุปปลัน อถ วสสิगी,
เอเตสั คนุชชาทานัน	สีลคนุโธ อนุตตโร.
อปปมตโต อयัน คนุโธ	ยวายนัน ตครจनुทหนัน,

โย จ สีสวตี คนุโธ
เตสั สมปนฺนสีลานัน
สมมทญญา วิมุตตานัน
ยถา สงการธานสมิ
ปทุมมิ ตตถ ชาเยถ
เอวิ สงการญเตสุ
อติโรจติ ปญญา

วาติ เทเวสุ อุตโตโม.
อปปมาทวิหาริน.
มาโร มคคัม น วินทติ.
อุชฌิตสมิ มหาปถ,
สุจิกนุชัม มโนรม.
อนธญเต ปุณฺชชน,
สมมาสมพุทสาวโกติ.

อนตฺตลกฺขณสุตฺตํ

นำ [หนุทมยํ อนตฺตลกฺขณสุตฺตํ ภาณม เสฯ]

เอวมเม สุตํ. เอกิ สมยํ ภควา, พาราณสียํ วิหริติ, อีสิปตเน มิคทาเย.
ตตร โข ภควา ปญจวคคิเย ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.

รูปํ ภิกฺขเว อนตฺตา. รูปญจหิํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิํ รูปํ อาพาธาย
สํวตเตยฺย, ลพฺภถ จ รูปे, เอวิ เม รูปํ โหตุ เอวิ เม รูปํ มา อโหสีติ.
ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว รูปํ อนตฺตา, ตสฺมา รูปํ อาพาธาย สํวตตติ, น จ ลพฺภติ รูปे,
เอวิ เม รูปํ โหตุ เอวิ เม รูปํ มา อโหสีติ. เวทนา อนตฺตา, เวทนา จ หิตํ ภิกฺขเว
อตฺตา อภวิสฺส, นยิํ เวทนา อาพาธาย สํวตเตยฺย, ลพฺภถ จ เวทนาย, เอวิ
เม เวทนา โหตุ เอวิ เม เวทนา มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว เวทนา อนตฺตา,
ตสฺมา เวทนา อาพาธาย สํวตตติ, น จ ลพฺภติ เวทนาย, เอวิ เม เวทนา โหตุ เอวิ
เม เวทนา มา อโหสีติ. สญฺญา อนตฺตา. สญฺญา จ หิํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส,
นยิํ สญฺญา อาพาธาย สํวตเตยฺย, ลพฺภถ จ สญฺญาย, เอวิ เม สญฺญา โหตุ
เอวิ เม สญฺญา มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว สญฺญา อนตฺตา, ตสฺมา สญฺญา
อาพาธาย สํวตตติ. น จ ลพฺภติ สญฺญาย, เอวิ เม สญฺญา โหตุ เอวิ เม สญฺญา
มา อโหสีติ. สงฺขารา อนตฺตา. สงฺขารา จ หิํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิํ สงฺขารา
อาพาธาย สํวตเตยฺย, ลพฺภถ จ สงฺขารेषุ, เอวิ เม สงฺขารา โหนตุ เอวิ เม สงฺขารา
มา อหฺสนฺติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว สงฺขารา อนตฺตา ตสฺมา สงฺขารา อาพาธาย
สํวตตฺนติ, น จ ลพฺภติ สงฺขารेषุ, เอวิ เม สงฺขารา โหนตุ, เอวิ เม สงฺขารา มา
อหฺสนฺติ. วิญฺญาณํ อนตฺตา. วิญฺญาณญจ หิํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิํ

วิญญานํ อापาทาย สํวตเตยฺย, ลพฺภณ จ วิญญาณ, เอวํ เม วิญญานํ โทตฺตํ
เอวํ เม วิญญานํ มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว วิญญานํ อนตฺตา,
ตสฺมา วิญญานํ อापาทาย สํวตตติ. น จ ลพฺภติ วิญญาณ, เอวํ เม วิญญานํ
โทตฺตํ เอวํ เม วิญญานํ มา อโหสีติ.

ตํ ก็ มลฺลณ ภิกฺขเว รุปํ นิจฺจํ วา อนิจฺจํ วาติ. อนิจฺจํ ภาณเต.
ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺโข ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข
วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ สมฺนุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสหฺมสมฺมิ เอโส เม อตฺตาคี
โน เหน้ ภาณเต. ตํ ก็ มลฺลณ ภิกฺขเว เวทนา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ.
อนิจฺจา ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺโข ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข
วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ สมฺนุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสหฺมสมฺมิ เอโส เม อตฺตาคี. โน
เหน้ ภาณเต. ตํ ก็ มลฺลณ ภิกฺขเว สลฺยา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ. อนิจฺจา ภาณเต.
ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺโข ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วิปริณามธมฺมํ,
กลลํ นฺ ตํ สมฺนุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสหฺมสมฺมิ เอโส เม อตฺตาคี. โน เหน้ ภาณเต
ตํ ก็ มลฺลณ ภิกฺขเว สงฺขารา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ. อนิจฺจา ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ
ทุกฺโข วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺโข ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ
สมฺนุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสหฺมสมฺมิ เอโส เม อตฺตาคี. โน เหน้ ภาณเต. ตํ ก็ มลฺลณ
ภิกฺขเว วิญญานํ นิจฺจํ วา อนิจฺจํ วาติ. อนิจฺจํ ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วา
ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺโข ภาณเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺโข วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ
สมฺนุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสหฺมสมฺมิ เอโส เม อตฺตาคี. โน เหน้ ภาณเต.

ตสฺมาติห ภิกฺขเว, ยงฺกิลฺลิจิ รุปํ อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนํ, อชฺมตฺตํ วา พหิทฺธา
วา, โอพาริกํ วา สุขุมํ วา, หีนํ วา ปณีตํ วา, ยนฺทุเร สนฺติเก วา, สพฺพํ รุปํ,
เนตํ มม เนโสหฺมสมฺมิ น เมโส อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมฺมปฺปญฺญา ย ทฺฐจฺพฺพํ.
ยา กาจิ เวทนา อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนา, อชฺมตฺตา วา พหิทฺธา วา, โอพาริกา วา
สุขุมา วา, หีนา วา ปณีตา วา, ยา ทูเร สนฺติเก วา, สพฺพา เวทนา, เนตํ มม
เนโสหฺมสมฺมิ น เมโส อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมฺมปฺปญฺญา ย ทฺฐจฺพฺพํ. ยา กาจิ
สลฺยา อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนา, อชฺมตฺตา วา พหิทฺธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา,
หีนา วา ปณีตา วา, ยา ทูเร สนฺติเก วา, สพฺพา สลฺยา, เนตํ มม เนโสหฺมสมฺมิ
น เมโส อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมฺมปฺปญฺญา ย ทฺฐจฺพฺพํ. เย เกจิ สงฺขารา

อดีตานาคตปัจจุปนนา อชฌตตา วา พหิทธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา,
หีนา วา ปณีตา วา, เย ทูเร สนติเก วา, สพเพ สงขารธา, เนตัม มม เน
โสหสมสิ น เมโส อตตาทิ. เอวเมตัม ยถาภูตัม สมนุปปถาย ทฎฐพพ. ยงกิญจิ
วิญญานัง อดีตานาคตปัจจุปนัน, อชฌตตัม วา พหิทธา วา, โอพาริกัม วา สุขุม
วา, หีนัม วา ปณีตัม วา, ยนทูเร สนติเก วา, สพพัม วิญญานัง, เนตัม มม
เนโสหสมสิ น เมโส อตตาทิ. เอวเมตัม ยถาภูตัม สมนุปปถาย ทฎฐพพ.

เอวํ ปสฺสํ ภิกฺขเว สุตฺวา อริยสาวโก, รูปสมิปี นัพพินฺทติ, เวทนายปี
นัพพินฺทติ, สญฺญายปี นัพพินฺทติ, สงฺขารेषूपิ นัพพินฺทติ, วิญญานสมิปี นัพพินฺทติ.
นัพพินฺทํ วิรชชติ. วิราคธา วิมุจฺจติ. วิมุตฺตสมิปี วิมุตฺตมิตฺติ ญาณัง โหติ, ชีณา ชาติ,
วุสฺสิตํ พุรหมจฺจริยํ, กตฺตํ กรณียํ, นาปรํ อิตถตฺตยาติ ปชานาตีติ. อิทมวโจ ภควา.
อตตมฺนา ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควโต ภาสิตํ อภินนฺหุ. อิมสมิญจ ปน เวยยากรณสมิปี
ภณฺณมาเน, ปญฺจวคฺคิยานํ ภิกฺขุนํ อนุปาทาย, อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ.

อนตฺตลภฺขณฺตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

ขึ้น - แรม ๖ ค่ำ

ตีสตนนวมการกาธา

นำ [หนุทมย์ ตีสตนนวมการกาธโย ภณาม เส ฯ]

โย สนุสินโน วรโพธิมุเล
มารุ สเสนุ สุชิตุ ชินิตวา
สมโพธิมาคจฉิ อนนตถาโณ
โลกุตตโม ตุ ปณมามิ พุทุ
อฏฐจคโก อริยปโธ ชนนานุ
โมกขปปเวสาย อุชฺฐ จ มคโค
ธมฺโม อโย สนุติกโร ปณฺโฑ
นียยานิโก ตุ ปณมามิ ธมฺม
สงฺฆโม วิสุทฺโธ วรทกฺขิณโย
สนุติทฺธิโย สพพมลปปหิโน
คุณฺเฑหิเนเกหิ สมฺพิธิปตฺโต
อนาสโว ตุ ปณมามิ สงฺฆ
[๑ โย กปปโกฏฺฐิหิปี อปปเมยฺย
กาลุ กโรนฺโฑ อติทฺถกฺกรานิ
เขตฺ คโต โลกหิตาย นาโธ
นโม มหาการุณิกสฺส ตสฺส
อสมฺพุทุ พุทุธฺนฺเสวิตุ ย
ภวาภวํ คจฉติ ชิวโลโก
นโม อวิชฺชาทิกิเลสชาล-
วิทฺธิโน ธมฺมวรสฺส ตสฺส
คุณฺเฑหิ โย สีสสมาธิปญฺญา

๑ บางสำนัก เว้นภายในวงเล็บ [] สวดแต่ที่นอกวงเล็บ

วิมุตติญาณปปภุทีหิ ยุตโต
เขตตถยชนานํ กุสลตถิกานํ
ตมรียสงฆ์ สิริสา นมามิ]
อิจเจวมจจนตนมสฺสเนยฺยํ
นมสฺสมานโน รตนตตยํ ยํ
ปุณฺณภาสิสนฺทํ วิปุลํ อลตถํ
ตสฺसानุภาเวน หตฺนตฺตราโย

เวเนยฺยทมนโนปาเย	สพฺพโส ปารมี คโต,
อโฆฆวจโน พุทฺโธ	อภิณฺณายานุสาสโก.
จิณฺณานุรูปโต จาปี	ธมฺเมน วินยํ ปชํ,
จิณฺณาคคิปาริจรียานํ	สมโพชฺฌมารทโยคินํ.
ยมาทิตฺตปริยายํ	เทสยนฺโต มโนหฺรํ,
เต โสตาโร วิโมเจสิ	อเสกฺขาย วิมุตฺติยา,
ทุกฺขตาลกฺขโณปายํ	ตํ สุตฺตนฺตํ ภาณาม เส.

อาทิตฺตปริยายสุตฺตํ

นำ [หนุทมยํ อาทิตฺตปริยายสุตฺตํ ภาณาม เส ฯ]

เอวมเม สุตฺ. เอกํ สมยํ ภควา, คยายํ วิหฺรติ คยาสีเส, สพุธี
ภิกฺขุสหสฺเสน. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.

สพฺพํ ภิกฺขเว อาทิตฺตํ, กิณฺจ ภิกฺขเว สพฺพํ อาทิตฺตํ. จกฺขุํ ภิกฺขเว อาทิตฺตํ, รุปา
อาทิตฺตา, จกฺขุวิณฺณานํ อาทิตฺตํ, จกฺขุสมฺพสฺโส อาทิตฺโต, ยมฺปิทํ จกฺขุสมฺพสฺสปลฺจยยา
อุปฺปชฺชติ เวทยิตฺ, สฺขํ วา ทฺกขํ วา อทฺกขมฺสฺขํ วา, ตมฺปิ อาทิตฺตํ. เกน อาทิตฺตํ.
อาทิตฺตํ รากคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา, อาทิตฺตํ ชาตียา ชรามฺรณฺน, โสเกหิ
ปริเทเวหิ ทฺกฺเขหิ โทมนฺสฺเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตฺตนฺติ วทามิ. โสตํ อาทิตฺตํ, สทฺทา
อาทิตฺตา, โสตวิณฺณานํ อาทิตฺตํ, โสตสมฺพสฺโส อาทิตฺโต ยมฺปิทํ โสตสมฺพสฺสปลฺจยยา

อุปุชชติ เวหิตัง, สุขัง वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तमपि आतित्तं. เกน आतित्तं
आतित्तं राक्कคคินา โทสคคินา โมหคคินา, आतित्तं चाटिया चरामरणन, सोकेहि
परिเทवेहि ทุกुखेहि โทมนसुसेहि อุपायासेहि आतित्तनुट्टि वทामि. खानं आतित्तं
कनुठा आतित्ता, खानविलुण्णानं आतित्तं, खानसम्मसुसो आतित्तो, यमपिं
खानसम्मसुसपज्जया उपुชชति वेहित्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तमपि
आतित्तं. เกन आतित्तं. आतित्तं राक्कคคินา โทสคคินา โมหคคินา, आतित्तं चाटिया
चरामरणन, सोकेहि परिเทवेहि ทุกुखेहि โทมนसुसेहि อุपायासेहि आतित्तनुट्टि
वทामि. चिवाहा आतित्ता, रसा आतित्ता, चिवाहाविलुण्णानं आतित्तं, चिवाहासम्मसुसो
आतित्तो, यमपिं चिवाहासम्मसुसपज्जया उपुชชति वेहित्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा
अतुक्खमसुञ्चि वा, तमपि आतित्तं. เกन आतित्तं. आतित्तं राक्कคคินา โทสคคินา
โหมคคินา, आतित्तं चाटिया चरामरणन, सोकेहि परिเทवेहि ทุกुखेहि โทมนसुसेहि
उपायासेहि आतित्तनुट्टि वटामि. कायो आतित्तो, षोणुणुणा आतित्ता,
कायविलुण्णानं आतित्तं, कायसम्मसुसो आतित्तो, यमपिं कायसम्मसुसपज्जया उपुชชति
वेहित्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तमपि आतित्तं. เกन आतित्तं. आतित्तं
राक्कคคินา โทสคคินา โหมคคินา, आतित्तं चाटिया चरामरणन, सोकेहि परिเทवेहि
ทุกुखेहि โทมนसुसेहि อุपायासेहि आतित्तनुट्टि वटामि. मनो आतित्तो, ठมमा आतित्ता,
มนोविलुण्णानं आतित्तं, मनोसम्मसुसो आतित्तो, यमपिं मनोसम्मसुसपज्जया उपुชชति
वेहित्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तमपि आतित्तं. เกน आतित्तं, आतित्तं
राक्कคคินา โทสคคินา โหมคคินา, आतित्तं चाटिया चरामरणन, सोकेहि परिเทवेहि
ทุกुखेहि โทมนसुसेहि อุपायासेहि आतित्तनुट्टि वटामि.

เอวํ ปสฺสํ ภิกขเว सुตฺวา อริยสาวโก, จกฺขุสฺมึปิ นิพฺพินฺหติ, รูเปสุปิ นิพฺพินฺหติ,
จกฺขุวิญญาณेषิ นิพฺพินฺหติ, จกฺขุสมฺมสฺเสषิ นิพฺพินฺหติ, ยมปิทํ จกฺขุสมฺมสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
อุปุชชติ เวหิต्तं, สุขัง वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तस्मिंปิ निपुणित्ति. सोत्तस्मिं
निपुणित्ति, सत्तेसुपि निपुणित्ति, सोत्तविलुण्णानेषि निपुणित्ति. सोत्तस्मिं निपुणित्ति,
यमपिं सोत्तस्मिं निपुणित्ति. उपुชชति वेहิต्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा,
तस्मिं निपुणित्ति. खानस्मिं निपुणित्ति, कनुठेषुपि निपुणित्ति, खानविलुण्णानेषि
निपुणित्ति, खानसम्मसुसेषि निपुणित्ति, यमपिं खानसम्मसुसपज्जया उपुชชति
वेहิต्तं, सुञ्चि वा ทุกुञ्चि वा अतुक्खमसुञ्चि वा, तस्मिं निपुणित्ति. चिवाहापि निपुणित्ति,

รเสสุปี นิพพินฺทติ, ชิวหาวิญญาณปี นิพพินฺทติ, ชิวหาสมฺผลเสปี นิพพินฺทติ, ยมปีทํ
ชิวหาสมฺผลสฺสปลจฺจยา อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมปี
นิพพินฺทติ. กายสมฺมปี นิพพินฺทติ, โผฏฺฐพฺเพสุปี นิพพินฺทติ, กายวิญญาณปี นิพพินฺทติ,
กายสมฺผลเสปี นิพพินฺทติ, ยมปีทํ กายสมฺผลสฺสปลจฺจยา อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา
ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมปี นิพพินฺทติ. มนสมฺมปี นิพพินฺทติ, ธมฺเมสุปี นิพพินฺทติ,
มโนวิญญาณปี นิพพินฺทติ, มโนสมฺผลเสปี นิพพินฺทติ, ยมปีทํ มโนสมฺผลสฺสปลจฺจยา
อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมปี นิพพินฺทติ. นิพพินฺทํ
วิรัชชติ. วิจารณ์ วิมุจฺจติ. วิมุตฺตสมฺม วิมุตฺตมิตติ ญาณํ โหติ, ฌีณา ชาติ, วุสิตํ
พฺรหฺมจฺริยํ, กตํ กรณฺียํ, นาปรํ อิตถตฺตยาติ ปชานาตีติ, อิทมโวจ ภควา. อตฺตมฺนา
เต ภิกฺขุ ภควโต ภาสิตํ อภินนฺหุ. อิมสมฺมิลจ ปน เวยยากรณสมฺม ภาณฺมาเน,
ตสฺส ภิกฺขุสฺสทสฺสสฺส อนุปาทาย, อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ.

อาทิตฺตปริยายตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

โคตมเจตฺยธมฺมปริยาโย

อภิญญาโย โข โส ภควา ธมฺมํ เทเสติ โน อนภิญญาโย,
สนิทานํ ธมฺมํ เทเสติ โน อนิทานํ, สบฺปาภฺภิหาริยํ ธมฺมํ เทเสติ โน อปฺปาภฺภิหาริยํ.
ตสฺส โข ปน ภควโต, อภิญญาโย ธมฺมํ เทสยโต โน อนภิญญาโย,
สนิทานํ ธมฺมํ เทสยโต โน อนิทานํ, สบฺปาภฺภิหาริยํ ธมฺมํ เทสยโต โน อปฺปาภฺภิหาริยํ,
กรณฺีโย โอวาโท, กรณฺียา อนุสาสนี. อลฺลจ ปน โน ตฺถุจฺฉิยา, อลํ อตฺตมฺนตฺตาย,
อลํ โสมนสฺสาย, สมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา, สุวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม,
สุปฏิปนฺโน สงฺโฆติ.

ขึ้น - แรม ๗ ค่ำ

ปพฺพโตปมคาคา

นำ [หนุทมย์ ปพฺพโตปมคาคาโย ภณาม เส ฯ]

ยถาปี เสลา วิปูลา
สมนฺตา อนุปริเยยฺยํ
เอวํ ชรา จ มจฺจุ จ
ขตฺติเย พุราหฺมณฺเณ เวสเส
น กิณฺจิ ปริวชเชติ
น ตตฺถ หตฺถินํ ภูมि
น จาปี มนฺตยฺยฺยฺย
ตสฺมา หิ ปณฺชิตโต โปโส
พฺพฺพฺพ ฐมฺเม จ สงฺฆे จ
โย ฐมฺมจาริ กายเณ
อิเชว นํ ปสฺสฺสนฺติ

นภํ อากฺขจ ปพฺพตา,
นิปโปเถนฺตา จตฺตฺทิสฺสา.
อริวตฺตฺนฺติ ปาณินฺ,
สุทฺเท จณฺฑาลปุกฺกุเส.
สพฺพเมวาภิมทฺทติ,
น รถานํ น ปตฺติยา.
สกกฺกา เชตฺถํ ฐเนน วา,
สมปสฺสํ อตฺถมตฺตโน.
อิโร สทฺธํ นิเวสเย,
วาจาย อุกฺท เจตฺสา,
เปจฺจ สคฺเค ปโมทฺติ.

อริยชนคาคา

นำ [หนุทมย์ อริยชนคาคาโย ภณาม เส ฯ]

ยสฺส สทฺธา ตถาคเต
สีลญฺจ ยสฺส กลยาณํ
สงฺฆे ปสาโท ยสฺสตฺถิ
อทฺทิตฺโต ตํ อากฺข
ตสฺมา สทฺธญฺจ สีลญฺจ
อนฺนุญฺจ เมธาวิ

อจลา สฺปติภูจฺจิตา
อริยกนฺตํ ปสฺสฺสิตํ
อฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
อโมฆนฺตสฺส ชีวิตํ.
ปสาทํ ฐมฺมทสฺสนํ,
สรํ พุทฺธาน สาสนฺนฺติ.

ชุมนุมนิยามสุตฺตํ

นำ [หนุทมย์ ชุมมนิยามสุตฺตํ ภาณม เส ๑]

เอวมเม สุตฺ. เอกํ สมย์ ภควา, สาวตฺถิยํ วิหฺรติ, เซตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส,
อาราเม. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ ภควโต
ปจฺจสฺโสสุ. ภควา เอตทโวจ. อุปฺปาทา วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา วา
ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु चम्मภูจितฺตา ชุมมนิยามตา, สพฺเพ สงฺขารว อนิจฺจาติ.
ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ, อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ,
ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิหฺรติ วิภชติ อุตฺตานิโรติ, สพฺเพ สงฺขารว อนิจฺจาติ. อุปฺปาทา
วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา วา ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु चम्मภูจितฺตา
ชุมมนิยามตา, สพฺเพ สงฺขารว ทุกฺขาติ. ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ,
อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ, ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิหฺรติ วิภชติ
อุตฺตานิโรติ, สพฺเพ สงฺขารว ทุกฺขาติ. อุปฺปาทา วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา
วา ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु चम्मภูจितฺตา ชุมมนิยามตา, สพฺเพ ชมฺมา อนตฺตาติ.
ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ, อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ,
ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิหฺรติ วิภชติ อุตฺตานิโรติ, สพฺเพ ชมฺมา อนตฺตาติ. อิทมโวจ
ภควา อตฺตมฺนา เต ภิกฺขุ ภควโต ภาสิตํ, อภินนฺทฺนติ.

ชุมมนิยามสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

ภทฺเทกรตฺตคาถา

นำ [หนุทมย์ ภทฺเทกรตฺตคาถาโย ภาณม เส ๑]

อตีตํ นานวาคเมยฺย
ยทตีตมฺปหีนนฺตํ
ปจฺจุปฺปนฺนญจ โย ชมฺมํ
อสฺหิรํ อสงฺกุปฺปี
อชฺเชว กิจฺจมาตฺตปฺปี
น หิ โน สงฺครนฺเตน

นปฺปฏิกฺงฺเข อนาคตํ,
อปฺปตฺตตฺถจ อนาคตํ.
ตตฺถ ตตฺถ วิปฺสฺสติ,
ตํ วิทฺธา มนฺุพฺรุหเย.
โก ชญฺญา มรณํ สุเว,
มหาเสเนน มจฺจฺญา.

เอวี่ วิหาริมตาปี
ตี่ เว ภาทเทกรตโตติ

อโหระตมตมตทิตี,
สนโต อาจิกขเต มุนีติ.

ติอุทานคาถา

(พุทธอุทานคาถา)

นำ [หนุทมัย ติอุทานคาถาโย ภาณม เสฯ]

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สพฺพา,
ยโต ปชานาติ สเหตุฐมมึ.

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สพฺพา,
ยโต ขยํ ปจฺจยํ อเวทึ.

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
วิฐุပ္ยํ ติฏฺฐติ มารเสนํ,
สุโรว โอบาสยมนตลิกฺขนฺติ.

ติลฺกขณาทิกาถา

นำ [หนุทมัย ติลฺกขณาทิกาถาโย ภาณม เสฯ]

สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทติ ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
สพฺเพ สงฺขารา ทฺวเข	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทติ ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
สพฺเพ ฐมมา อนตฺตาติ	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทติ ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.

อปปกา เต มนุสเสสุ
อถายํ อิตรา ปชา
เย จ โข สมมทกขาเต
เต ชนา ปารเมสสนติ
กณ्हํ ฌมฺมํ วิปปหาย
โอกา อโนกมากมม
ตตฺราริรติมิจฺเจย
ปฺริยทเปยย อตฺตานํ
เยสํ สมโพธิยงฺเคสุ
อาทานปฏินิสฺสคฺเค
ซีณาสวา ชุติมนฺโต

เย ชนา ปารคามิโน,
ตีรเมวานุชาวติ.
ฌมฺเม ฌมฺมานุวตฺติโน,
มจฺจุเชยยํ สุทฺตฺตรํ.
สุกฺกํ ภาเวถ ปณฺฑิตฺโต,
วิเวเก ยตถ ทูรมํ.
หิตฺวา กามे อภิญฺจโน,
จิตฺตเกฺลเสหิ ปณฺฑิตฺโต.
สมมา จิตฺตํ สุภาวิทํ,
อนฺุปาทาย เย รตา,
เต โลเก ปรีนิพฺพุตาทิ.

ศรราชพรตคาถา

นำ [หนุทมย์ ศรราชพรตคาถาโย ภณาม เสฯ]

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส.

๑. ภาสิตา โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเชน,
อยํ ปจฺฉิมา วาจา, หนุททานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว, วยธฺมา สงฺขารา,
อปปมาเทน สมปาเทถาติ.

๒. สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๓. สพฺเพ สงฺขารา ทฺกฺขาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๔. สพฺเพ ฌมฺมา อนตฺตาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๕. วิสุทฺธิ สพฺพเกฺลเสหิ
เจตฺโส โหติ सा สนฺติ	โหติ ทฺกฺเขหิ นิพฺพุติ
นิพฺพานมีติ วุจฺจติ.
๖. เย จ โข สมมทกฺขาเต	ฌมฺเม ฌมฺมานุวตฺติโน

เต ชนา ปารเมสสนติ	มจจุเชยย์ สุหุตตรี.
๗. อปปาโท อมตํ ปทํ	ปมาโท มจจโน ปทํ
อปมตตนา น มียนติ	เย ปมตตนา ยถา มตา.
๘. อปมตโต อุโภ อตเถ	อธคณหาติ ปณฺทิตโต
ทิฏฺฐเจ ฐมเม จ โย อตฺเถ	โย จตฺเถ สมปรายิก
อตถาภิสสมยา ธีโร	ปณฺทิตฺติ ปวฺจจติ
๙. เอตตกานมปิ ปาจานํ	อตถํ อณฺณาย สารุกํ
ปฏฺฐิพชฺเชถ เมธาวี	อโมฆํ ชีวิทํ ยถาติ.

ขึ้น - แรม ๘ ค่ำ

สวดแจ้ง

พระวินัย

ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ, ปจฺมํ ปาราชิกํ กตถ ปณฺณตฺตฺนติ. เวสาลิยํ ปณฺณตฺตฺนติ. กํ อารพฺภาติ. สุทินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ อารพฺภาติ. กิสมิํ วัตถุสฺมินฺติ. สุทินฺโน กลนฺทปฺตฺโต ปุราณฺทฺตฺติกาเย เมณฺณํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวิ, ตสฺมิํ วัตถุสฺมินฺติ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวรฺณชาเย วิหฺรติ นเพรฺบุจิมฺนฺทฺมฺลเ มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ, สทฺธิํ ปณฺณตฺตฺเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. อสฺโสสิ โข เวรฺณโช พฺราหฺมเณ, สมเณ ชลฺล โภ โคตฺโม สกฺยปฺตฺโต สกฺยกุลา ปพฺพชิตฺ, เวรฺณชาเย วิหฺรติ นเพรฺบุจิมฺนฺทฺมฺลเ มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ, สทฺธิํ ปณฺณตฺตฺเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. ตํ โข ปน ภาวนตํ โคตฺมํ เอวํ กลยาเณ กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคโต, อิติปิ โส ภควา อรหํ สมมาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สฺคโต โลกวิหฺ, อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ. โส อิมํ โลกํ สทฺเวกํ สมารกํ สพฺรหฺมกํ สสฺสมณฺพฺรหฺมณฺนิ ปชํ สทฺเวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทติ, โส ฌมฺมํ เทเสติ อาทิกฺลยาณํ มชฺฌกฺลยาณํ ปรีโยสานกฺลยาณํ, สาทถํ สพฺยณฺชนํ เกวลปรีปุณฺณํ ปรีสุทฺธํ พฺรหฺมจฺริยํ ปกาเสติ, สาธุ โข ปน ตถารูปานํ อรหตํ ทสฺสนํ โหตีติ.

พระวินัย จบ.

พระสูตร

เอวมเม สฺตํ. เอกํ สมยํ ภควา, อนุตฺรา จ ราชคหํ อนุตฺรา จ นาลนฺทํ อทฺธานมคฺคปฏิปนฺโน โหติ, มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ สทฺธิํ ปณฺณตฺตฺเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. สฺบุปิโยปิ โข ปรีพฺพาชโก, อนุตฺรา จ ราชคหํ อนุตฺรา จ นาลนฺทํ อทฺธานมคฺคปฏิปนฺโน โหติ, สทฺธิํ อนุตฺวาสิณา พฺรหฺมทตฺเตน มาณเวณ. ตตฺร สฺทํ สฺบุปิโย ปรีพฺพาชโก อเนกปรียาเยน, พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฌมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ

ภาสติ. สุปิยสส ปน ปริพพาชกสส อนุตวาสิ พรหมทตโต มาณโว อเนกปริยาเยน,
พุทฺธสส วณฺณ ภาสติ, ฌมฺมสส วณฺณ ภาสติ, สงฺฆสส วณฺณ ภาสติ. อิติห เต
อุโภ อัจฉริยนุตวาสิ อณฺณมณฺณสส อุชฺฐวิปฺจจนิกวาทา, ภควนฺตํ ปิณฺณจิตโต ปิณฺณจิตโต
อนุพฺนธา โหนฺติ ภิกฺขุสงฺฆณฺจ.

พระสูตร จบ.

พระอภิธรรม

พระสังคีติ

กุสลา ฌมฺมา อกุสลา ฌมฺมา อพฺยากตา ฌมฺมา. กตเม ฌมฺมา กุสลา.
ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ, โสมนสฺสสทฺคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ,
รूपารมฺมณํ วา สทฺทการมฺมณํ วา, คนฺธารมฺมณํ วา รสสารมฺมณํ วา, โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
วา ฌมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ, ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ,
เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ ปฏฺวิจฺจสมฺบุพฺพนา, อรูปิโน ฌมฺมา, อิเม
ฌมฺมา กุสลาฯ

พระสังคีติ จบ

พระวิภังค์

ปญฺจกฺขนฺธา, รูปกฺขนฺโธ, เวทนากฺขนฺโธ, สณฺณากฺขนฺโธ, สงฺขารกฺขนฺโธ,
วิญฺญาณกฺขนฺโธ. ตตฺถ กตฺโม รูปกฺขนฺโธ. ยงฺกิลฺลิจิ รูปํ อตีตํ นาคตปฺจฺจุพฺพนฺนํ
อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา, โอพาริกํ วา สุขุมํ วา, หีนํ วา ปณฺธิตํ วา, ยํ ทูเร
วา สนฺติเก วา, ตเทกชฺฉนํ อภิสณฺณหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ รูปกฺขนฺโธ.

พระวิภังค์ จบ

พระธาตุกถา

สงฺคโห อสงฺคโห. สงฺคหิตฺเตน อสงฺคหิตฺ, อสงฺคหิตฺเตน สงฺคหิตํ สงฺคหิตฺเตน
สงฺคหิตํ, อสงฺคหิตฺเตน อสงฺคหิตํ. สมฺปโยโค วิปฺปโยโค. สมฺปยุตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ
วิปฺปยุตฺเตน สมฺปยุตฺตํ อสงฺคหิตํ.

พระธาตุกถา จบ.

พระปกคะละปัญญัตติ

ฉ ปณฺณตฺตโย. ขนฺธปณฺณตฺตติ, आयตनपणฺณตฺตติ, चातुपणฺณตฺตติ, सज्जपणฺณตฺตติ
อินฺทริยपणฺณตฺตติ, ปุคฺคलपणฺณตฺตติ. กิตฺตาวตฺตา ปุคฺคลानํ ปุคฺคลपणฺณตฺตติ. สมยวิมุตฺโต
อสมยวิมุตฺโต, กุปฺปธมฺโม อกุปฺปธมฺโม, ปรีหानธมฺโม อปรีหानธมฺโม, เจตนาภพฺโพ
อนุรูกขนาภพฺโพ, ปุถุชฺชโน โคตรรกฺ, ญฺยปรโต อญฺยปรโต, ภพฺพาคมฺโน อภพฺพาคมฺโน,
นียโต อนียโต, ปฏิปนฺนโก ผลญฺจितฺโต อรหา อรหตฺตาย ปฏิปนฺโน.

พระปกคะละปัญญัตติ จบ.

พระกถาวัตถุ

ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ. อามนฺตา. โย สจฺจิกตฺถโล ปรมตฺถโล,
ตฺโต โส ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ. น เหวํ วัตตพฺเพ. อาษานาหิ
นิกฺคหํ หลฺลิจิ, ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถน, เตน วัต เร วัตตพฺเพ,
โย สจฺจิกตฺถโล ปรมตฺถโล, ตฺโต โส ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ มิจฺฉา.

พระกถาวัตถุ จบ.

พระยมก

เย เกจิจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมุลา. เย วา ปน กุสลมุลา
สพฺเพ เต ธมฺมา กุสลา. เย เกจิจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมุเลน เอกมุลา.
เย วา ปน กุสลมุเลน เอกมุลา, สพฺเพ เต ธมฺมา กุสลา.

พระยมก จบ.

พระมหาปฏิฐาน

เหตุปจฺจโย, อารมมณฺปจฺจโย, อธิปฺติปจฺจโย, อนนฺตรปจฺจโย, สมนฺตรปจฺจโย,
สหชาติปจฺจโย, อณฺณมณฺณปจฺจโย, นิสฺสยปจฺจโย, อุปฺนิสฺสยปจฺจโย, ปุเรชาติปจฺจโย,
ปจฺจชาติปจฺจโย, อาเสวนปจฺจโย, กมฺมปจฺจโย, วิปากปจฺจโย, อาหารปจฺจโย,
อินฺทริยปจฺจโย, ฌานปจฺจโย, มคฺคปจฺจโย, สมฺปยุตฺตปจฺจโย, วิปฺยุตฺตปจฺจโย,
อตฺถิปจฺจโย, นตฺถิปจฺจโย, วิคตปจฺจโย, อวิคตปจฺจโย.

พระมหาปฏิฐาน จบ.

พระสหัสสนัย

สุทฺธิกปฏิปทา

กุสลา ฌมฺมา อกุสลา ฌมฺมา อพฺยากตา ฌมฺมา

กตเม ฌมฺมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กามเมหิ ปจฺมํ ฌานํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ
สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

กตเม ฌมฺมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ วุปฺสฺมา ทฺติยํ
ฌานํ ตฺติยํ ฌาณํ จตฺตถํ ฌานํ ปจฺมํ ฌาณํ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ
สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมฺมา
กุสลา.

สุญฺยตมฺมูลกปฏิปทา

กตเม ฌมฺมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กามเมหิ ปจฺมํ ฌานํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ สุญฺยตํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ
สุญฺยตํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ สุญฺยตํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ สุญฺยตํ ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

กตเม ฌมฺมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ
อปจยคามิ ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ
วุปฺสฺมา ทฺติยํ ฌานํ ตฺติยํ ฌาณํ จตฺตถํ ฌานํ ปจฺมํ ฌานํ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ สุญฺยตํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ
สุญฺยตํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ สุญฺยตํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ สุญฺยตํ ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม สุขาปฏิบัติ ขิปฺปาภิญญํ
ฉนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม อทุกขมสุขาปฏิบัติ
ทนฺธาภิญญํ ฉนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม
อทุกขมสุขาปฏิบัติ ขิปฺปาภิญญํ ฉนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม
วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม ตสมฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา.

ขึ้น - แรม ๙ คำ

สมพุทฺโธ ทิปทฺเสฏฺโฐ	มหาการุณิกो मुनि
เอกายนํ มคฺคํ นาม	เวเนยยานํ อเทสยิ.
กิลิฏฺฐจิตตสฺตตํ	จิตตเกลลสฺวิสุทฺธิยา,
โสแกนํ ปริเทวานํ	อติกุกมาย สพฺพโส.
ทุกฺขานํ โทมนสฺसानํ	อตฺถงคมาย อฏฺฐจิตฺ,
ถายสฺเสวาธิกมาย	นิพฺพานสฺสาภิปตฺติยา
สตีปฺภูจฺานนาเมน	วิสฺสุตฺ วิธ สาสเน,
จิตตเกลลสฺวิสุทฺธตฺถํ	ตํ มคฺคนตฺมภณฺนาม เส.

สติปฏฺฐานปาโฐ

นำ [หนุทฺมยํ สตีปฺภูจฺานปาฐํ ภณฺนาม เสฯ]

อตฺถิ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมพุทฺเธน.
เอกายโน อยํ มคฺโค สมฺมทกฺขาโต, สตฺตํ วิสุทฺธิยา, โสกปริเทวานํ สมตีกุกมาย,
ทุกฺขโทมนสฺसानํ อตฺถงคมาย, ถายสฺส อธิคมาย, นิพฺพานสฺส สจฺฉิกิริยาย.
ยทฺธิ จตฺตารो สตีปฺภูจฺานา, กตฺเม จตฺตารो.

อิธ ภิกฺขุ กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา วิเนยฺย
โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. เวทนาสุ เวทฺธานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา
วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา
วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. ฐมฺเมสุ ฐมฺมานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน
สตีมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ.

๑. กถญจ ภิกฺขุ กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ. อิธ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ วา กายเ
กายานุปสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา
กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยฐมฺมานุปสฺสี วา กายสฺมี วิหฺรติ, วยฐมฺมานุปสฺสี
วา กายสฺมี วิหฺรติ. สมุทฺยวยฐมฺมานุปสฺสี วา กายสฺมี วิหฺรติ, อตฺถิ กายเติ วา

ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฅาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต
จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข ภิกฺขุ กายเ กายานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๒. กถญจ ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อีธ ภิกฺขุ อชฺฅตฺตํ
วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ,
อชฺฅตฺตพหิทฺธา วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ. สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา
เวทนาสุ วิหฺรติ. วยธมฺมานุปฺสฺสี วา เวทนาสุ วิหฺรติ. สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา
เวทนาสุ วิหฺรติ. อตฺถิ เวทนาตี วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว
ฅาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ.
เอวํ โข ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๓. กถญจ ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อีธ ภิกฺขุ อชฺฅตฺตํ วา จิตฺเต
จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, อชฺฅตฺตพหิทฺธา วา
จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, วยธมฺมานุปฺสฺสี
วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, อตฺถิ จิตฺตฺนตี วา
ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฅาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ
วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๔. กถญจ ภิกฺขุ ฅมฺเมสุ ฅมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อีธ ภิกฺขุ อชฺฅตฺตํ วา
ฅมฺเมสุ ฅมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา ฅมฺเมสุ ฅมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ,
อชฺฅตฺตพหิทฺธา วา ฅมฺเมสุ ฅมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฅมฺเมสุ
วิหฺรติ, วยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฅมฺเมสุ วิหฺรติ, สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฅมฺเมสุ
วิหฺรติ, อตฺถิ ฅมฺมาตี วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฅาณมตฺตตาย
ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข
ภิกฺขุ ฅมฺเมสุ ฅมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

อัยํ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหฺตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน, เอกายโน
มคฺโค สมฺมทกฺขาโต, สตฺตานํ วิสุทฺธิยา, โสภปริเทวานํ สมตฺติกฺกมาย, ทุกฺขโทมนสฺसानํ
อตฺถงฺคมาย, ฅายสฺส อธิคมาย, นิพฺพานสฺส สจฺฉิกิริยาย. ยทฺธิํ จตฺตาริ สตีปฺภูจฺานาตี.

เอกายนํ ชาตีชยฺนตฺทสฺสี,
มคฺคํ ปชานาตี หิตานุกมฺปี,
เอเตน มคฺเคน ตริสฺสุ ปุพฺเพ,

ตรีสุสเร เจว ตรนติ โจจนติ.

ยานิ เว ปญจ จานานิ ปญจนิมมลโลจโน,
เวเนยยานิ ปกาเสสิ อภิน्हํ ปจจเวกขิต्तํ.
สมมานุกิริยमानานิ สตุฏสาสนการิถิ,
ตํ ตํ อตถวสํ สมมา สาชยนติ ยถารหํ,
เตสมปกาสกํ ฌมม- ปริยายํ ภณาม เส.

อภิณหปัจจเวกขณปาฐ

นำ [หนุทมยํ อภิณหปัจจเวกขณปาฐํ ภณาม เสฯ]

อตถิ โข เตน ภควา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ
ปญจ จานานิ สมมทกฺขาตานิ. ยานิ อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพานิ, อิตถิยา वा
पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषितेन वा. กตมานि ปญจ.

๑. ชราธมมโหมถิ ชริ อนุตตีตติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा पुरिसेन
वा कहुजेन वा पपुषितेन वा.

๒. พยาธิธมมโหมถิ พยาธิ อนุตตีตติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा
पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषितेन वा.

๓. มรณธมมโหมถิ มรณํ อนุตตีตติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा
पुरिसेน वा कहुजेन वा पपुषितेन वा.

๔. สพุเพถิ เม ปิเยถิ มนาเปถิ นานาภาโว विनाภาवोति, อภิน्हํ
पजजवेकखित्तपुपํ อิตถิยา वा पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषितेन वा.

๕. กम्मสสโกมถิ กम्मทายาโท กम्मโยนิ กम्मพนฺธุ กम्मปฏิสสรโณ, ยํ
กम्मํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ वा ปापกํ वा ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามีติ, อภิน्हํ
पजजवेकखित्तपुपํ อิตถิยา वा पुरिसेน वा कहुजेन वा पपुषितेन वा.

อิมานิ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ, ปญจ
จานานิ สมมทกฺขาตานิ, ยานิ อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพานิ, อิตถิยา वा पुरिसेन वा
कहुजेन वा पपुषितेन वा.

ตสฺมาติหฺมเหหิ เอวํ อภินฺหํ ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ, ชฺรธาธมฺโมมฺหิ ชฺรํ อนตฺตีโต.
พฺยาธิธมฺโมมฺหิ พฺยาธึ อนตฺตีโต. มฺรณธมฺโมมฺหิ มฺรณํ อนตฺตีโต. สพฺเพหิ เม ปิเยหิ
มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว. กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาโท กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร
กมฺมปฏฺฐิสฺรณ, ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาโท
ภวิสฺสามิตฺติ. ตโต อุตฺตรึปี ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ.

๑. น โข ปนาหเมว, ชฺรธาธมฺโมมฺหิ ชฺรํ อนตฺตีโต. อถฺโข ยาวตา สตฺตานํ
อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา ชฺรธาธมฺมา ชฺรํ อนตฺตีตา. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา

๒. น โข ปนาหเมว, พฺยาธิธมฺโมมฺหิ พฺยาธึ อนตฺตีโต. อถฺโข ยาวตา
สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา พฺยาธิธมฺมา พฺยาธึ อนตฺตีตา. ตํ
กุเตตฺถ ลพฺภา.

๓. น โข ปนาหเมว, มฺรณธมฺโมมฺหิ มฺรณํ อนตฺตีโต. อถฺโข ยาวตา สตฺตานํ
อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา มฺรณธมฺมา มฺรณํ อนตฺตีตา, ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา.

๔. น โข ปน มยฺหเมว, สพฺเพหิ ปิเยหิ มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว.
อถฺโข ยาวตา สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพสํ สตฺตานํ ปิเยหิ
มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา.

๕. น โข ปนาหเมว. กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาโท กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร
กมฺมปฏฺฐิสฺรณ, ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามิ.
อถฺโข ยาวตา สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา กมฺมสฺสกา
กมฺมทายาทา กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร กมฺมปฏฺฐิสฺรณ, ยํ กมฺมํ กริสฺสนฺติ กลฺยาณํ วา
ปาปกํ วา ตสฺส ทายาทา ภวิสฺสนฺติ. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภาติ.

อภินฺหปจฺจเวกฺขณปาโฐ นิฏฺฐิต.

เกณฺิยานุโมทนาคาถา

นำ [หนุทมฺยํ เกณฺิยานุโมทนาคาถาโย ภณาม เสฯ]

อคฺคิหุตฺตํมุขา ยถฺยว	สาวิตฺติ ฉนฺทโส มุขํ,
ราชา มุขํ มนุสฺसानํ	นทีนํ สาคโร มุขํ.
นภฺขตฺตานํ มุขํ จนฺโท	อาทิจฺโจ ตปตฺมํ มุขํ,
ปฺลฺยมาภกฺขมานานํ	สงฺโฆ เว ยชตฺมํ มุขํ.

ภณีสสาม มยํ คาคา
เอตา สุนนตุ สกุกจจํ

กาลทานปฺปทีปิกา,
ทายกา ปุณฺณกามิโน.

กาลทานสุตฺตคาคา

นำ [หนุทมยํ กาลทานสุตฺตคาคาโย ภณาม เสฯ]

กาเล ททนต์ติ สปลุณา	วทณฺญู วีตมจฺจรธา
กาเลน ทินฺนํ อริเยสุ	อุชฺฐุเตสุ ตาทิสฺสุ.
วิปฺปสนฺนมนธา ตสฺส	วิปฺปลา โหติ ทกฺขินธา.
เย ตตฺถ อนฺนโมทนต์ติ	เวยฺยาวจจํ กโรนฺติ วา.
น เตน ทกฺขินธา โอนา	เตปิ ปุณฺณสฺส ภากิโน,
ตสฺมา ทเท อปฺปฏฺวิวานจิตฺโต	ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺพลํ,
ปุณฺณานิ ปโรโลกสมิํ	ปตฺติจฺจา โหนติ ปาณินฺนติ.

วิหารทานคาคา

นำ [หนุทมยํ วิหารทานคาคาโย ภณาม เสฯ]

สีตํ อุณฺหํ ปฏฺวิหนฺติ	ตฺโต วาพฺมิกานิ จ
สิริสเป จ มกเส	สิสิเร จาปิ วุฏฺฐิโย
ตฺโต วาตาตโป โขโร	สญฺชาโต ปฏฺวิหณฺณติ
เลนตถลฺลจ สฺขตถลฺลจ	ณายิตฺตุํ จ วิปฺปสฺสิตฺตุํ
วิหารทานํ สงฺฆสฺส	อคฺคํ พุทฺเธหิ วณฺณิตฺตํ
ตสฺมา หิ ปณฺชิตฺโต โปโส	สมปฺสฺสํ อตถมตฺตโน
วิหาเร การเย รมเม	वासเยตถ พหุสฺสุเต
เตสํ อนฺนลฺลจ ปานลฺลจ	วตถเสนาสนานิ จ
ทเทยฺย อุชฺฐุเตสุ	วิปฺปสนฺเนน เจตสา
เต ตสฺส ฐมฺมํ เทเสนฺติ	สพฺพทฺกฺขาปฺนุทฺนํ
ยํ โส ฐมฺมมิชฺฌณาย	ปรีนิพฺพาตฺยนาสโวติ.

ขึ้น - แรม ๑๐ คำ

สมศุคกรโณ พุทฺโธ	สามศุคิยํ นิโยชโก,
สมศุคกรณเณ ฌมฺเม	สาราณียเ อเทสยิ.
อณฺณมณฺณํ ปิยตาย	สาธินอ คารวสส จ,
สงฺคหยาวิวาทาย	สามศุคิเยกตาย จ.
สํวตฺตนฺเตว ภิกฺขุณฺํ	ฌมฺเมน ปฏิปชชตํ,
เตสมฺปกาสกํ สุตตํ	ยํ สมฺพุทฺเธน ภาสิตํ.
สุตฺวานานุกรณน	ยถาพุทฺเธน เทสิตํ,
สาธุนํ อตฺถสิทฺธตถํ	ตํ สุตฺตนตํ ภาณาม เส.

สาราณียชมฺมสุตฺตํ

นำ [หนุทมยํ สาราณียชมฺมสุตฺตํ ภาณาม เส ฯ]

เอวมฺเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา, สาวตฺถิยํ วิหริติ, เขตวเน อนาถปิณฺฑทิกสฺส, อาราเม. ตตร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ.

ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ ภควโต ปจฺจสฺสึสฺสุ. ภควา เอตทโวจ, ฉยิเม ภิกฺขเว ฌมฺมา สาราณียา ปิยกรณา ครุกรณา, สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตนฺติ. กตเม ฉ.

๑. อีธ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ กายกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตํ โหติ, สพฺรหมจารีสุ อาวี เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ, สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

๒. ปุน จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ วจีกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตํ โหติ, สพฺรหมจารีสุ อาวี เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ, สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

๓. ปุน จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ มโนกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตํ โหติ, สพฺรหมจารีสุ อาวี เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ, สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

๔. ปุน จปรี่ ภิกขเว ภิกขุ, เย เต ลาภา ฌมิกา ฌมลทธา, อนตมโส
ปตตปริยาปนนตตมปี, ตถารูเปหิ ลาเภหิ อปปฏิวิภตตโกคิ โหติ, สีลวนเตหิ
สพฺรหมจารีหิ สาธารณโกคิ. อยมปี ฌโม สาราณียो ปยกรโณ ครุกรโณ, สงคหาย
อวิวาทาย สามคคิยา เอกีภาวาย สํวตตติ.

๕. ปุน จปรี่ ภิกขเว ภิกขุ, ยานิ ตานิ สีลानิ อขณฺฑานิ อฉิทฺทานิ
อสพฺลานิ อกมฺมาसानิ, ภูชิสฺसानิ วิญญูปสฺตถานิ อปรามญฺจานิ สมาธิสํวตตนิกา
นินิ, ตถารูเปสฺสุ สีลสฺสุ สีลสามณฺณคโตะ วิหฺรติ, สพฺรหมจารีหิ อวิ เจว รโห จ. อยมปี
ฌโม สาราณียो ปยกรโณ ครุกรโณ, สงคหาย อวิวาทาย สามคคิยา เอกีภาวาย
สํวตตติ.

๖. ปุน จปรี่ ภิกขเว ภิกขุ, ยายํ ทิฏฺฐิ อริยา นิชฺยานิกา, นิชฺยาตี
ตกฺกรสฺส สมฺมาทฺกฺขกฺขยาย, ตถารูปาย ทิฏฺฐิยา ทิฏฺฐิสามณฺณคโตะ วิหฺรติ,
สพฺรหมจารีหิ อวิ เจว รโห จ. อยมปี ฌโม สาราณียो ปยกรโณ ครุกรโณ,
สงคหาย อวิวาทาย สามคคิยา เอกีภาวาย สํวตตติ.

อิม โข ภิกขเว ฉ ฌมฺมา สาราณียา ปยกรณา ครุกรณา, สงคหาย อวิวาทาย
สามคคิยา เอกีภาวาย สํวตตตฺตติ. อิทมฺโวจ ภควา, อตตมฺนา เต ภิกฺขุ ภควโตะ
ภาสีตํ, อภินนฺทฺนฺติ.

สํวตตนิกา นิชฺยานิกา

มหาการุณโก พุทฺโธ	สาวกานํ ทิเตสฺโก,
วฺชฺชตี อากงฺขมาโน ว	ฌมฺเม สมฺพุทฺธเทสิเต.
ภิกฺขุณฺโ สมนฺทกฺขาสี	ฌมฺเม อปรินิเย,
สฺตฺวานุปฏิปตฺตยตฺถํ	ตํ สฺวตตตฺตํ ภณฺนาม เส.

ภิกฺขุอปรินิเย

นำ [นฺทฺมยํ ภิกฺขุอปรินิเย ฌมฺเม ภาณฺม เสฯ]

เอวฺมฺเม สฺตํ. เอกํ สมยํ ภควา. ราชคเห วิหฺรติ, คิชฺฌกุญฺเฐ ปพฺพเต.
ตตร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ. สตต วอ ภิกฺขเว อปรินิเย ฌมฺเม เทเสสฺสามิ,

ต้ สุณาถ สารุกั มนสิกรโธ ภาสิสสามีติ. เอวมภนเตติ โข เต ภิกขุ ภควโต
ปจจสัสสุ. ภควา เอตทโวจ. กตเม จ ภิกขเว สตต อปรินานยา ฌมมา.

๑. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อภินนสนนินปาตา ภวิสสนติ สนนินปาตพหุลา
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๒. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ สมคคา สนนินปติสสนติ, สมคคาวิภูจติสสนติ,
สมคคา สงฆกรณีนยานิ กริสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๓. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อปณตตัม น ปณตเปสสนติ, ปณตตัม
น สมุจฉินทิสสนติ, ยถापณตเตสสุ สีกขาปเทสสุ สમાทาย วตติสสนติ. วุฑฒิเยว
ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๔. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, เย เต ภิกขุ เถรา รตตถณญ จิรปพพิชิตา,
สงฆปิตโร สงฆปริณายกา, เต สกกริสสนติ ครุกกริสสนติ มาเนสสนติ ปุเชสสนติ
เตสถจ โสตพพิ มณณิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๕. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อุปปนนาย ตณนาย โปโนพภิกาย โน วสั
คจฉิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๖. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อารณณเกสสุ เสนาสเนสสุ สาเปกขา ภวิสสนติ.
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

๗. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, ปจจตตถณเวว สตี อุกุญเปสสนติ, กิณติ
อนาคตา จ เปสลา สพพหมจारी อากจเฉยย์, อาคตา จ เปสลา สพพหมจारी ฬาส์
วิหเรยญนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฏิกงขา โน ปรินานิ.

ยาวกัวณจ ภิกขเว อิเม สตต อปรินานยา ฌมมา ภิกขุสุ จสสนติ. อิเมสุ
จ สตตสสุ อปรินานเยสสุ ฌมเมสสุ ภิกขุ สนนิสสิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั
ปาฏิกงขา โน ปรินานินติ.

อิทมโวจ ภควา, อตตมณา เต ภิกขุ ภควโต ภาสิตัม, อภินนทุนติ.

ภิกขุอปรินานิชมมุตตัม นิภูจิตัม.

เทวตาทิสุตทกขินานุโมทนาคาธา

นำ [หนุทมย์ เทวตาทิสุตทกขินานุโมทนาคาธาโย ภณาม เสฯ]

ยสมัย ปเทเส กปเปติ
สีลวนเตตถ โภเชตวา
ยา ตตถ เทวตา อาสุ
ตา ปุชิตา ปุชยนต์
ตโต นั อนุกมฺปนต์
เทวตานุกมฺปิโต โปโส

วาสั ปณฺทิตชาติโย,
สณฺธเต พุทฺทมจารีโน.
ตาสั ทกฺขินฺมาทิสเ,
มานิตา มานยนต์ นั.
มาตา ปุตุตฺว โอรสั,
สทา ภาทรานิ ปสฺสตี.

เทวตาทิสมนุตนกาธา

นำ [หนุทมยั เทวตาทิสมนุตนกาธายั ภาณม เส]

ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิ ว อนุตฺติกฺเข.
สพฺเพ ว ภูตา สุมฺนา ภาวนตุ,
อโถปิ สกฺกจฺจ สุนฺนตุ ภาสิตั.
สุภาสิตั กิณฺจิปิ โว ภาณมฺ,
ปุณฺณเย สตุปฺปาทกรั อปาปั,
ธมฺมูปเทสั อนุการกานั,
ตสฺมา ทิ ภูตานิ สเมนฺตุ สพฺเพ,
เมตตัม กโรธ มานุสฺสียา ปชาย.
ภูเตสฺสุ พาทุหิ กตภตฺติกาย,
ทิวา จ รตฺโต จ หรฺนฺติ เย พลี,
ปจฺโจปการั อภิกงฺขมานา.
เต โข มนุสฺสสา ตนุกานฺนภาวา,
ภูตา วิเสเสน มหิตฺธิกา จ,
อทิสฺสมานา มนุเชทฺธิ ภาตา,
ตสฺมา ทิ เน รกฺขถ อปฺปมตฺตา.

ขึ้น - แรม ๑๑ ค่ำ

สเทวโก อัย โลโก
ยมมคค์ อปฺปนฺนโต
มคคฺกขายีณมคฺโค โส
ตํ เว มคคฺ อภิญญา
สยํ เตเนว คนฺตวาน
สมมานุปฏิปตฺยตถํ
นानาวิเรหุปาเยภี
ตมมคคฺทึปกํ สุตตํ
วตฺถุตฺตเย ปสนฺนानํ
ภียโย ปสาหุปฺปาเทน
สฺวตฺถิสานตถํปี

สมารโก สพรหมโก
สพฺพทฺกฺขา น มุจฺจติ.
ภควา มคคฺโกวิทฺ,
ทฺกฺขสงฺขยคามินี.
ปตฺโต โฟธิมนฺตฺตรํ,
สตฺตานํ โฟธิคามินี.
ปเวเทสิ หิตฺสโก,
ยํ สมฺพุทฺเธน ภาสิตํ.
สาธุนํ ธมฺมกามินี,
ทฺธิญฺโซชฺกรณฺน จ,
ตํ สุตฺตฺนตํ ภณาม เส.

มคฺคฺวิภงฺกสฺสฺตฺตํ

นำ [หนุทมยํ มคฺคฺวิภงฺกสฺสฺตฺตํ ภณาม เสฯ]

เอวมเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา, สวตฺถิยํ วิหฺรติ, เซตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส,
อาราเม, ตฺตร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ
ภควโต ปจฺจสฺโสสุํ, ภควา เอตทฺโวจ.

อริยํ โว ภิกฺขเว อญฺจํคิกํ มคคฺ เทสิสฺสามิ วิภสิสฺสามิ, ตํ สฺฆนาถ สาธุกํ
มนสิกรฺธ ภาสิสฺสามีติ. เอวมภนฺเตติ โข เต ภิกฺขุ ภควโต ปจฺจสฺโสสุํ. ภควา
เอตทฺโวจ. กตฺโม จ ภิกฺขเว อริโย อญฺจํคิกโก มคคฺโค. เสยฺยถิทํ. สมมาทฺธิญฺธิ
สมมาสงฺกปโป, สมมาวาจา สมมากมฺมนฺโต สมมาอาชีโว, สมมาวาयाโม สมมาสติ
สมมาสมาธิ.

๑. กตมา จ ภิกขเว สมมาทิฏฐิ. ยัม โข ภิกขเว ทุกฺขे ญาณํ ทุกฺขสมุทฺথে ญาณํ ทุกฺขนิโรธเ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ. อयัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาทิฏฐิ.

๒. กตโม จ ภิกขเว สมมาสงฺกปโป. โย โข ภิกขเว เนกขมมสงฺกปโป อพฺยาปาทสงฺกปโป อวิหีสาสงฺกปโป. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาสงฺกปโป.

๓. กตมา จ ภิกขเว สมมาวาจา. ยา โข ภิกขเว มุสาวาทา เวมณฺณี, ปิสฺสุณาย วาจา ย เวมณฺณี, ผรุสฺสาย วาจา ย เวมณฺณี, สมฺพปฺปลาปา เวมณฺณี. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาวาจา.

๔. กตโม จ ภิกขเว สมมากมฺมฺนโต. ยา โข ภิกขเว ปาณาติปาตา เวมณฺณี, อทินฺนาทานา เวมณฺณี, อพฺรหฺมจฺริยา เวมณฺณี. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมากมฺมฺนโต.

๕. กตโม จ ภิกขเว สมมาอาชีโว. อิทฺ ภิกขเว อริยสาวโก มิจฺฉาอาชีโว ปทาย, สมมาอาชีเวน ชีวิกัม กปฺเปติ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาอาชีโว.

๖. กตโม จ ภิกขเว สมมาวายาโม. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนํ ปาปกาณํ อกฺุสลํ ฐมฺมานํ อนุปฺปาทาย, ฆนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อฺุปฺปนฺนํ ปาปกาณํ อกฺุสลํ ฐมฺมานํ ปทานาย, ฆนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อนุปฺปนฺนํ กฺุสลํ ฐมฺมานํ อฺุปฺปาทาย, ฆนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อฺุปฺปนฺนํ กฺุสลํ ฐมฺมานํ อฺุปฺปาทาย, ฆนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาวายาโม.

๗. กตมา จ ภิกขเว สมมาสติ. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ กายเ กายานุปฺสฺสี วิหฺรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. ฐมฺเมสุ ฐมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาสติ.

๘. กตโม จ ภิกขเว สมมาสมาธิ. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ วิวิจฺเจว กามเมหิ วิวิจฺจ อกฺุสเลหิ ฐมฺเมหิ, สวิตกฺกํ สวิจาร์ วิเวกขมฺปีติสุขํ ปจฺมํ ฌานํ อฺุสมฺปชฺช วิหฺรติ. วิตกฺกวิจาร์ณํ วุปฺสมา, อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทณฺ์ เจตฺโส เอโกทิกาวํ อวิตกฺกํ อวิจาร์,

สมาธิชมปิติสุขิ์ ทุติย์ ฌานํ อุปสมปชช วิหริติ. ปีติยา จ วิราคา อุเปกขโก จ
วิหริติ สโต จ สมปชาโน, สุขณจ กาเยน ปภิสสเวเทติ, ยนตํ อริยา อัจจกขนติ
อุเปกขโก สติมา สุขวิหารีติ, ตติย์ ฌานํ อุปสมปชช วิหริติ. สุขสส จ ปหانا
ทุกขสส จ ปหانا, ปุพเพ ว โสมนสสโทมนสสานํ อตถงคมา, อทุกขมสุขิ์
อุเปกขาสติปารีสุทธิ, จตตถํ ฌานํ อุปสมปชช วิหริติ. อย์ วุจจติ ภิกขเว
สมมาสมาธิติ.

อิทมโวจ ภควา. อตตมณา เต ภิกขู ภควโต ภาสิตํ อภินนุหนติ.

มคฺควิภงฺกตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

อฏฺฐงฺกิกมคฺคกาถา

นำ [หนุทมย์ อฏฺฐงฺกิกมคฺคกาถาโย ภณาม เสฯ]

มคฺคานฏฺฐงฺคิโก เสฎฺโฐ	สจฺจานํ จตุโร ปทา,
วิราโค เสฎฺโฐ ธมฺมานํ	ทิปทานนจ จกฺขมา.
เอเสว มคฺโค นตถณโถ	ทสสนสส วิสุทฺธิยา,
เอตถหิ ตุมฺเห ปฏฺธิปชชถ	มารเสนปโปเมหนํ
เอตถหิ ตุมฺเห ปฏฺธิปนฺนา	ทุกฺขสสนตํ กริสฺสถ
อกฺขาโต โว มยา มคฺโค	อณฺณาย สลฺลสฺตถนํ.
ตุมฺเหหิ กิจฺจํ อาตปฺโป	อกฺขาตาโร ตถาคตา,
ปฏฺธิปนฺนา ปโปมกฺขนติ	ณฺนายิโน มารพฺนธนาติ.

ปริตฺตกรณปาฐ

นำ [หนุทมย์ ปริตฺตกรณปาฐํ ภณาม เสฯ]

ยาวตา สตฺตา อปทา วา ทฺวิปฺปทา วา จตฺตปฺปทา วา พหุปฺปทา วา,
รूपิโน วา อรูปิโน วา สณฺณิโน วา อสณฺณิโน วา เนวสณฺณินาสณฺณิโน วา,
ตถาคโต เตสํ อคฺคมกฺขายติ อรหํ สมมาสมฺพุทฺโธ. เย โข พุทฺเธ ปสนฺนา
อคฺเค เต ปสนฺนา, อคฺเค โข ปน ปสนฺนानํ อคฺโค วิปาโก.

ยงกิลยจิ วิตต์ อิศ วา หุรี วา,
สคเคสุ วา ยํ รตนํ ปณิตํ.
น โน สมํ อตถิ ตถาคเตน,
อิทมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา ฌมฺมา สงฺขตา วา อสงฺขตา วา, วิราโค เตสํ อคฺคมกฺขายติ,
ยทิตํ มทนิมฺมทโน ปิปาสวินโย อalayสมฺมุขมาโต วณฺณุปจฺฉเนโท ตยฺหกฺขโย วิราโค
นิโรธํ นิพฺพานํ, เย โข วิราคฌมฺเม ปสนฺนา อคฺเค เต ปสนฺนา, อคฺเค โข
ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

ขยํ วิรํ อมตํ ปณิตํ,
ยทชฺฉนฺตา สกฺยมนฺนี สฺมาทิตฺโต.
น เตน ฌมฺเมน สมตฺถิ กิลยจิ,
อิทมปิ ฌมฺเม รตนํ ปณิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา ฌมฺมา สงฺขตา, อริโย อณฺจจฺจโก มคฺโค เตสํ อคฺคมกฺขายติ,
เสยฺยถิตํ, สฺมาทิตฺตํ สฺมาสงฺกปโป, สฺมาวาจา สฺมาภมฺมโนโต สฺมาอาชีโว,
สฺมาวายาโม สฺมาสฺสติ สฺมาสมาธิ. เย โข อริยมคฺคฌมฺเม ปสนฺนา อคฺเค
เต ปสนฺนา, อคฺเค โข ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

ยมฺพุทฺธเสณฺโง ปรีวณฺณยิ สฺจฺจิ,
สฺมาธิมานนฺตริกฺกณฺณมาหุ.
สฺมาธินา เตน สโม น วิชฺชติ,
อิทมปิ ฌมฺเม รตนํ ปณิตํ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา สงฺฆา วา คณา วา, ตถาคตสาวกสงฺโฆ เตสํ อคฺคมกฺขายติ.
ยทิตํ จตฺตาริ ปุริสยฺุคานิ อณฺจ ปุริสปุคฺคลา. เย โข สงฺฆे ปสนฺนา อคฺเค เต
ปสนฺนา, อคฺเค โข ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

เย ปุคฺคลา อณฺจ สตํ ปสฺนฺจฺจา,
จตฺตาริ เอตานิ ยฺุคานิ โหนฺติ.

เต ทกฺขิณฺเอยยา สุกตฺสส สาวกา,
เอเตสุ ทินฺนานิ มหปฺผลานิ.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย สุปฺปยุตฺตา มนสา ทฬฺฺเहन,
นิกฺกามิโน โคตฺมสาสนมฺหิ.
เต ปตฺติปตฺตา อมตํ วิคฺยห,
ลหฺธา มฺธา นิพฺพุตฺตี ภูถฺขมานา.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ซีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมภวํ,
วिरตฺตจิตฺตายติเก ภาวสฺมี.
เต ซีณพีชา อวิรุฬฺหิณฺนทา,
นิพฺพนฺติ ซีรา ยถายมปฺทีโป.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ขึ้น - แรม ๑๒ ค่ำ

ชุมนุมสงฆ์มาติกาปาฐะ

นำ [หนุทมย์ ชุมมฺสงฺตถึมาติกาปาฐุํ ภณาม เส ฯ]

กุสลา ชุมมา อกุสลา ชุมมา อพฺยาคตา ชุมมา.

สุชาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ชุมมา ทุกฺชาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ชุมมา
อทุกฺขมฺสุชาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ชุมมา.

วิปากา ชุมมา วิปากชุมมฺชุมมา เนววิปากนวิปากชุมมฺชุมมา.

อุปาทินฺนุปาทานิยา ชุมมา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ชุมมา อนุปาทินฺนอนุปาทา-
นิยา ชุมมา.

สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ชุมมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ชุมมา อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลีสิกา
ชุมมา.

สวิตกฺกสวิจารา ชุมมา อวิตกฺกสวิจารมฺตฺตา ชุมมา อวิตกฺกาวิจารา ชุมมา.

ปีติสหคฺตา ชุมมา สุขสหคฺตา ชุมมา อุเปกฺขาสหคฺตา ชุมมา.

ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ชุมมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา เนวทสฺสเนน
นภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา.

ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา
เนวทสฺสเนน นภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา.

อจฺยคามิโน ชุมมา อปจฺยคามิโน ชุมมา เนวอจฺยคามิโน นาปจฺยคามิโน ชุมมา.

เสกฺขา ชุมมา อเสกฺขา ชุมมา เนวเสกฺขา นาเสกฺขา ชุมมา.

ปริตฺตา ชุมมา มหคฺคตา ชุมมา อปฺปมาณา ชุมมา.

ปริตฺตารมฺมณา ชุมมา มหคฺคตารมฺมณา ชุมมา อปฺปมาณารมฺมณา ชุมมา.

หีนฺา ชุมมา มชฺฌิมา ชุมมา ปณฺีตา ชุมมา.

มิจฺจตฺตนิยตา ชุมมา สมฺมตฺตนิยตา ชุมมา อนิยตา ชุมมา.

มคฺคการมฺมณา ชุมมา มคฺคเหตุกา ชุมมา มคฺคาธิปฺตีโน ชุมมา.

อุปฺปนฺนา ชุมมา อนุปฺปนฺนา ชุมมา อุปฺปาทีโน ชุมมา.

อตีตา ฌมา อนาคตา ฌมา ปจจุปปนนา ฌมา.

อตีตารมมณา ฌมา อนาคตารมมณา ฌมา ปจจุปปนนารมมณา ฌมา.

อชมตตา ฌมา พหิทธา ฌมา อชมตตพหิทธา ฌมา.

อชมตตารมมณา ฌมา พหิทธารมมณา ฌมา อชมตตพหิทธารมมณา
ฌมา

สนิทสนสปปฎิษา ฌมา อนิทสนสปปฎิษา ฌมา อนิทสนาปปฎิษา
ฌมา.

วิปัสสนาภูมิปาฐ

นำ [หนุทมย์ วิปัสสนาภูมิปาฐุ ภาณมเส ฯ]

ปลงจกขุณา. รูปกขุณโร, เวทนากขุณโร, สลลวากขุณโร, สงขารกขุณโร,
วิญญานกขุณโร.

ทวาทสายตนาณิ. จกขุวายตน์ รูปายตน์, สไตยตน์ สททายตน์, ฆานายตน์
คนธายตน์, ชิวหายตน์ รสายตน์, กายายตน์ โผฏฐพพายตน์, มนายตน์ ฌมายตน์.

อฏฐารส ธาตุโย. จกขุธาตุ รูปธาตุ จกขุวิญญานธาตุ, สไตธาตุ สททธาตุ
สไตวิญญานธาตุ, ฆานธาตุ คนธธาตุ, ฆานวิญญานธาตุ, ชิวหาธาตุ รสธาตุ
ชิวหาวิญญานธาตุ, กายธาตุ โผฏฐพพธาตุ กายวิญญานธาตุ, มโนธาตุ ฌมมธาตุ
มโนวิญญานธาตุ.

พาวิสตีณทริยานิ. จกขุณทริยํ สไตณทริยํ ฆานินทริยํ ชิวหินทริยํ กายินทริยํ
มณินทริยํ, อิตถินทริยํ ปุริสินทริยํ ชิวิตินทริยํ, สชินทริยํ ทุกชินทริยํ สไมนสสินทริยํ
โทมนสสินทริยํ อุเปกชินทริยํ, สทฐินทริยํ วิริยินทริยํ สตีณทริยํ สมารินทริยํ
ปลณินทริยํ อนณณตณณสสามิตินทริยํ อณณินทริยํ อณณตาวินทริยํ.

จตตาริ อริยสจจანი. ทุกข์ อริยสจจํ, ทุกขสมุทโย อริยสจจํ, ทุกขนิโรโร
อริยสจจํ, ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจจํ

อวิชชาปลจยยา สงขารา, สงขารปลจยยา วิญญานํ, วิญญานปลจยยา นามรูปํ,
นามรูปปลจยยา สฬายตน์, สฬายตนปลจยยา ผลโส, ผลสปลจยยา เวทนา,
เวทนาปลจยยา ตณหา, ตณหาปลจยยา อุปาทานํ, อุปาทานปลจยยา ภโว,

ภวปัจจยาชาติ, ชาติปัจจยาชรามรณ โสภปริเทวทุกขโทมนสสุปายาสา สมภวานติ.
เอวเมตสส เภวลสส ทุกขกขณธสส, สมุทโย โหติ.

อวิชชาเตว อเสสวिरาคนิโรธา สงขารนิโรธ, สงขารนิโรธา วิญญาณนิโรธ,
วิญญาณนิโรธา นามรูปนิโรธ, นามรูปนิโรธา สฬายตนนิโรธ, สฬายตนนิโรธา
ผัสสนิโรธ, ผัสสนิโรธา เวทนานิโรธ, เวทนานิโรธา ตณฺหานิโรธ, ตณฺหานิโรธา
อุปาทานนิโรธ, อุปาทานนิโรธา ภวนิโรธ, ภวนิโรธา ชาตินิโรธ, ชาตินิโรธา ชรามรณ
โสภปริเทวทุกขโทมนสสุปายาสา นิรุชฌนติ. เอวเมตสส เภวลสส ทุกขกขณธสส, นิโรธ
โหติ.

ปฏฐานมาติกาปาฐ

นำ [หนุทมย์ ปฏฐานมาติกาปาฐํ ภณาม เสาฯ]

เหตุปัจจโย, อารมมณปัจจโย, อธิปติปัจจโย, อนนฺตรปัจจโย, สมนฺตรปัจจโย,
สหชาติปัจจโย, อณฺณมณฺณปัจจโย, นิสฺสยปัจจโย, อุปนิสฺสยปัจจโย, ปุเรชาติปัจจโย,
ปัจฉาชาติปัจจโย, อาเสวนปัจจโย, กम्मปัจจโย, วิปากปัจจโย, อาหารปัจจโย,
อินฺทริยปัจจโย, ฌานปัจจโย, มคฺคปัจจโย, สมฺปยุตฺตปัจจโย, วิปฺปยุตฺตปัจจโย,
อตฺถิปัจจโย, นตฺถิปัจจโย, วิคตปัจจโย, อวิคตปัจจโย.

อคฺคปฺปสาทสฺสุตฺตคาถา

นำ [หนุทมย์ อคฺคปฺปสาทสฺสุตฺตคาถาโย ภณาม เสาฯ]

อคฺคโต เว ปสนฺนํ	อคฺคํ ฌมฺมํ วิชานตฺมํ,
อคฺเค พุทฺเธ ปสนฺนํ	ทกฺขิณฺเณยฺเย อนฺุตฺตเร.
อคฺเค ฌมฺเม ปสนฺนํ	วिरากุปฺสเม สุขฺ,
อคฺเค สงฺฆे ปสนฺนํ	ปุณฺณกฺเขตฺเต อนฺุตฺตเร.
อคฺคสมิํ ทานํ ททตฺมํ	อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทฺตมฺ,
อคฺคํ อายุ จ วณฺโณ จ	ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ.
อคฺคสฺส ทาตา เมธาวิ	อคฺคธมฺมสมาหิโต,
เทวภูโต มนุสฺโส वा	อคฺคปฺปโต ปโมทตีติ

นิธิกณฺทสุตฺตคาถา

นำ [หนุทมยํ นธิกณฺทสุตฺตคาถาโย ภณาม เสฯ]

นธิ นฺธิเรติ ปุริโส
อตเถ กิจฺเจ สมฺปฺปนฺเน
ราชโต วา ทฺรุตฺตสฺส
อินฺสส วา ปโมกฺขาย
เอตทตฺถาย โลกสมฺม
ตาวสฺสุนิหิตो สฺนโต
น สพฺโพ สพฺพทาเยว
นธิ วา จานา จวติ
นาคา วา อปฺนาเมนฺติ
อปฺปิยา วาปิ ทายาทา
ยทา ปุณฺณกฺขโย โหติ
ยสฺส ทาเนน สีเลน
นธิ สฺนินิหิตो โหติ
เจติยมฺหิ จ สงฺฆे วา
มาตริ ปิตริ วาปิ
เอโส นธิ สฺนินิหิตो
ปทาย คมนิเยสุ
อสาธารณมฺภเยสํ
กยิราถ ธีโร ปุณฺณานิ
เอส เทวมนฺุสฺสานํ
ยํ ยํ เทวาภิพฺตเถนฺติ
สุวณฺณตา สฺสรตา
อาธิปจฺจํ ปรีวาโร
ปเทสรชฺชํ อีสฺสรียํ
เทวราชชมฺปิ ทิพฺเพสุ
มานุสฺสิกา จ สมฺปตฺติ

คฺมภีเร อุทกนฺติเก
อตถาย เม ภวิสฺสติ.
โจรโต ปิพิตสฺส วา,
ทฺพฺภิกฺเข อาปทาสุ วา.
นธิ นาม นธิยฺยติ,
คฺมภีเร อุทกนฺติเก.
ตสฺส ตํ อุปกปฺปติ,
สญฺญา วาสฺส วิมฺยุหฺติ.
ยกฺขา วาปิ หรฺนฺติ นํ,
อุทฺธรนฺติ อปสฺสโต,
สพฺพเมตํ วินสฺสติ.
สญฺยเมน ทเมน จ,
อิตฺถิยา ปุริสสฺส วา.
ปุคฺคฺเล อติถีสฺสุ วา,
อโถ เชฏฺฐมฺหิ ภาตริ.
อเชยฺโย อนุคามิโย,
เอตํ อาทาย คจฺจติ.
อโจรฺหรโณ นธิ,
โย นธิ อนุคามิโก.
สพฺพกามทฺโท นธิ,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
สุสฺนจฺานํ สฺรฺรูปตา,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
จกฺกวตฺติสฺสุํ ปิยํ,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
เทวโลเก จ ยา รติ,

ยา จ นิพพานสมปตติ
मितตสมปทมาคมม
วิชาวิมุตติวสีภาโว
ปฐิสมภิตา วิโมกขา จ
ปัจเจกโพธิ พุทธภูมิ
เอว มหตติกา เอสา
ตสฺมา ธีรา ปัสสนติ

สพพเมเตน ลพภติ.
โยนิโส เจ ปยุชโต,
สพพเมเตน ลพภติ.
ยา จ สาวกปารมี,
สพพเมเตน ลพภติ.
ยทิตํ ปุณฺณสมปทา,
ปณฺทิตา กตปุณฺณตฺนติ.

๑๖ คาถากิ่ง

อาทิสฺตฺตคาถา

นำ [หนุทมยํ อาทิสฺตฺตคาถาโย ภณาม เสฯ]

ภุตฺตา โภคา ภฺภา ภจจา
อุทฺตคฺคา ทกฺขิณา ทินฺนา
อุปฺภุจฺจिता สีลวฺนฺโต
ยทตฺถํ โภคมิจฺเจยฺย
โส เม อตฺถโธ อฺนุปฺปตฺโต
เอตํ อฺนุสฺสรํ มจฺโจ
อิเธว นํ ปัสสนติ

วิติณฺณา อาปทาสุ เม
อโธ ปญฺจ พลี กตา
สญฺญตา พุรฺหมจฺจาริโน
ปณฺทิตฺโต ชฺรมาวสํ
กตํ อฺนุตาปียํ
อริยธฺมเม จิตฺโต นโร
เปจฺจ สคฺเค ปโมทตีติ.

๓ คาถากิ่ง อฺนุโมทนา ในการทำบุญปี ตามที่เคยทำมา.

ขึ้น - แรม ๑๓ ค่ำ

โอรพปาฏิโมกขาธิปาฐุ.

นำ [หนทมย์ โอรพปาฏิโมกขาธิปาฐุ ๑๓๓ เศฯ]

อุททิฏฐัง โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมนาสมพุทเธน,
โอรพปาฏิโมกข์ ตีหิ คากาหิ,

ขนฺตี ปรมํ ตโป ตีติกา,
นิพพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา,
น หิ ปพฺพชิตํ ปรุปฆาตี,
สมโณ โหติ ปริ วิหะยนฺโต,

สพฺพปาปสฺส อกรรมํ	กุสสสฺสุปสมปทา,
สจิตฺตปริโยทปนํ	เอตํ พุทฺธาน สาสนํ.
อนฺูปวาโท อนฺูปฆาโต	ปาฏิโมกฺเข จ สํวโร,
มตฺตถลฺลดา จ ฆตฺตสมิ	ปนฺตถลฺลจ สยนาสนํ,
อริจิตฺเต จ อาโยโค	เอตํ พุทฺธาน สาสนนฺติ.

อนนฺกปริยาเยน โข ปน เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา
สมนาสมพุทเธน, สิลํ สมนทกฺขาตํ สมาริ สมนทกฺขาโต ปญฺญา สมนทกฺขาตา.

กถลฺลจ สิลํ สมนทกฺขาตํ ภควตา. เหมจฺจิเมนปี ปริยาเยน, สิลํ สมนทกฺขาตํ
ภควตา. อุปริเมนปี ปริยาเยน, สิลํ สมนทกฺขาตํ ภควตา. กถลฺลจ เหมจฺจิเมน
ปริยาเยน, สิลํ สมนทกฺขาตํ ภควตา. อธิ อริยสาวโก ปาณาติปาตา ปฏฺวิโรโต โหติ,
อทินฺนาทานา ปฏฺวิโรโต โหติ, กามะสุ มิจฺจจาธา ปฏฺวิโรโต โหติ, มุสาวาธา
ปฏฺวิโรโต โหติ, สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา ปฏฺวิโรโต โหตีติ. เอวํ โข เหมจฺจิเมน
ปริยาเยน, สิลํ สมนทกฺขาตํ ภควตา. กถลฺลจ อุปริเมน อุปริยาเยน, สิลํ สมนทกฺขาตํ

ภควตา. อิศ ภิภุ สีสวา โหติ, ปาฐิมอกุขสัวรสูโต วิหริติ อาจารย์โคจรสมปนโน,
อนุมตเตสุ วชเชสุ ภยทสสาวี สมายาย สิกขติ สิกขาปเทสุติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, สีสลัมมทกขาคัม ภควตา.

กถญจ สมายิ สมมทกขาคัม ภควตา. เหมจิมเณปี ปริยาเยน, สมายิ
สมมทกขาคัม ภควตา, อุปริเมนปี ปริยาเยน, สมายิ สมมทกขาคัม ภควตา. กถญจ
เหมจิมเณ ปริยาเยน, สมายิ สมมทกขาคัม ภควตา. อิศ อริยสาวโก โวสุสคคารมณัม
กริตวา, ลภติ สมายิ ลภติ จิตตสเสกคคตุนติ. เอวံ โข เหมจิมเณ ปริยาเยน, สมายิ
สมมทกขาคัม ภควตา. กถญจ อุปริเมน ปริยาเยน, สมายิ สมมทกขาคัม ภควตา.
อิศ ภิภุ วิวิจเจว กามะหิ วิวิจจ อกุสเลหิ ธมมะหิ, สวิตกัม สวิจาร์ วิเวกขมปีติ
สุขัม ปจัม ฉานัม อุปสมปชช วิหริติ. วิตกุกวิจารานัม วูปสมมา, อชมตตัม สมปสาทนม
เจตโส เอโกทิภาวัม อวิตกัม อวิจาร์, สมายิขมปีติสุขัม ทุตยัม ฉานัม อุปสมปชช วิหริติ
ปีติยา จ วิราคา อุปะกุกโก จ วิหริติ สโต จ สมปชาโน, สุขญจ กายเณ ปฐิสเวเทติ,
ยนต์ อริยา อัจจขนติ อุปะกุกโก สติมา สุขวิหารีติ, ตุตยัม ฉานัม อุปสมปชช วิหริติ.
สุขสส จ ปหานา กุกขสส จ ปหานา, ปุพเพ ว โสมนสสโทมนสสานัม อตถงคมา,
อทุกขมสุขัม อุปะกุกขาสติปาริสุทธิ, จตตถัม ฉานัม อุปสมปชช วิหริตีติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, สมายิ สมมทกขาคัม ภควตา.

กถญจ ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา. เหมจิมเณปี ปริยาเยน, ปญญา
สมมทกขาคัม ภควตา. อุปริเมนปี ปริยาเยน, ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา. กถญจ
เหมจิมเณ ปริยาเยน, ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา. อิศ อริยสาวโก ปญญา
โหติ, อุกุทตถคามินิยา ปญญาย สมนนาคโต, อริยาย นิพเพธิกาย สมมา
กุกขกุกขคามินิยาติ. เอวံ โข เหมจิมเณ ปริยาเยน, ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา.
กถญจ อุปริเมน ปริยาเยน, ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา. อิศ ภิภุ อิทัม กุกขนติ
ยถาภูตัม ปชานาติ, อยัม กุกขสมุทโยติ ยถาภูตัม ปชานาติ, อยัม กุกขนิโรธติ ยถาภูตัม
ปชานาติ, อยัม กุกขนิโรธคามินีปฐิปทาติ ยถาภูตัม ปชานาตีติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, ปญญา สมมทกขาคัม ภควตา.

สีลปริภาวิโต สมายิ มหปผลโโล โหติ มหานิสโส. สมายิปริภาวิตา ปญญา
มหปผลา โหติ มหานิสสา. ปญญาปริภาวิตัม จิตตัม สมมเทว อาสเวหิ วิมุจจติ.
เสยยถิทัม. กามาสวา ภวาสวา อวิชชาสวา. ภาสิตา โข ปน ภควตา ปรีนิพพานสมเย

อัย ปจฉิมวาจา, หนททานิ ภิกขเว อามนุตยามิ โว, วยธมฺมา สงฺขารํ, อปฺปมาเทน
สมฺปาเทถาติ. ภาสิตถฺยจิทฺถิ ภควตา, เสยฺยถาปิ ภิกขเว ยานิ กานิจิ ชงฺคลาณํ
ปาณานํ ปทชาตานิ, สพฺพานิ ตานิ หตฺถิปเท สโมธานํ คจฺจนฺติ, หตฺถิปทํ เตสํ
อคฺคมกฺขายติ, ยทิตฺถิ มหนตฺตเตน. เอวเมว โข ภิกขเว เย เกจิ กุสลา ธมฺมา,
สพฺเพ เต อปฺปมาทมฺมูลกา อปฺปมาทสโมสรรณา, อปฺปมาโท เตสํ อคฺคมกฺขายตีติ
ตสมฺมาติหมเหหิ สิกฺขิตพฺพํ. ตีพฺพาเปกฺขา ภวิสฺสาม, อธิสสิลสิกฺขาสมาทาเน, อธิจิตฺตสิ-
กฺขาสมาทาเน, อธิปญฺญาสิกฺขาสมาทาเน, อปฺปมาเทน สมฺปาเทสฺสามาติ. เอวณฺหิ
โน สิกฺขิตพฺพํ.

โอวาทปาฏิโมกฺขาธิปาฐุ นิฏฺฐิต.

สีลุตฺตเทศปาฐุ อปฺปสถาวสฺสเน สขุณฺณยิตพฺโพ

ภาสิตมิตฺถิ เตน ภควา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเณ
สมฺปนฺนสีลา ภิกขเว วิหฺรถ สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา, ปาฏิโมกฺขสํวรสํวฺตา วิหฺรถ
อาจารโคจรสมฺปนฺนา, อณฺุมตฺเตสฺ วชฺเชสฺ ภัยทสฺสาวี สฺมาทาย สิกฺขถ
สิกฺขาปเทสฺสุติ. ตสมฺมาติหมเหหิ สิกฺขิตพฺพํ, สมฺปนฺนสีลา วิหฺริสฺสาม สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา,
ปาฏิโมกฺขสํวรสํวฺตา วิหฺริสฺสาม อาจารโคจรสมฺปนฺนา, อณฺุมตฺเตสฺ วชฺเชสฺ ภัยทสฺสาวี
สฺมาทาย สิกฺขิสฺสาม สิกฺขาปเทสฺสุติ. เอวณฺหิ โน สิกฺขิตพฺพํ.

ตายนคาคา

นำ [หนทมฺยํ ตายนคาคา ภณาม เสฯ]

ฉินฺท โสถํ ปฺรกกมฺม	กาเม ปนฺนุท พฺราหฺมณ,
นปฺปหาย มฺุณี กาเม	เนกตฺตมฺุปฺปชฺชติ.
กยิรา เจ กยิราเถณํ	ทพฺพเมณํ ปฺรกกม,
สีลิลो ทิ ปฺริพฺพาโช	ภยโย อากิรเต รชํ.
อกตํ ทฺุกกมฺํ เสยโย	ปจฺฉา ตปฺปติ ทฺุกกมฺํ,
กตถจ สุกตํ เสยโย	ยํ กตฺวา นานฺุตปฺปติ.
กุโส ยถา ทฺุคฺคหิตโต	หตฺถเมวานฺุกนฺุตติ,

สามถรณ์ ทุปปรามตถ์
ยงกิลจจิ สิลลั กम्म
สงกสสรุ พุรหมจริยั

นิริยาอุปกทตมตี.
สงกิลิฏจถจ ยั วตั,
น ตั โหตี มหปผลนตี.

โมกขุปายคาถา^๑

นำ [หนุทมยั โมกขุปายคาถายั ภณาม เสฯ]

สพพวตถุตตมึ นตวา
เชคจถกายมจจัน
ปาฎิโมกขั ปุเรตพพิ
อาชีวสส อโถ สุทติ
จาทูปาริสุทติสีลั
กรณกรณเหว
พุทธานุสสุตติ เมตตา จ
อิจจิมมา จตุรารกขา
วิสุทถมมสนตานิ
โยคโต จ ปโพธา จ
นรานรตริจฉาน-
สพเพปี สุชินโน โหนตุ
เกสโลมาทิจวานั
กาโย สพโพปี เชคจโถ
ชีวิตินุทริยูปจเจท-
สพเพสปีธ ปาณินั
อวิชชาทีหิ สมภูตา
อโถ สญญา จ สงขารา

พุทถมมคณตตยั,
โมกขุปายั วทามิหั,
อโถ อินุทริยัสวโร,
อโถ ปจจยนิสสิตั.
กาทพพิ ว สุนิมมลั,
ภิกขุณา โมกขเมสิณา.
อสุภั มรณสสุตติ,
กาทพพา จ วิปสสนา.
อนุตตราย โโพธิยา,
พุทโธ พุทโธตี ถายเต.
เกทา สตตา สุเขสิโน,
สุชิตตตา จ เขมิโน.
ออยเมว สมุสสุโย,
วณณาทีโต ปฎิกุกุโล.
สงขาทมรณั สียา,
ตถุหิ ฐวั น ชีวิตั.
รูปถจ เวทนา ตถา,
วิถถาถถถจาทิ ปถจิเม.

^๑พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

อุบุปชชนติ นิรุชฌนติ
เอเต ฐมา อนิจจาถ
ปุนปฺปุนํ ปิพิตตตา
เต ทุกขา ว อนิจจา เย
วเส อวตตนาเยว
สุณฺณตตสสามิกตตา จ
เอวํ สนฺเต จ เต ฐมา
ททฺธมเคหสมาเยว
ปญฺจกฺขนฺธมิมํ ทุกฺขํ
ตสฺสา นิโรธํ นิพฺพานํ
เอตตฺถกานํปี ปาจฺานํ
ปฏฺิปปชฺเชถ เมธาวิ

เอวํ หุตฺวา อภาวโต,
ดาวกาลิกตาทิโต.
อุบุปาเทน วเณน จ,
ถ สนฺตตตตาทิโต.
อตฺตวิปกฺขภาวโต,
เต อนตฺตาทิ ภาเยเร.
นิพฺพิณฺทิตพฺพภาวโต,
อลํ โมกฺขํ คเวสิตุํ.
ตณฺหา สมฺทโย ภาเว,
มคฺโค อณฺุจฺจกิการิโย.
อตฺถํ ญตฺวา ยถารหํ,
ปตฺตุํ สขฺขารนิพฺพุตฺตินติ.

ติโรกฺุทฺทกณฺุทสุตฺตคาถา

นำ [หนุทมยํ ติโรกฺุทฺทกณฺุทสุตฺตคาถาโย ภณฺาม เสฯ]

ติโรกฺุทฺทเทสุ ติณฺุจฺนติ
ทวารพาหาสุ ติณฺุจฺนติ
ปหฺุเต อนฺนปานมฺหิ
น เตสํ โกจิ สรติ
เอวํ ททฺนติ ญาตีนํ
สุจฺิ ปณฺิตุํ กาลเณ
อิทํ โว ญาตีนํ โหตุ
เต จ ตตฺถ สมากนฺตฺวา
ปหฺุเต อนฺนปานมฺหิ
จิริ ชีวนฺตุ โน ญาตี
อมฺหากญฺจ กตฺตา ปุชฺา
น หิ ตตฺถ กสิ อตฺถิ

สนฺธิสฺิงฆาณฺุเกสุ จ,
อาคณฺตฺวาน สกํ ฆริ.
ชชฺชโฆชฺเช อุปณฺุจฺิตเต,
สตฺตานํ กมฺมปจฺจยา.
เย โหนฺติ อนฺุกมฺปกา
กปฺปิยํ ปานโฆชนํ.
สุชิตฺตา โหนฺตุ ญาตโย,
ญาตีเปตา สมากตฺตา.
สจฺจจฺจํ อนฺุไมทเร,
เยสํ เหตุ ลภาม เส.
ทายกา จ อนฺิปฺผลา,
โครฺกเขตฺถ น วิชฺชติ.

วณิษฐา ตาทิสี นตถิ
อิโต ทินเนน ยาเปนติ
อุณณเต อุทกั วุฏฐิ
เอวเมว อิโต ทินนั
ยถา วาริวหา ปุรา
เอวเมว อิโต ทินนั
อทาสี เม อกาสี เม
เปตานิ ทกฺขิณั ทชฺชา
น ทิ รุณณั วา โสโก วา
น ตั เปตานมตถาย
อญจ โข ทกฺขิณา ทินนา
ทีฆรตตัม หิตายสฺส

หิรณฺเณน กยาถยั,
เปตา กาลกตา ตหิ.
ยถานินนั ปวตตติ,
เปตานิ อุปกปฺปติ.
ปริปุเรนฺติ สาครั,
เปตานิ อุปกปฺปติ.
ฉาติมิตฺตา สขา จ เม,
ปุพฺเพ กตมฺนุสฺสรั.
ยา วญฺญา ปรีเทวฺนา,
เอวํ ติฏฺฐนฺติ ฉาตโย.
สงฺฆมฺหิ สุปฺติฏฺฐิตา,
จฺานโส อุปกปฺปติ.

โส ฉาติธมฺโม จ อญํ นิสฺสโร,
เปตานิ ปุชา จ กตา อุพารา,
พลญจ ภิกฺขุณฺนมฺนุปฺปทินนั,
ตุมฺเหหิ ปุญญั ปสุตฺตัม อนุปฺปนฺติ.

๑๓ ค่ำ อนุโมทนา ในบุพเพตพลีทาน ทั้งสูตรบ้าง แต่ *อทาสี เม อกาสี เม* ไปบ้าง.

ขึ้น - แรม ๑๔ ค่ำ

กิริมานนทสุตต์

นำ [หนุทมย์ กิริมานนทสุตต์ ภาณม เสฯ]

เอวมเม สุตฺ. เอกํ สมย์ ภควา, สาวตถิย์ วิหริติ, เขตวเน อนาถปิณฑิกสฺส, อารามे. เตน โข ปน สมเยน आयस्मा किरिमान्नो, อาพาธิโก โหติ ทุกฺขितो พาทุหคिलाโน. อถโฆ आयस्मा आन्नो, येन भक्वा तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा ภควन्तं अगिवातेत्त्वा ऐकमन्तं निसीति. ऐकमन्तं निसिन्โน โข आयस्मा आन्नो भควन्तं ऐत्तवोจ.

आयस्मा णन्ते किरिमान्नो, आपाथिको ทุก्खितो पात्तुकिलाโน, सारु णन्ते भक्वा, येनायस्मा किरिमान्नो तेनुपसङ्गमतु, अनुग्मपी उपाथायाति. सजे โข त्वं आन्नत्, किरिमान्नसस गिक्खुणे उपसङ्गमित्वा तस सल्लवा णासेययासी, जानं โข पनेत् विखत्ति, यं किरिमान्नसस गिक्खुणे तस सल्लवा सुत्त्वा, सो आपाโธ जानोเส प्तिपसสมमेय.

กตมา ทส. อนิจจสลลว, อนตตสลลว, อสุภสลลว อาทีนวสลลว, ปหานสลลว วิราคสลลว, นิโรธสลลว สพพโลเก อนภิตสลลว, สพพสงฺขารेषु อนิจจสลลว อานาปานสฺสตี.

๑. กตมา जानนत् อนิจจสลลว, อิชานนत् गिक्खु ओरल्लकित्त्वा रुक्खम्मุลกित्त्वा सुल्लวาคารกित्त्वा, อิติ प्तिสल्लजिक्खत्ति. รูปं अनिज्जं, वेत्तนา अनिज्जा, सल्लवा अनिज्जा, संगฺขारा अनिज्जा, विल्लवान् अनिज्जनत्ति. อิติ अिमेसु पल्लजसु उपाथानग्खनฺत्तेसु, अनिज्जानुपससी विहริत्ति. ओयं वुज्जत्तानนत् अनिज्जसल्लवा.

๒. กตมา जानนत् อนตตสลลว, อิชานนत् गिक्खु ओरल्लकित्त्वा रुक्खम्मุลกित्त्वा सुล्लวาคารกित्त्वा, อิติ प्तिสल्लजिक्खत्ति. जक्खुं अनत्ता रूपा अनत्ता, सोत्तं अनत्ता सत्ता अनत्ता, खानं अनत्ता, कन्ธา अनत्ता, खिवा अनत्ता, रसा अनत्ता,

กาโย อนาคตตา, โผฏฐพพา อนาคตตา, มโน อนาคตตา ธมมา อนาคตตาติ. อิติ อิเมสุ ฉสุ
อชฌตติกพาหิเรสุ อายตเนสุ, อนาคตานุปสสี วิหริติ. อัย วุจจตานนท อนาคตสญญา.

๓. กตมา जानนท อสุภสญญา, อิชานนท ภิกขุ อิมเมว กายั อุทธี
ปาทตลา, อโธ เกสมตถกา, ตจปริยนต์, ปุรณนานปปการสส อสุจिनो ปจจเวกขติ.
อตถิ อิมสมी กายे, เกसा โลมา नखा तनुता त्वा, मंसि नहारु अग्निं अग्निमिच्छं
वर्कं हथं यन्त्रं गीलोमं पिहं पप्लासं, अन्तं अन्तकुण्डं उ्थरियं ग्रीसं. पित्तं सेमहं
पुष्पो लोहितं सेतो मेतो, असु वसा खेपो सिंघाणिका लसिका मुत्तन्ति. अति
अिमस्मी कये अस्मानुपससी विह्रति. अयं वुज्जताननह अस्मानुसญญา.

๔. กตมา जानนท आतीनवसญญา. อิชานนท ภิกขุ อरญญคโต वा रुक्खमुल्लको
वा सुญญาकारको वा, अति पग्गิสญजिक्खति. प्पहुत्तुโข खे अयं कायो प्पहुत्तातीनवोत्ति,
अति अिमस्मी कये, विविधा आपाठा उपपञ्चन्ति. सेय्यथि, जग्गुर्वोको, सोत्तर्वोको,
खानर्वोको, खिव्हार्वोको, कायर्वोको, सीसर्वोको, कण्ठर्वोको, मुखर्वोको, तनुत्तर्वोको, कासो
सासो पिनासो, षो हो खो रुक्कित्तर्वोको, मुञ्जा पक्खन्तिका सुत्ता विसुज्जिका, कुञ्जं कण्ठो,
किलासो, सोसो अपमारो तनुत्तु कण्ठु कज्जु, रससा वित्तज्जिका, लोहितं पित्तं मरुमेतो, असा
पिष्का णकण्ठला, पित्तसम्मज्जाना आपाठा, सेमहसम्मज्जाना आपाठा, वात्तसम्मज्जाना
आपाठा. सन्निपात्तिका आपाठा, उत्तुपरिणामसा आपाठा, विसम्परिहारसा आपाठा
ओपक्कमिका आपाठा, गम्मविपाक्खा आपाठा, सीत्तं कुण्ठं, सिञ्जजा पिपासा, उज्जजारो
पससावोत्ति. अति अिमस्मी कये, आतीनवानुपससी विह्रति. अयं वुज्जताननह आतीनवसญญา.

๕. กตมา जानนท ปหานสญญา. อิชานนท ภิกขุ อุปปนन् กามวิตกกั
นาธิวาเสติ, ปชหติ วินोเทติ, พุยนตีกโรติ อนภาवं คเมติ, อุปปนन् พยาปาทวิตกกั
นาธิวาเสติ, ปชหติ วินोเทติ, พุยนตีกโรติ อนภาवं คเมติ, อุปปนन् วิหีสาวิตกกั
นาธิวาเสติ, ปชหติ วินोเทติ, พุยนตีกโรติ อนภาवं คเมติ, อุปปนनुปปนเน ปापเก
อกุสเส ธมเม นาธิวาเสติ, ปชหติ วินोเทติ, พุยนตีกโรติ อนภาवं คเมติ. อัย
วุจ्जตानนह ปหานสญญา.

๖. กตมา जानนท विराकसญญา. อิชานนท ภิกขุ อरญญคโต वा रुक्खमुल्लको
वा सुญญาकारको वा, अति पग्गिसญजिक्खति, ऐत्तं सन्तं ऐत्तं पणित्तं, यत्थि
सप्पसङ्खारस्सโม, सप्पुप्पिप्पुनिससको, तन्नुक्खयो विराको निप्पानन्ति. अयं
วุज्जताननह विराकसญญา.

๗. กตมา จานนท นีโรธสญฺเฒา. อีธานนท ภิกขุ อรณฺณคโตะ วา รุกขมฺมูลคโตะ วา สุนฺณวาคารคโตะ วา, อีตี ปฏีสสนฺจิกขตี, เอตํ สนฺตํ เอตํ ปณฺีตํ ยทีกํ สพฺพสงฺขารสมฺโถ, สพฺพุปปีฏินีสสคฺโค, ตณฺหกขโย นีโรโธ นีพพานนฺตี. อัย วุจจตานนท นีโรธสญฺเฒา.

๘. กตมา จานนท สพฺพโลเก อนภีรตสญฺเฒา. อีธานนท ภิกขุ, เย โลเก อุกฺปายุกฺพาทานา, เจตโส อธิฏฺฐจานาภินีเวसानุสฺยา, เต ปชฺชนฺโต วีรมตี น อุกฺพาทียนฺโต อัย วุจจตานนท สพฺพโลเก อนภีรตสญฺเฒา.

๙. กตมา จานนท สพฺพสงฺขารេสุ อนีจจสญฺเฒา. อีธานนท ภิกขุ, สพฺพสงฺขารเอทีกิ อฏฺฎ็กยตี หรายตี ชีคฺคุจจตี. อัย วุจจตานนท สพฺพสงฺขารเอสุ อนีจจสญฺเฒา.

๑๐. กตมา จานนท อานาปานสฺสตี. อีธานนท ภิกขุ อรณฺณคโตะ วา รุกขมฺมูลคโตะ วา สุนฺณวาคารคโตะ วา, นีสีกตี ปลลنگํ อามุกฺขิตฺวา, อุกฺขํ กายํ ปณฺีธาย ปริมุขํ สตี อุกฺกุจเปตฺวา, โส สโตะว อสฺสสตี สโตะ ปลสฺสสตี,

ทีกมฺิ วา อสฺสสนฺโต ทีกมฺิ อสฺสสากมฺีตี ปชานาตี,

ทีกมฺิ วา ปลสฺสสนฺโต ทีกมฺิ ปลสฺสสากมฺีตี ปชานาตี,

รสฺสํ วา อสฺสสนฺโต รสฺสํ อสฺสสากมฺีตี ปชานาตี,

รสฺสํ วา ปลสฺสสนฺโต รสฺสํ ปลสฺสสากมฺีตี ปชานาตี.

สพฺพกายปฏีสฺสเวทีกิ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

สพฺพกายปฏีสฺสเวทีกิ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

ปลสฺสมภยํ กายสงฺขารํ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

ปลสฺสมภยํ กายสงฺขารํ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

ปீตีปฏีสฺสเวทีกิ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี. ปீตีปฏีสฺสเวทีกิ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

สุขปฏีสฺสเวทีกิ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี. สุขปฏีสฺสเวทีกิ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

จิตฺตสงฺขารปฏีสฺสเวทีกิ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

จิตฺตสงฺขารปฏีสฺสเวทีกิ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

ปลสฺสมภยํ จิตฺตสงฺขารํ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

ปลสฺสมภยํ จิตฺตสงฺขารํ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

จิตฺตปฏีสฺสเวทีกิ อสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี. จิตฺตปฏีสฺสเวทีกิ ปลสฺสสีสฺสากมฺีตี สีกฺขตี.

อภิปรโมทยํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อภิปรโมทยํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

สมาทหํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. สมาทหํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

วิโมจยํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. วิโมจยํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อนิจจานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. อนิจจานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

วिरากานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. विรாகानुपस्सी ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

นิโรธานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. นิโรธานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

ปฏินิสสัคคานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

ปฏินิสสัคคานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อัยํ วุจฺจทานนฺท อานาปานสฺสติ.

สเจ โข ตวํ อานนฺท คิริมานนฺทสฺส ภิกฺขุโน อุปสงฺกมิตฺวา อีมา ทส
สญฺญา ภาเสยฺยาสี. จานํ โข ปเนตํ วิชฺชติ, ยํ คิริมานนฺทสฺส ภิกฺขุโน อีมา
ทส สญฺญา สุตฺวา, โส อาพาโธ จานฺโส ปฏิปฺปสฺสมเษยฺยาติ.

อถโฆ อายสฺมา อานนฺโท, ภควโต สนฺติเก อีมา ทส สญฺญา อุกฺคเหตฺวา,
เยนายสฺมา คิริมานนฺโท เตนฺอุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส อีมา
ทส สญฺญา อภาสี. อถโฆ อายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส อีมา ทส สญฺญา สุตฺวา,
โส อาพาโธ จานฺโส ปฏิปฺปสฺสมภี. วุจฺจหิ จายสฺมา คิริมานนฺโท ตมฺหา อาพาธา.
ตถาปหีนो จ ปนายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส โส อาพาโธ อโหสีติ.

คิริมานนฺทสุตฺตปาฐุ นิฏฺฐิต.

ท้ายสวดมนต์

สุมงคลคาถา

โหตุ สัพพี สุขังคลี รกขนตุ สัพพเทวตา,
สัพพพุทธานุภาเวณ โสตถี โหนตุ นิรันตริ
โหตุ สัพพี สุขังคลี รกขนตุ สัพพเทวตา,
สัพพธมมานุภาเวณ โสตถี โหนตุ นิรันตริ
โหตุ สัพพี สุขังคลี รกขนตุ สัพพเทวตา,
สัพพสงฆมานุภาเวณ โสตถี โหนตุ นิรันตริ

ปตฺติทานคาถา

นำ [หนุทมยํ ปตฺติทานคาถาโย ภณาม เส ฯ]

ยา เทวตา สนฺติ วิหารวาสินี,
อุเป ฆเร โพธิฆเร ตหิ ตหิ,
ตา ธมฺมทาเนน ภวนตุ ปุชิตา,
โสตถี กโรนฺเตธ วิหารมณฺฑลเ.
เถรา จ มชฺฌา นวกา จ ภิกฺขโว,
สารามิกา ทานปตี อุปาสกา,
คามา จ เทสา นิคมา จ อิสฺสรา,
สปปาณญฺฐตา สุขิตา ภวนตุ เต.
ชลาพุชา เยปิ จ อณฺทสมภวา,
สํเสทชาตา อถโวปปาตีกา,
นียยานิกํ ธมฺมวริ ปฏฺิจจ เต,
สพเพปิ ทุกฺขสฺส กโรนฺตุ สงฺขยํ.

๑ ว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ชาติ จิรั สดี ฌโม
สงโฆ โหตุ สมคโค ว
อมเห รกขตุ สทฌโม
วฑฺฒั สมปาปุณเณยยาม

ฌมทุธา จ ปุคฺคลา,
อตถาย จ หิตาย จ.
สพเพปิ ฌมจาริโน,
ฌมเม อริยปปเวทิตะ.

อดีตปัจจุเวกษณวิธี

นำ [หนุทมย์ อดีตปัจจุเวกษณ ปาฐั ภาณมเส ฯ]

อชช มยา อปัจจุเวกขิตฺวา ยั จิวั ปริภุตฺตํ,
จิวัไต อันเรมิได้พิจารณาบริโภคแล้ว ในวันนี้,
ตํ ยาวเทว สีตสฺส ปฏฺิฆาตาย,
จิวัรณัั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดหนาว,
อุณฺหสฺส ปฏฺิฆาตาย,
เพื่อบำบัดร้อน,
ทํสมกสวาตาทปสิริงฺสปสมฺพสฺसानั ปฏฺิฆาตาย,
เพื่อบำบัดสัมผัสสเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,
ยาวเทว หิริโกปินปฏฺิฉนาทนต์ถั.
เพียงเพื่อกปิดอวัยวะที่น่าละอาย,
อชช มยา อปัจจุเวกขิตฺวา โย ปินฺทปาโต ปริภุตฺโต,
ปินฺทบาตโต อันเรมิได้พิจารณา บริโภคแล้ว ในวันนี้,
โส เนว ทฺวายน น มทายน น มณฺทนาย น วิภูสฺนายน,
ปินฺทบาตณัั้น เราบริโภคแล้ว, ไม่เพื่อเล่น ไม่เพื่อเมา ไม่เพื่อสดใส ไม่เพื่อ
เปล่งปลั่ง,
ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิตฺติยา ยาปนายน วิหิงฺสุปรตฺติยา พุรฺหมจริยานุคฺคทาย,
เพียงเพื่อตั่งอยู่แห่งกายนี้, เพื่อให้ชีวิตเป็นไป, เพื่อบรรงความลำบาก, และเพื่อ
ประพฤติพรมจรรยั,
อิตฺติ ปุราณณฺจ เวทณั ปฏฺิหงฺขามิ นวณฺจ เวทณั น อฺุปปาเทสฺสามิ.
ด้วยคิดว่า เราจะบรรงเวทนาเก่าเสียได้ด้วย, จะมียังเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้นได้ด้วย
ยาตรา จ เม ภวิสฺสติ อนวชฺชตา จ ฉาสฺสุวิหาโร จาติ.

ความเป็นไป ความหาโทษมิได้, และความอยู่ผาสุกของเราจะมีด้วยเพราะ
เหตุอย่างนี้

อชช มยา อปจจเวกขิตวา ยํ เสนาสนํ ปริภุตตํ,
เสนาสนะใด อันเรามีได้พิจารณาบริโภคแล้วในวันนี้.

ตํ ยาวเทว สีตสส ปฏิฆาตาย.

เสนาสนะนั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดหนาว

อุณหสส ปฏิฆาตาย,

เพื่อบำบัดร้อน,

ทํสมกสวาตตปสิริสปสมมสฺสานํ ปฏิฆาตาย.

เพื่อบำบัดสัมผัสเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย

ยาวเทว อตุปริสฺสยวิโนหนํ ปฏิสฺสฺถานารามตถํ.

เพียงเพื่อหลีกเลี่ยงภัยอันเกิดขึ้นแต่ฤดูเสีย, และเพื่อความสะดวกในการหลีกเลี่ยง
อยู่

อชช มยา อปจจเวกขิตวา โย คิลานปจฺจยเกสชชชฺชปริกฺขารุ ปริภุตฺโต.

คิลานเกสัช ใด อันเรามีได้พิจารณา บริโภคแล้ว ในวันนี้.

โส ยาวเทว อูปฺปนฺนํ เวยฺยาพาธิกานํ เวหนานํ ปฏิฆาตาย.

คิลานเกสัชนั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดเวทนา มีอาพาธต่างๆ เป็นมูล
อันเกิดขึ้นแล้ว

อพฺยาปชฺฌาปรมฺตยาติ

ความเป็นไปความหาโทษมิได้เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้แล.-

อภิณหปัจจเวกขณปาฐ

นำ [หนุทมยํ อภิณหปัจจเวกขณปาฐ ภาณมเสฯ]

ชราธมโมมฺหิ ชรํ อนตฺตีโต,

เรามีความแก่เป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,

พฺยาธมฺโมมฺหิ พฺยาธํ อนตฺตีโต,

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มรณธมฺโมมฺหิ มรณํ อนตฺตีโต,

เรามีความตายเป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,
สพเพติ เม ปิเยติ มนาเปติ นานาภาโว วินาภาโว,
เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่า จะต้องพลัดพรากจากของรักของเจริญใจ
ทั้งสิ้นไป,
กम्मสุสโกมฺหิ กम्मทายาโท กम्मโยนิ กम्मพนฺธฺ กम्मปฏิสฺสรโณ,
เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด, มีกรรมเป็น
ผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
ยํ กम्मํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามิ.
เราทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักเป็นทายาท, คือว่าจะต้องได้
รับผลของกรรมนั้นสืบไป
เอวํ อมฺเหติ อภินฺหํ ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ,
เราทั้งหลาย, ควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวัน ๆ เกิด.

ทวตฺตีสถการปาฐุ

นำ [หนุทมฺยํ ทวตฺตีสถการปาฐุํ ภณาม เสฯ]

อัย โข เม กาโย,	กายของเรานี้แล,
อุทฺธํ ปาทตฺลา,	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
อโธ เกสมตฺถกา,	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
ตจฺปฺริยนฺโต.	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ,
ปุโรนานปฺปการสอสุจฺจโน,	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ
อตฺถิ อิมสฺมี กาเย,	มีอยู่ในกายนี้,
เกสา คือผมทั้งหลาย,	โลมา คือขนทั้งหลาย
นขา คือเล็บทั้งหลาย,	ทนต์ตา คือฟันทั้งหลาย,
ตฺโจ คือหนัง,	มงฺสํ คือเนื้อ,
นหารู คือเอ็นทั้งหลาย,	อฏฺฐิสฺสํ คือกระดูกทั้งหลาย,
อฏฺฐิมิลฺลขํ เยื่อในกระดูก	วกฺกํ ม้าม,
หทยํ หัวใจ,	ยกฺกํ ตับ,
กิโลมกํ ผังผืด,	ปีหกํ ไต,
ปฺปผาสํ ปอด,	อนตฺมํ ไส้ใหญ่,

อนตคุณิ	ใ้สั้น้อย,	อุทริยั	อาหารใหม่,	
กรีสั	อาหารเก่า,	มตถเก	มตถลุงคั	เยื่อในสมองศรีษะ,
ปิตตั	น้ำดี,	เสมหั	น้ำเสลด,	
ปุโปโพ	น้ำเหลือง,	โลหิตั	น้ำเลือด,	
เสโท	น้ำเหลือง,	เมโท	น้ำมันชั้น,	
อสสุ	น้ำตา,	วสา	น้ำมันเหลว,	
เชโพ	น้ำลาย,	สิงฆานิกา	น้ำมูก,	
รสิกา	น้ำไขข้อ,	มุตตั	น้ำมูตร.	

เอวมยั เม กาโย,
อุทุ ปาทตลา
อโธ เกสมตถกา,
ตจปริยณัโต,
ปุโรนนานปการอสสุจิโนติ,
กายของเรานี้ อย่างนี้
เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุครอบ,
เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่างๆ
อย่างนี้ แล.

ทสธมม

เววณณิยมหิ อชฎุปกโต

บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว กิริยาอาการใด ๆ อันบรรพชิตควรประพฤติ
เราต้องทำกิริยาอาการนั้นๆ

ปรปฐิพฐา เม ชีวิกา

ความเลียงชีพของเราเนื่องด้วยผู้อื่น เราควรทำตัวให้เขาเลียงง่าย

อณโณ เม อากบโป กรณียो

อาการกายวาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำให้ดีกว่านี้ ยังมีอยู่อีก ไม่ใช่เพียงเท่านี้.

กจจิ นุ โข เม อตตะ สีสโต น อุพวตติ

ตัวของเราเอง ตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

กจจิ นุ โข มั อานุวิจจ วิณญู สพรหมจารี สีสโต น อุพวตติ

ผู้รู้ใคร่ควรอยู่แล้วตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

สพเพหิ เม ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่าจะต้องพลตพรากจากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป

กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาทอ กมฺมโยนิ กมฺมพณฺธุ กมฺมปฏิสฺสรโณ ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ
กฺลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาทอ ภวิสฺสามิ

เรามีกรรมเป็นของของตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็น
ผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย เราจักทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป
เราจักเป็นทายาท คือว่าจักต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

กถมฺภูตสฺส เม รตฺตินฺทิวา วิติปทฺนฺติ.

วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่

กจฺจि นฺ โข หิ สฺสญฺญาคาเร อภิรฺมามิ.

เรายินดีในเสนาสนะอันสงัดหรือไม่

อตฺถิ นฺ โข เม อุตฺตริมนฺุสฺสธมฺมา อลฺมรียณฺณทสฺสนวิเสโส อธิคฺโต.

คุณวิเศษเรามีอยู่หรือไม่

โสหิ ปจฺฉิเม กาเล สพฺรหฺมจาริหิ ปุณฺโง น มํกุ ภวิสฺสามิ.

ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน ในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามภายหลัง

อิเม โข ทส ธมฺมา.

ธรรมสืบประการเหล่านี้แล,

ปพฺพชิตฺเตน,

อันบรรพชิต

อภิณฺหวํปจฺจเวกฺขิตพฺพํ.

ควรพิจารณาเนืองๆ เทอญ.

ปตฺติทานคาถา (แปล)

(คาถากรวดน้ำ พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๔)

นำ [หนุทมนต์ ปตฺติทานคาถาโย ภณาม เสฯ]

ปุลลสฺสิทานิ กตสฺส ยานญฺยานิ กตานิ เม
เตสญจ ภาคิโน โหนตุ สตฺตานนฺตาปฺปมาณกา
ขอสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัด
นี้, แลแห่งบุญทั้งหลายอื่นที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว

เย ปิยา คุณวฺนฺตา จ มยหิ มาตาปิตาทโย.
คือ ชนเหล่าใด เป็นที่รัก ผู้มีคุณ มีมารดาและบิดาของข้าพเจ้าเป็นต้น
ทิจฺฉา เม จาปยทิจฺฉา วา อญฺเณ มชฺฌตฺตเวรีโน
สตฺตา ติจฺฉนฺติ โลกสฺมี เตภุมฺมา จตุโยนิกา.
ที่ข้าพเจ้าได้เห็นหรือแม้ไม่ได้เห็น และสัตว์ทั้งหลายอื่นที่เป็นกลางและมีเวรกันตั้งอยู่
ในโลก, เกิดในภูมิ สาม เกิดในกำเนิดสี่.

ปญฺเจกจตุโวการา สัสนฺตา ภวาทเว.
มีชั้น ๕ แลชั้น ๑ แลชั้น ๔ , ท่องเที่ยวอยู่ในภavn้อยแลภพใหญ่
ฉาตํ เย ปตฺติทานมฺเม อนฺนโมทนต์ฺเต เต สยํ
สัตว์เหล่าใดทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้าแล้ว, ขอสัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด,
เย จิมิ นปฺปชานนฺติ เทวา เตสํ นิเวทฺยํ.
ก็สัตว์เหล่าใด ย่อมไม่ทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้านี้ ขอเทวดาทั้งหลาย ฟังแจ้งแก่
สัตว์เหล่านั้น

มยา ทินฺนान ปุญฺญานํ อนฺนโมทนเหตุนา,
เพราะเหตุ คือ การอนุโมทนาบุญทั้งหลาย ที่ข้าพเจ้าให้แล้ว
สพฺเพ สตฺตา สทา โหนตุ อเวรา สุขชีวิโน
ขอสัตว์ทั้งปวง จงอย่ามีเวร อยู่เป็นสุขเสมอเถิด,
เขมฺบปฺทญจ ปโปปนฺตุ เตสสา สิชฺฌตํ สุภา.
แลจงถึงทางอันเกษมเถิด ขอความหวังอันดีของสัตว์เหล่านั้น. จงเป็นผลสำเร็จเทอญ.

พระคาถาชินบัญชร

โดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร

ก่อนสวดพระคาถาบทนี้ ให้ท่องนะโม. ๓ จบก่อน

ปุตตะกามโละเภปุตตัง ฐนะกามโละเภษะนัง

อัติถิกายะญายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา

อิติปิโสภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวรรณโณ

มรณังสุขัง อะระหังสุคะโต นะโมพุทธานะ

ชะยาสะนากะตา พุทธา
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง
ตัมหังคะราหะโย พุทธา
สัพเพ ปะติภุจिता มัยหัง
สีเส ปะติภุจिता มัยหัง
สังโฆ ปะติภุจिता มัยหัง
หะทะเย เม อะนุรุทโธ
โกณฑัญญโณ ปิภุจิกาคัสสิมิง
ทักขิณเณ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหานาโม
เกสะโต ปิภุจิกาคัสสิมิง
นินนโน สิริสัมปันโน
กุมาระกัสสะโป เถโร
โส มัยหัง วาหะเน นิจัจัง
ปุณโณ อังคฺลิมาโล จะ
เถรา ปัญจะ อิเม ซาตา
เสสาสีติ มะหาเถรา
เอเตสีติ มะหาเถรา
ชะลันตา สีละเตเชนะ

เซตฺวา มารัง สะวาหะนัง
เย ปิวิงสุ นะราสะภา
อัญฺฐะวีสะติ นายะกา
มัตถะเก เต มุณิสสะรา
พุทโธ ธรรมโม ทะวิโลจะเน
อุเร สัพพะคุณากะโร
สารีปุตโต จะ ทักขิณเณ
โมคคัลลานะ จะ วามะเก
อาสุง อานันทะราหูโล
อุภาสุง วามะโสตะเก
สุริโยวะ ปะภังกะโร
โสภิตะ มุณีบุงคะโว
มะเหสี จิตตะวาหะโก
ปะติภุจาสี คุณากะโร
อุปาลี นันทะสีวะลี
นะลาเต ตีละกา มะมะ
วิชิตา ชินะสาวะกา
ชิตะวันโต ชินะระสา
อังกะมังคะสุ สันนิจิตา

ระตะนัง ปุระโต อาสิ	ทักษิณเม เมตตะสุตตะกัง
ระชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ	วาเม อังคฺลิมาละกัง
ขันธะโมระปะริตตัญจะ	อาภูวานาภฺยิสฺสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ	เสสา ปาการะสัณฺฐิตา
ชีนา นานา วาระสังยุตฺตา	สัตตปฺปาการะลังกะตา
วาตะปิตฺตาทิสัญฺชาตา	พาหิรัชฌัตตูปฺปะทะวา
อะเสสา วินะยัง ยันตุ	อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกัจเจนะ	สะทา สัมพุทฺธะปัญฺชะเร
ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ	วิหะรันตัง มะหิเตละ
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ	เต มะหาปุริสาสะภา
อิจฺเจวะมันโต	สุคฺคุโต สุรักโข
ชินานุภาเวน	ชิตฺตุปฺปะทะโว
ธัมมานุภาเวน	ชิตาโรสังโค
สังฆานุภาเวน	ชิตันตะราโย
สัพพธัมมานุภาวะปาตีโต	จะรามิ ชินะปัญฺชะเรติ

คาถาเมตตาทหลวง

เมตตาทน

อะหัง สุขีโต โหมิ, นิททุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ, อภัยาปชโณ โหมิ, อะนีโฆ
โหมิ, สุขี อุตตานัง ปะริหะรามิ

๑ เมตตาทพรหมวิหารพรณา

สัพเพ สัตตา อะเวรา อภัยาปชมา อะนีฆา สุขี อุตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ปาณา อะเวรา อภัยาปชมา, อะนีฆา สุขี อุตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ภูตา อะเวรา อภัยาปชมา อะนีฆา สุขี อุตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ปุคคะลา อะเวรา อภัยาปชมา อะนีฆา สุขี อุตตานัง ปะริหะรันตุ

สัพเพ อตตะภาวะปริยาปัชฌา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง
ปะริหะรันตฺ

สัพพา อิตถิโย อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ ปุริสา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ อะริยา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ อะนะระยา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ เทวา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ มะนุสสาอะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ วินิปาทิกาอะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

๒ กรุณาพรหมวิหารพรณา

สัพเพ สัตตา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปาณา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ภูตา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปุคคะลา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อตตะภาวะปริยาปัณณา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพพา อิตถิโย สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปุริสา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อะริยา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อะนะริยา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ เทวา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ มะนุสสา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ วินิปาทิกา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

๓ มุทิตาพรหมวิหารพรณา

สัพเพ สัตตา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ปาณา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ภูตา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ปุคคะลา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อตตะภาวะปะริยาปณณา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพพา อิตถิโย มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ บุริสา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อะริยา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อะนะริยา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ เทวา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ มะนุสสา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ วินิปาติกา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ

๔ อุเบกขาพรหมวิหารฌณา

สัพเพ สัตตา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ปาณา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ภูตา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ปุคคะลา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ อตตะภาวะปะริยาปณณา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี
กัมมะพันธู กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ
ทายาทา ภาเวิสสันติ

สัพเพ อิตถิโย กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ ปุริสา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ อะริยา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ อะนะริยา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ เทวา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ มนะุสสา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ วินิปาทิกา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิฐะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

พระคาถาป้องกันภัยทั้ง ๘ ทิศ

อิมัสมิงมงคลจักรวาล ทังแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตตา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชนะ
สะตะสะหัสธานี พุทธะชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตตา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชนะ
สะตะสะหัสธานี ธัมมะชਾਲะปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตตา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชนะ
สะตะสะหัสธานี ปัจเจกะพุทระชालะปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตตา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชนะ
สะตะสะหัสธานี สังฆะชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สทา โหนตุ อะเวรา สุขขีวิน,
ขอปวงสัตว์ทั้งหลาย จงเป็นผู้ไม่มีเวรต่อกันและกัน จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุข ทุกเมื่อ
เถิด.

กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภาวันตุ เต
ขอปวงสัตว์ทั้งสิ้นนั้น จงเป็นผู้มีส่วนได้เสวยผลบุญ อันข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วยกาย
วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

จบทำวัตรคำ

อนุโมทนาวิธี

ยถา วาริวหา ปุรา	ปริปุเรนฺตีสาศรี
เอวเมว อีโต ทินฺนํ	เปตานิ อุกกปฺปติ
อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ	ชิปปเมว สมิชฺฌตฺ
สพฺเพ ปุเรนฺตุ สงฺกปฺปา	จฺนฺโท ปณฺณโรโส ยถา
	มณี โชติโรโส ยถา.

(รับพร้อมกัน)

สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตฺราโย	สุชี ทีฆายุกฺโก ภว.
สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตฺราโย	สุชี ทีฆายุกฺโก ภว.
สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตฺราโย	สุชี ทีฆายุกฺโก ภว.
อภิวาทฺนสึลิสฺส	นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายีโน
จตฺตาริ ฆมฺมา วุฑฺฒนฺติ	อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ.

มงคลจักรวาลน้อย (ย่อ)

รตนตฺตยานุภาเวน	รตนตฺตยเตชสา,
ทฺกฺขโรคฺภยา เวรา	โสกา สตฺตุ จฺปทฺทวา,
อเนกา อนฺตฺรายนํ	วินสฺสนฺตุ จ เตชสาฯ
ชยสิทฺธิ ฐนํ ลาภํ	โสตฺถิ ภาคุญฺํ สุขํ พลํ,
สิริ อายุ จ วณฺโณ จ	โภคํ วุฑฺฒี จ ยสฺวา,
สทฺวสฺสา จ อายุ จ	ชีวสิทฺธิ ภวณฺตุ เต.

กาลทานสุตตะคาถา

กาเล ททนต์ สปลณฺวา	วทณฺญ วีตมจฺจรา
กาเลน ทินฺนํ อริเยสุ	อุชฺฐุเตสุ ตาทิสฺสุ.
วิปฺสนนฺมณา ตสฺส	วิปฺปลา โหติ ทกฺขิณา.
เย ตตฺถ อนุโมทนต์ิ	เวยฺยาวจฺจํ กโรนฺติ วา.
น เตน ทกฺขิณา โอนา	เตปิ ปุณฺณสฺส ภาคิโน,
ตสฺมา ทเท อปฺปฏิวานจิตฺโต	ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺพลํ,
ปุณฺณานิ ปรโลกสมิ	ปตฺติจฺจา โหนฺติ ปาณินฺนติ.

ติโรกฺขทกฺกณฺทปจฺฉิมภาคว

อทาสิ เม อทาสิ เม	ฉาติมิตฺตา สขา จ เม,
เปตานํ ทกฺขิณํ ทชฺชา	ปุพฺเพ กตมฺนุสฺสรํ.
น ทิ รุณฺณํ วา โสโก วา	ยา วณฺณา ปริเทวนา,
น ตํ เปตานมตฺถาย	เอวํ ติจฺจุนฺติ ฉาตโย.
อยลฺลจ โข ทกฺขิณา ทินฺนา	สงฺฆมฺหิ สุปตฺติจฺจिता,
ทิมฺรตฺตํ หิตายสฺส	จฺานโส อุกฺกปฺปติ.

โส ฉาติธฺมโม จ อโย นิสฺสสิโต,
เปตาน ปุชา จ กตา อุพฺพารา,
พลฺลจ ภิกฺขุณฺมณฺุปฺปทินฺนํ,
ตฺมเหหิ ปุณฺณ ปสฺสุตํ อนปฺปกนฺติ.

อคฺคปฺปสฺทาสุตตะคาถา

อคฺคโต เว ปสนฺนํ	อคฺคํ ธมฺมํ วิชานตํ,
อคฺเค พุทฺเธ ปสนฺนํ	ทกฺขิณฺเยเย อนุตฺตเร.
อคฺเค ธมฺเม ปสนฺนํ	วิราคฺุปฺสเม สุขเ,
อคฺเค สงฺฆे ปสนฺนํ	ปุณฺณกฺเขตฺเต อนุตฺตเร.
อคฺคสมิ ทานํ ททตํ	อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทฺตมฺติ,

อคคํ อายุ จ วณโณ จ
อคคสส ทาตา เมธาวิ
เทวภูโต มนุสโส วา

ยโส กิตติ สุขํ พลํ.
อคคธมมสมาหิโต,
อคคปปตโต ปโมทตีติ.

โภชนทานานุโมทนาคาถา

อายุโท พลโท อีโร
สุขสส ทาตา เมธาวิ
อายุํ ทตฺวา พลํ วณณํ
ที่ขมายุ ยสวา โหติ

วณณโท ปฎิภาณโท,
สุขํ โส อธิคจฺจติ.
สุขญจ ปฎิภาณโท,
ยตถ ยตถูปปชฺชตีติ.

อาณานาฎิยปริตฺตํ (ย่อ)

สพฺพโรควินิมุตฺโต
สพฺพเวรมตฺกุกนฺโต
สพฺพีติโย วิวชฺชนตฺ
มา เต ภาตฺวณฺตรโร
อภิวาทนสีลิสฺส
จตฺตารो ธมฺมา วทณฺนติ

สพฺพสนฺตาวชฺชิตฺ,
นิพฺพุโต จ ตฺวํ ภา.
สพฺพโรโค วินสฺสตุ,
สุขี ที่ขมายุโก ภา.
นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายีโน,
อายุ วณโณ สุขํ พลํ.

เทวตาสุสทกฺขิณานุโมทนาคาถา

ยสฺมี ปเทเส กปฺเปติ
สีลวณฺเตตถ โภเชตฺวา
ยา ตตถ เทวตา อาสุํ
ตา ปุชิตา ปุชยนฺติ
ตโต นํ อนุกมฺปนฺติ
เทวตานุกมฺปิโต โปโส

วาสํ ปณฺชิตชาตฺโย
สญฺญเต พุรหฺมจาริโน
ตาสํ ทกฺขิณมาทิสฺ
มานิตา มานยนฺติ นํ
มาตา ปุตฺตํว โอรสํ
สทา ภาทรานิ ปสฺสตี.

อาทियสุตตคาถา

ภุตตา โภคา ภฎา ภจจา	วิติณณา อาปทาสู เม
อุทตคคา ทกขินา ทินนา	อโถ ปณจ พลี กตา
อุปฏจิตา สีลวันโต	สณตตา พุทหมจารีโน
ยทตถํ โภคมิจเฉยย	ปณทิตโต ฆรรมาวสํ
โส เม อตโถ อนุปตโต	กตํ อนนุตตปิยํ
เอตํ อนุสสรํ มจโจ	อริยธมเม จิตโต นโร
อิเชว นํ ปสงฺสนติ	เปจจ สคฺเค ปโมทตีติ.

วิหารทานคาถา

สีตํ อุณ्हํ ปฎิหนติ	ตโต วาหฺมิกานิ จ
สิริสเป จ มกเส	สิสิเร จาปิ วุฏฺจโย
ตโต วาตาทโป โฆโร	สณชาโต ปฎิหณตติ
เลนตถณจ สุขตถณจ	ณายิตุํ จ วิปสฺสิตุํ
วิหารทานํ สงฺฆสฺส	อคฺคํ พุทฺเธหิ วณฺณิตํ
ตสฺมา หิ ปณทิตโต โปโส	สมปสฺสํ อตถมตตโน
วิหาเร การเย รฺมเม	वासเยตถ พุทฺสฺสฺเต
เตสํ อนนญจ ปานญจ	วตถเสนาสนานิ จ
ทเทยย อุชฺฐุเตสฺสุ	วิปฺสนเนน เจตสา
เต ตสฺส ธมฺมํ เทเสนติ	สพฺพทฺกฺขาปนฺนุทนํ
ยํ โส ธมฺมมิธญฺญา	ปรินิพฺพาทยนาสโวติ.

หมวดปกิณณกธรรม

ทำพินทุกัปปะ

ผ้านุ่ง - ห่ม ที่มีขนาดเกิน ๘ x ๔ นิ้วพระสุคต ต้องทำการพินทุ โดยใช้ปากกา คือ สีคราม สีดำ เขียวคล้ำ อย่างไม่อย่างหนึ่ง ผนให้เป็นจุดหรือวงกลมที่เอกเทศแห่ง ผ้า แล้วเปล่งวาจา หรือ ผูกใจในขณะที่ทำว่า

“อิมิ พินทุกัปปิ กโรมิ”

อธิษฐาน

บริขารต่างๆ ที่บริโภาค ต้องอธิษฐานก่อนใช้ อธิษฐานมี ๒ อย่างคือ
๑.อธิษฐานด้วยกาย เอามือจับหรือลูบบริขารที่จะอธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำ
อธิษฐาน

๒.อธิษด้วยวาจา คือ ลั่นคำอธิษฐานนั้น ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ แบ่งเป็น ๒
อย่างคือ

๒.๑.อธิษฐานในหัตถบาส คือ อยู่ในระยะ ๒ ศอก คืบ

๒.๒. อธิษฐานนอกหัตถบาส คือ ของอยู่ห่างตัวเกิน ๒ ศอก คืบ

คำอธิษฐานบริขารสิ่งเดียวในหัตถบาส ว่าดังนี้

สังฆาฎิ	“อิมิ	สงฆาฎิ อธิษจามิ”
อุตตราสงค์(ห่ม)	“อิมิ	อุตตราสงค์ อธิษจามิ”
อันตราวาสก (ผ้านุ่ง)	“อิมิ	อนตราวาสก อธิษจามิ”
บาตร	“อิมิ	ปตต อธิษจามิ”
ผ้านิสีทนะ (ผ้าปูนั่ง)	“อิมิ	นิสีทน อธิษจามิ”
ผ้าปิดผี	“อิมิ	กณทุปฏิบัติจาทิ อธิษจามิ”
ผ้าอาบน้้าฝน	“อิมิ	วสสิกสสิก อธิษจามิ”
ผ้าปูนอน	“อิมิ	ปจจตุถรรน อธิษจามิ”
ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก	“อิมิ	มุขปุณณโจล อธิษจามิ”
ผ้าเป็นบริขาร (ผ้าชิ้นเล็กๆ)	“อิมิ	ปริกขารโจล อธิษจามิ”

ถ้าจะอธิษฐานหลายผืนควบกัน ให้ว่าดังนี้. (เฉพาะ ผ้าปูนอน, ผ้าเช็ดหน้าและ
ผ้าบริวาร)

ผ้าปูนอน “อิมานิ ปจฺจตฺตณฺณานิ อธิษฺจามิ”

ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก “อิมานิ มุขปุณฺณนโณลาณี อธิษฺจามิ”

ผ้าเป็นบริวาร “อิมานิ ปริกฺขารโณลาณี อธิษฺจามิ”

ถ้าของอยู่ห่างตัว พึงใช้อธิษฐานนอกหัตถบาส แล้วเปลี่ยนเป็น “อิมํ “เป็น
“เอตํ” และ “อิมานิ “ เป็น “เอตานิ”

การถอนอธิษฐาน

เมื่อจะอธิษฐาน ถ้าเป็นบริวารที่กำหนดให้มีแต่สิ่งเดียว (เช่น จีวร สังฆาฏิ
เป็นต้น) ของเดิมมีอยู่ แต่จะเปลี่ยนใหม่ ต้องเลิกของเดิมเสียก่อน คือ การถอน
อธิษฐาน โดยให้ใช้คำว่า

“ปจฺจุทฺตฺตฺตฺตํ” แทน “อธิษฺจามิ” เช่น “อิมํ สังฆาฏิ ปจฺจุทฺตฺตฺตํ”

ถ้ายกเลิกบริวารอื่น พึงเปลี่ยนตามชื่อ ถ้าเป็นบริวารที่จะใช้นุ่งห่มพึงยอมให้ได้สี่
และทำพินทุ์ปะ ตามแบบที่กล่าวแล้วข้างต้นก่อนจากนั้นจึงอธิษฐาน

วิกัป

พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ใช้ไตรจีวร^๑ อธิษฐานได้ ๓ ผืนเท่านั้น ถ้าได้ผ้า
(จีวร) มาอีกที่นอกจากของอธิษฐานที่มีขนาด ๘x๔ นิ้ว พอจะประกอบเป็นจีวรได้ เรียก
ว่า “อติเรกจีวร” ภิกษุมีสิทธิเป็นเจ้าของได้ ๑๐ วัน ถ้าเกินกำหนด ต้องปรับอาบัตินิส
สัคคียปาจิตตีย์ ตามสิกขาบทที่ ๑ แห่งวรรค ภิกษุนั้นจะต้องสละผ้านั้นเสีย

ถ้าจะเอาไว้ใช้ต้องทำการถอนอธิษฐานของเดิมแล้วอธิษฐานใช้ของใหม่ **หรือ**
ถ้าไม่เช่นนั้นให้ทำการวิกัปผ้าที่ได้มา คือ ทำให้เป็น ๒ เจ้าของในระหว่างตนเองกับ
ภิกษุรูปอื่น

นอกจากนี้ยังมีบาตรที่ต้องอธิษฐาน และถ้าได้มาอีกต้องวิกัปบาตรไว้ด้วยเช่น
กัน **โดยวิกัปมี ๒ อย่างคือ**

๑ ได้แก่ อุตตราสงค์(ผ้าห่ม) , อันตราวาสก (ผ้านุ่ง) และสังฆาฏิ

๑. วิกัปปต่อหน้า คือ วิกัปปต่อหน้าผู้รับในหัตถบาส๑

จีวรผืนเดียว ว่า “อิมัง จีวร ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

จีวรหลายผืน ว่า “อิมานิ จีวรานิ ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

บาตรใบเดียว ว่า “อิมัง ปัตตัง ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

บาตรหลายใบ ว่า “อิเม ปัตเต ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

๒. วิกัปปลับหลัง คือ วิกัปปให้สหธรรมิกรูปใดรูปหนึ่งผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้า ลั่นวาจาต่อหน้าสหธรรมิกรูปอื่น ในที่นี้ จักไม่ขอกกล่าวโดยละเอียด เพราะไม่จำเป็น ที่ปฏิบัติกันใช้ วิกัปปต่อหน้าก็สำเร็จตามต้องการได้แล้ว

การถอนวิกัปป

จีวรที่วิกัปปไว้ จะบริโภค ต้องขอให้ผู้รับถอนก่อน ถ้าไม่ถอนแล้วบริโภค ต้องอาบัติปาจิตตีย์ สิกขาบทที่ ๙ แห่งสุราปาณวรรคที่ ๒ โดยทำถอนวิกัปปว่าดังนี้

ผู้ถอนแก่กว่า (ในหัตถบาส๑)

จีวรผืนเดียว **“อิมิ จีวรํ มยํ สนตํ ปริภุช วา วิสขุเซหิ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรหิ”**

จีวรหลายผืน **“อิมานิ จีวรานิ มยํ สนตกานิ ปริภุช วา วิสขุเซหิ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรหิ”**

จีวรผืนเดียว **“อิมิ จีวรํ มยํ สนตํ ปริภุชถ วา วิสขุเซถ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรถ”**

จีวรหลายผืน **“อิมานิ จีวรานิ มยํ สนตํ สนตกานิ ปริภุชเชถ วา วิสขุเซถ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรถ”**

คำที่จะพึงใช้ เปลี่ยนแปลงไปตามชื่อของกัฏฐิ ตามจำนวนของกัฏฐิ ตามฐานะที่ของตั้งอยู่กัฏฐิ พึงเทียบเคียงกับคำถอนวิกัปปจีวรเถิด.

๒ วิกัปปต่อหน้า ถ้าของอยู่นอกหัตถบาส ให้ว่า

“เอตัง” แทน “อิมัง”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

“เอเต” แทน “อิเม”

๑ ถ้าถอนนอกหัตถบาส ให้เปลี่ยน “เอตัง” แทน “อิมัง” และ “เอตานิ” แทน “อิมานิ”

คำสละไตรจีวรวงราตรี

ไตรจีวรต้องอยู่ในระยะหัตถบาส หรือในเขตที่กำหนด เช่นในห้อง ถ้าจีวรอยู่ห่างจากเขตนีลวงราตรี คือก่อนรุ่งอรุณ จีวรนั้นเป็นนิสสัคคีย์ ตามสิกขาบทที่ ๒ แห่งจีวรวรรคที่ ๑ ฟังสละแก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้

คำเสียดสละว่าดังนี้

“อิมิ เม ภนเต **จีวร** รตติวิปวุตถิ อณฺณตฺร ภิกฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
อิมานํ आयสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าเสียดสละจีวร ๒ ผืน ว่า **“ทุวิจีวร”**

ถ้าเสียดสละทั้ง ๓ ผืน ว่า **“ติจีวร”**

ถ้าผู้เสียดสละแก่กว่า ฟังว่า **“อาวุโส”** แทน **“ภนเต”**

จีวรเป็นนิสสัคคีย์ ยังไม่ได้สละ บริโภคต้องทุกกฏ สละแล้วได้คืนมา ยังปรารภนาอยู่ ต้องอธิษฐานเป็นไตรจีวรใหม่

เมื่อสละแล้ว ฟังตั้งใจสละให้ขาด แล้วจึงแสดงอาบัติ และไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องจีวรคืน แต่เป็นธรรมเนียมว่า เมื่อเขารับแล้วต้องคืนให้เจ้าของเดิม ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ

คำคืน ให้ว่าดังดังนี้

จีวรผืนเดียว **“อิมิ จีวรํ आयสฺมโต ทมฺมิ”**

จีวรหลายผืน **“อิมานิ จีวรานิ आयสฺมโต ทมฺมิ”**

คำเสียดะอติเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน

บาตร เป็นของทรงอนุญาตให้เป็นบริวารของภิกษุเฉพาะใบเดียว เรียกบาตร
อธิษฐาน บาตรตั้งแต่ใบที่ ๒ ขึ้นไป เรียกอติเรกบาตร ภิกษุเก็บไว้เกิน ๑๐ วันต้องนิส
สัคคียปาจิตตีย์

คำเสียดะ

บาตรใบเดียว “อัย เม ภนฺเต ปตฺโต ทสหาตักฺกนฺโต นิสฺสคฺคิโย,
อิมานํ आयสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าผู้เสียดะแก่พรรษากว่าผู้รับ ให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต”

คำคืนให้ว่า

บาตรใบเดียว “อิมํ ปตฺตํ आयสฺมโต ทมฺมิ”

นิสัย

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่ ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็น
อุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่ รับโอวาทอนุศาสน์ของภิกษุรูปนั้น ในครั้งแรกที่
ทรงอนุญาตอุปัชฌายะ ภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้ว แต่หย่อน ๕ พรรษา ก็จำถือ
อุปัชฌายะ

คำขอนิสัยอุปัชฌายะ

“อุปชฌายโย เม ภนฺเต โหหิ” ๓ ทน

เมื่อภิกษุผู้ทีนวกะนั้นขออาศัยรับว่า “สาहु” , “ละहु” “โอปายิกัง” “ปฏฐุปัง” “ปา-
สาทิเกนะ สัมปาเทหิ” บทใดบทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้น ระยะเวลาให้ภิกษุผู้ขอนิสัยตอบว่า “สาธุ
ภนฺเต” ทุกบทไป เป็นอันถืออุปัชฌายะแล้ว ภิกษุผู้รับให้ฟังฟัง ได้ชื่อว่า
“อุปัชฌายะ” ภิกษุผู้ฟังฟังได้ชื่อว่า “สัทธิวินทริก” กิริยาที่ฟังฟัง เรียกว่า “นิสัย”
แต่นั้น ผู้ขอนิสัยฟังกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชฺชตคฺคทานิ เถโร มยฺหํ ภโร , อหฺมปิ เถรสฺส ภโร” ๓ ทน

ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์ และ
อาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ

วิธีถืออาจารย์ ก็เหมือนกับวิธีถือ อุปัชฌายะ ต่างแต่คำขอว่า

“อาจารย์ เม ภนฺเต โหหิ, อายุสมฺโต นิสฺสาย วจฺฉามิ” ๓ ทน

ภิกษุผู้รับให้ฟังได้ชื่อว่า “อาจารย์” ภิกษุผู้อิงอาศัย ได้ชื่อว่า “อันเตวาลิก”

ภิกษุผู้มีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่ แม้เป็นผีมีความรู้ทรงธรรม ทรงวินัย จะไม่ถือนิสัยอยู่ในปกครองของอุปชฌายะหรือของอาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดินทาง ภิกษุไข้ ภิกษุผู้พยาบาลผู้ได้รับขอของคนไข้เพื่อให้อยู่ ภิกษุผู้เข้าป่าเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราว ในที่ใด หาท่านผู้ให้นิสัยไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่นไม่ได้ จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่า เมื่อใดมีท่านผู้ให้นิสัยได้มาอยู่ จักถือนิสัยในท่านนั้นก็ใช้ได้

ภิกษุผู้มีพรรษาได้ ๕ แล้ว แต่ยังหย่อน ๑๐ มีองค์สมบัติพอรักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้ ทราอนุญาตให้พ้นจากนิสัยอยู่ตามลำพังได้ เรียกว่า “นิสัยมุตตะกะ”

จำพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝน ให้หยุดอยู่ที่เดียว ไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนตลอดฤดู เรียกว่า “จำพรรษา” ถึงวันเข้าพรรษา ฟังเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ในอุโบสถหรือในวิหาร คำอธิษฐานพร้อมกัน ว่าดังนี้

“อิมฺสฺมี อาวาเส อิมํ เตมาสํ วสฺสํ อุเปม”

(ถ้ารูปเดียวเปลี่ยน อุเปม เป็น อุเปมิ)

เมื่ออธิษฐาน ฟังผูกใจว่า จักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน ถ้าภิกษุทำกุฏิอยู่จำพรรษาในป่าเฉพาะรูป ควรกำหนดเขตเฉพาะกุฏิกับบริเวณ แล้วกล่าวคำอธิษฐานพรรษาว่า

“อิมฺสฺมี วิหาเร อิมํ เตมาสํ วสฺสํ อุเปมิ”

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เที่ยวเร่ร่อนไปเสีย ไม่สมควรเข้าพรรษาแล้ว ต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีเหตุจำเป็น ทรงอนุญาตให้ไปได้ แต่ให้กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่า ไปด้วยสัตตทากรณียะ เช่นนี้ พรรษาไม่ขาด ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับ แต่เกิน ๗ วันไป พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษา หรือขาดพรรษา เพราะมีเหตุไม่จำเป็น เป็นละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

อานิสงส์แห่งการจำพรรษา

ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาลอดกาลจนได้ปรารภมาแล้ว ย่อมได้อานิสงส์ แห่งการจำพรรษา นับแต่วันปาฏิบิฑไปเดือนหนึ่ง คือ

๑. เทียวไปไม่ต้องบอก (ตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรคปาจิตติยักัณท์)
 ๒. เทียวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบ
 ๓. ฉ้นคณโกชนั และปรมปรโกชนัได้ (สิกขาบทที่ ๒ และ ๓ แห่งโกชนวรรคปาจิตติยั)
 ๔. เก็บอติเรกจีวรไม่ต้องวิกัปกัได้ (สิกขาบทที่ ๑ แห่งจีวรวรรคนิสัศคิยปาจิตติยั)
 ๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอทั้งหลาย
- ทั้งหมดนี้ถ้าได้กรานกฐินจะได้รับอานิสงส์ เพิ่มระยะเวลาออกไปถึง กลางเดือน ๔

ขอขมา

คำขอขมา ว่าดังนี้

ผู้ขอขมารูบเดียวว่า “เถเร ปมาเทน, ทวารตเตยน กตัง, สพพิ อปรารัง ขมตุ **เม** ๑
ภนเต.”

ผู้รับขมาว่า “อหัง ขมามิ, **ตยาปิ** ๒ เม ขมิตพพิ.”

ผู้ขอขมารูบเดียวรับว่า “**ขมามิ** ๓ ภนเต.”

ถ้าผู้รับขมา เป็นพระมหาเถรผู้มีอาวุโสมาก พึงใช้คำว่า “มหาเถเร” รองจากนั้นลงมาว่า “เถเร” รองลงมาอีกว่า “อาจริเย” ต่ำกว่านั้นว่า “**อายสมนเต**”

คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

“เอวัง โหตุ เอวัง โหตุ, โย จ ปุพเพ ปมชชิตวา ปจฉา โส นบปมุจจติ,
โสมนัง โลกัง ปภาเสติ อภา มุตโต ว จนุทิมมา, ยสส ปาปัง กตัง กम्मัง กุสเลน

๑หลายรูปเปลี่ยนจาก “เม” เป็น “โน”

๒หลายรูปเปลี่ยนเป็น “ตุมเหหิปี”

๓หลายรูปเป็น “ขมาม ภนเต”

ปหิยติ, โสมํ โลกํ ปภาเสติ อาภา มุตโต ว จนฺติมา, อภิวาทนสีลิสฺส นิจจํ
วฑฺฒาปจายีโน, จตฺตารอ ฐมา วฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ”

คำขอขมารวม

รตนตฺตเย ปมาเทน ทวารตฺเตน กตํ สพฺพํ อปฺราธํ ขมตฺตุนฺน ภาเนเต
อาจริเย ปมาเทน ทวารตฺเตน กตํ สพฺพํ อปฺราธํ ขมตฺตุนฺน ภาเนเต
มาตาปิตเร ปมาเทน ทวารตฺเตน กตํ สพฺพํ อปฺราธํ ขมตฺตุนฺน ภาเนเต

จกฺกิวสทสมฺปรเมนุทฺมหาราชากิถุติกาธา

มหาวิราลงกรโณ ทยยานํ ปิยชตฺติโย
มหาเตชานุกาโว จ พหุสฺตถวิจฺกฺขโณ
ทพฺพํ กตถฺยตฺตาจายี พุทฺธาติพิพฺพคารโว
ทยามานสสมฺปนฺโน สทา การณโกวิท
สงฺคหานุปฺปทาเนน ฐมฺมิการกฺขคฺคฺตฺติยา
สพฺพเพสํ สมณานมฺปิ สพฺพเพสํ รมฺมวาสิเน
สพฺพกิจฺจานิ กาทเรติ สารตฺถิกานิ สพฺพโส
ภูปาลตฺตกรงฺเคหิ อเนเกหาภิมนฺติโต
เสฏฺฐสฺส ราชภาวสฺส อณฺรูโป อนินฺทโย
ตสมฺมาทานิ นรินฺโทยํ สมฺปุณฺณปุณฺณปารมี
วรมฺมทฺธาภิสิตฺโต ว ทสฺโม หิเต ชตฺติโย
รตนตฺยานุกาเวเน ราชันํ ปุณฺณเตชสา
ปรเมนุทฺมหาราชาทิ ธิชฺชาโยโก นีรามโย
วณฺณวา พลสมฺปนฺโน สุชิตฺโต โหตุ สพฺพทา
รณฺจาทิปาลโนปายํ วิจฺจายํ ว โยนิโส
รชชํ ฐมฺเมน กาทเรตุ ราชฐมมํ อโกปยํ
สมฺพุทฺธสาสนํ เสฏฺฐจํ อุตฺตมมฺมตฺต จานโส
ปโปปฺตฺต สพฺพโสถฺถิถฺยจ สพฺพถฺยจ ชยมฺงคฺลํ
จิริ รชเช ปตฺติฐจาทฺต สทา ภาทรานิ ปสฺสตฺต
สพฺพนฺตรายโมกฺขาย เทวา รกฺขนฺตฺต นํ สทาติ.

"คาถามงกุฎพระพุทธเจ้า"

อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธนาเมอิ อิเมนา พุทธตงโสอิ อิโสต้ พุทธปิติอิ

กรวดน้ำอิมินา

[นำ หนุทมย์ อุทฺธิสุตฺตนาธิฐฺฐานคาถาโย ภณาม เส ฯ]

อิมินา ปุณฺณกมฺเมน	อุปชฺฌายา คุณฺตุตฺตรา
อจรียูปการา จ	มาตาปิตา จ ฌาตกา (ปียา มม)
สุริโย จนนฺธิมา ราชา	คุณฺวานฺตา นราปิ จ
พฺรหฺมมารา จ อินฺหา จ	โลกปาลา จ เทวตา
ยโม มิตฺตา มนุสฺสา จ	ฉชฺฌตฺตา เวริกาปิ จ
สพฺเพ สตฺตา สุขี โหนฺตุ	ปุณฺณานิ ปกฺตานิ เม
สุขี จ ติวริจฺ ฑเณฺตุ	จิปี ปาเปถ โว มตฺ ฯ
อิมินา ปุณฺณกมฺเมน	อิมินา อุทฺธิเสน จ
ชิปฺปาหํ สุลเภ เจว	ตณฺหุปาทานฉเณน
เย สนฺตฺตานเ หินา ฌมฺมา	ยาว นิพฺพานโต มม
นสฺสนฺตุ สพฺพทา เยว	ยตถ ชาโต ภเว ภเว
อุชฺฐจิตฺตํ สติปญฺญา	สฺสเลโข วิริยมฺหิชา
มารา ลภนฺตุ โนกาสิ	กาตุญฺจ วิริเยสุ เม
พุทฺธาทีปวโร นาโถ	ฌมฺโม นาโถ วรฺตฺตโม
นาโถ ปจฺเจกพุทฺโธ จ	สงฺฆो นาโถตฺตโร มม
เตโสตฺตมานุภาเวน	มาโรกาสิ ลภนฺตุ มา ฯ